Regd. No. H/NL 18

విడి ప్రతి 40 పైసలు

శుక్రవారం 11-10-74

కౌసా +

చెంబామందు సేవించండి, ఆయాసము వెంటనే నివారణయగును. కఫ్ఫి త్రీగా తెగి పోయి హాయిగా నుండును. ఐసినోఫీలియా కు బాలామంచిది. వ్యాధిని శాశ్వతముగా నివారించి శరీరమునకు బలముకలిగించు అత్యుత్తమ ఔషధము వెల: 200 మి. లి. రు 4-75

ఎ. యస్. ఫార్మా

రాయాజీవీధి - నెల్లూరు

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 46 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 41

నెల్లూరు శ్రీ లీలామహల్ లో

11-10-74 శుక్రవారం నుండి

మ్యాట్నీతో ప్రారంభం

Nayadin Nairaat

నయాదిన్ నయీరాత్

సంజీవ్‌కుమార్, జయబాదురి నటించిన హిందీ కలర్ చిత్రం.

కొందరికి సంబరం- కొందరికి సంకటం!

ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ తన మంత్రివర్గంలో చేసిన మార్పులు, సర్దుబాట్లలో సంభ్రమాశ్చర్యాలను కొలిపేది-శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డికి హోంశాఖ కేటాయింపబడడం. జగజీవన్‌రాంకు రక్షణ బదులు వ్యవసాయం, చవాణ్‌కు ఆర్థికం బదులు విదేశీవ్యవహారాలు, స్వర్ణసింగుకు విదేశీ వ్యవహారాలబదులు రక్షణ శాఖలు ఇవ్వబడతాయని వూహించబడింది, పత్రికలలో ప్రకటించబడింది. కాని బ్రహ్మానందరెడ్డికి హోంశాఖ కేటాయింపబడడం అనూహిత పరిణామమే. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి ముఖ్యులనుకునే 'హిందూ' విలేఖరి శ్రీ జి. కె. రెడ్డికూడా ఈ కేటాయింపును పసిగట్టలేకపోయారంటే ఎంతరహస్యంగా వుంచబడిందో తెలుస్తుంది!

కేంద్రంలో హోం పోర్టుఫోలియో ప్రాధాన్యం అంత ఇంత అని చెప్పలేము. ప్రధాని తర్వాత, ముఖ్యమైనది ఇదేనని చెప్పవచ్చుకూడా! గోవిందవల్లభపంత్, లాల్‌బహదూర్‌శాస్త్రి,

-కొరవ 7 వ పేజీలో

★

సెప్టంబరు 22 వతేది— మంత్రిత్వపు సంతోష వార్త వచ్చిన ఉత్తర క్షణంలో స్వగృహంలో శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి

మంత్రికి స్వాగతమా? కుంభమేళా ఉత్సవమా?

మంత్రిపదవిలో ఎంత మజావుందో, ఎంత మహత్తుందో, ఎంత మెరమెరవుందో కళ్ళారాచూచి తరించాలని ఆశపడేవారికి శుక్రవారం (11 వతేది) ఉదయం నెల్లూరు రైల్వేస్టేషను ఒక ప్రత్యక్షదృశ్యం. పదినెలల తపఃఫలంగా రాష్ట్రమంత్రివర్గంలో చిన్నస్థానం చేజిక్కించుకున్న పొదుగాలి మంత్రి ఆనం వెంకటరెడ్డి ఈ ఉదయం హైదరాబాదు ఎక్స్‌ప్రెస్సులో నెల్లూరు వచ్చి దిగారు. మంత్రిత్వహోదాలో, అధికారదర్పాలో వెంకటరెడ్డి నెల్లూరికి రావడం ఇదే మొదటిసారి. లోగడ మూణ్ణాళ్ళ మంత్రిత్వమప్పుడు ఆయన నెల్లూరికి రానేలేదు. ఆ ముచ్చట హైదరాబాదులోనే తీరిపోయింది.

మంత్రిగా వెంకటరెడ్డిగారి రాకకోసం ఆనం అభిమాన అనుయాయ అనుచరాదిబృందం ఎదురుచూస్తూ అవురావురంటూ, అహమహమికంటూ కాచుకొని వుండిందా అనిపించింది రైల్వేస్టేషన్ను చూస్తే! ప్లాట్‌ఫారం కిటకిటలాడిపోయింది, పిటపిటలాడిపోయింది. తొక్కిళ్ళు అంటే చాలదు; తిరనాళ్ళ అంటేకూడా తక్కువే! కుంభమేళా జరుగుతుందట; అది యింతకంటే ఎక్కువగా వుంటుందా అనిపించింది! అంత పొద్దున్నే ఎక్కడ దొరికాయా అన్ని పూలమాలలు? -అనిపించింది. లెక్కవెయ్యడానికి వీలైనకాని వేలసంఖ్యలో వుండి వుంటాయేమో! రైలు ఆగడమే తడవు; వెంకటరెడ్డిగారు బయటికి రావడమే ఆలస్యం. పూలమాలలు, కరతాళధ్వనులు, జయజయనినాదాలు కుంభవృష్టిగా వర్షించాయి. పాపం వెంకటరెడ్డి తట్టుకోలేకపోయారు; ఊపిరితిప్పుకోలేకపోయారు!

స్వాగతించడానికి వచ్చినవారెవరెవరు- అని లెక్కతేల్చిచెప్పడం సాధ్యం కాదు గనుక రానివారెవరో లెక్కవేసుకుందాం. జి. వ. శేషాణ్ణ మేగోర్ల, గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి ముఖ్యులు. ముఖ్య రాజకీయ తెన్నిపన్నా, ఎన్ని కీములాడుకున్నా మంత్రిత్వ హోదాలో వచ్చినవార్ని స్వాగతించడానికి జి. వ. శేషాణ్ణ రావడం సంప్రదాయం. మేగోర్ల దాన్ని పాటించలేదు. సువ్వారి వెంకటరత్నంనాయుడు కనిపించలేదు. శాసనసభ్యుల్లో దేగా రాంగోపాలరెడ్డి,

-కొరవ 7 వ పేజీలో

ఇండియన్ ఓవర్‌సీస్ బ్యాంకువారి అద్వితీయమైన 'రీ ఇన్‌వెస్ట్‌మెంట్ పథకం' ద్వారా మీ డిపాజిట్లపై ఎక్కువ వడ్డీ పొందవచ్చును. డిపాజిట్టు కాలపరిమితినిబట్టి 10.34 నుండి 23.15 శాతందాకా వడ్డీ లభిస్తుంది.

మీకు ఐదేళ్ళ కుమార్తె వుంది, ఆమెకు 20 ఏళ్ళ వయస్సులో వివాహం చేయడానికి రు. 25,000 లు కావాలని మీరు అనుకుంటుంటే- వెంటనే ఐ. ఓ. బి. లో రు 6000 మాత్రం డిపాజిట్ చేయండి; 181 నెలల తర్వాత తమకులభించేమొత్తం- రు 26937

ఇండియన్ ఓవర్‌సీస్ బ్యాంక్

నెల్లూరు, రాయలసీమ, ప్రకాశం జిల్లాలకు

సదవకాశము

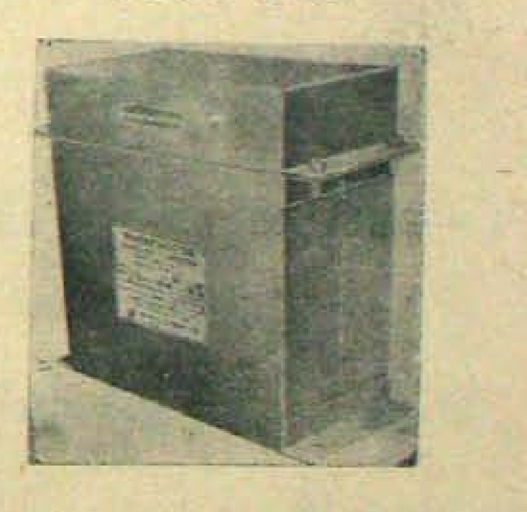

పవర్ కెపాసిటర్ల

లోటుతీరినది

రైసుమిల్లులకు, ఆయిల్ మిల్లులకు, ఫ్యాక్టరీలకు

పవర్ కెపాసిటర్లు

జి. ఇ. సి., కిలోస్కర్, క్రాంప్టన్, ఓల్టాస్, ఉషా,

1 K.V.A.R. నుండి 25 K.V.A.R. వరకు

మావద్ద రెడీస్టాకులు వున్నవి

సరసమైన ధరలు మద్రాసుకు పోనక్కరలేదు

అడ్వాన్సుపై ఆర్డర్లు తీసుకొనబడును. కావలసినవారు త్వరపడండి.

సుందరరాజులు & కో.,

గాంధీనగర్ - నెల్లూరు.

Phone : 477

శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి కామాక్షితాయి
దేవస్థానము
జొన్నవాడ — నెల్లూరుజిల్లా.

దేవీ నవరాత్రములు

పై దేవాలయమునందు దేవీ నవరాత్రములు 16—10—74 తేది నుండి 25—10—74 వరకు మహా వైభవోపేతముగా జరుగును.

తే 22—10—74 ది మంగళవారం మూలానక్షత్రం
సరస్వతీపూజ

తే 23—10—74 ది బుధవారం దుర్గాష్టమి
దుర్గపూజ

తే 24—10—74 ది గురువారం
మహిషాసురమర్ధన
రాత్రి 12 గంటల పైన మహాకుంభం

ముఖ్య ప్రకటన
సేవార్థుల సౌకర్యార్థము నవరాత్రులందు రాత్రి 10-00 గంటల లోగా అష్టోత్తర, సహస్రనామార్చనలు, నవావరణ పూజలు జరుపబడును.

పై పూజాక్రమములందు భక్తులు పాల్గొని, శ్రీ కామాక్షితాయి అనుగ్రహ పాత్రులగుచు తీర్థప్రసాదములు స్వీకరించ ప్రార్థన.

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు.

శుభవార్త

గొప్ప అవకాశం! త్వరపడండి!

అన్నిరకాల
డి. సి. యం. వస్త్రాలపై
10% తగ్గింపు
25-10-74 వరకు పొడిగించబడినది.

టెరికాట్ సూటింగ్స్, షర్టింగ్స్
అందమైన చీరలు, టవల్సు, కాటన్ కోటింగ్స్
షర్టింగ్స్, ప్రింటెడ్ పాప్లిన్స్
ఎన్నోకలవు.

డి. సి. యం. షోరూం
ట్రంకురోడ్డు :: నెల్లూరు.
Phone 1204

జమీన్ రైతు

శ్రీ ఆనంద నిజభాద్రపద బహుళ విదియ
11-10-1974 శుక్రవారం

పరిష్కారమార్గం?

బీహార్ రాజకీయ సంక్షోభానికి గురియవుతున్నది. ఏడుమాసాలనుండి సాగుతున్న వుద్యమంలో అప్పుడప్పుడు తీవ్రంగా కంపించి పోతున్నది. గతవారంలో జరిగిన మూడురోజుల బంద్ బీహారును కదలించిన కంపనాల్లో ఒకటి. ఉద్యమం హింసాయుతంగా పరిణమిస్తే తక్షణం ఆపివేస్తానని శ్రీ జయప్రకాష్ ఇదివరలో ప్రకటించారు. పరిస్థితి కాల్పుల వరకు రావడం, పదిహేనుమంది చావడం, రైల్వే ఆఫీసులు దగ్ధంకావడం వగైరాలన్నీ హింసాయుత చర్యల క్రిందకు రావేమో తెలియదు! ప్రజలకోసం, ప్రజల పేరుతో జరిగే వుద్యమాలు ప్రజలను క్షోభకు గురిచేస్తుండడం పరిపాటై పోయింది.

బీహారులో గఫూర్ మంత్రివర్గం బర్తరఫ్ కావాలని, శాసనసభ రద్దుకావాలని ఉద్యమకారులకోర్కె. అది నెరవేరేవరకు వుద్యమం కొనసాగించాలని వారి అభిమతం. అవినీతి, అసమర్థపాలననేది ఈనాడు ఒక్క బీహారుకే పరిమితం కాలేదు. ఒకవేళ ఆ విషయంలో ఆ రాష్ట్రానిది అన్నిటికంటె అగ్రస్థానం అయివుంటె వుండవచ్చు. ఇది దేశం సమస్య. ప్రజల సమస్య. రాజకీయవాదులలోనేకాదు, కాంగ్రెసువారిలోనే కాదు, పదవులలో వున్నవారిలోనేకాదు- అన్ని స్థాయిలలో, అన్నివర్గాలలో, అందరిలో నైతికస్థాయి దిగజారిపోయింది. జయప్రకాష్‌వంటి మహనీయులు లేరనికాదు; బహుస్వల్పం. వారిశక్తి గొంతు చాలనంతటి పతనావస్థలోవుంది పరిస్థితి. అటువంటప్పుడు మంత్రివర్గం పోవడంవల్లనో, శాసనసభ రద్దుకావడంవల్లనో నైతిక పునరుద్ధరణ జరుగుతుందని, ప్రజలకు మేలు కలుగుతుందని నమ్మడం కష్టం.

బీహారు వుద్యమాన్నే తీసుకుంటే, అందులో వున్నవారందరూ, దానికి సహకరిస్తున్న వారందరూ నీతిపరులు నిజాయితీపరులని భావించగలమా? వ్యక్తిగత ద్వేషంతో గఫూర్ మంత్రివర్గ పతనాన్ని కోరే కాంగ్రెసువాదులు అందులో లేరా? కాంగ్రెస్ ఒప్పిస్తే ప్రముఖంగాగల రాజకీయ వాదులు, రాజకీయపార్టీలు అందులో లేవా? బీహారు దుస్థితి అంతా ఈ ముఖ్యమంత్రి, ఈ మంత్రివర్గ హయాంలోనే వచ్చిందా? ధరల పెరుగుదల, నిరుద్యోగం, అవినీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతం అన్నీ ఒక్క బీహారులోనే తాండవిస్తున్నాయా? జయప్రకాష్ చిత్తశుద్ధిని, లక్ష్యశుద్ధిని శంకించలేము. కాని తక్కినవారి సంగతి? రాజకీయ సమస్యకు ప్రజల రంగుపూసి, అశాంతి, అసహనం కల్గించడం కాదా ఇది?

గుజరాత్‌లో శాసనసభను రద్దుచేశారు. బీహారులోకూడా రద్దుచేయక తప్పక పోవచ్చు. రద్దయిన రాష్ట్రాల్లో మళ్ళీ ఎన్నికలు జరగకతప్పదు; మళ్ళీ మంత్రివర్గాలు ఏర్పడకతప్పదు. కాని ఆయా ప్రజలు ఆ ప్రతినిధులనే ఎన్నుకోరనే నమ్మకం వుందా? ఈ మంత్రులే మళ్ళీ మంత్రులు కారనే నమ్మకంవుందా? టిక్కెట్టు లభించినవారే [illegible] చెప్పించుకోవడం, క్రిందికీడ్వబడిన వారే యథాస్థానంలో సుప్రతిష్ఠుడు కావడం జరుగుతున్నది.

కాదనడానికి వీలులేని సత్యం ఇది. అటువంటప్పుడు మంత్రివర్గాల పతనం శాసనసభల రద్దు సమస్యకు పరిష్కారమవుతుందా? ఉద్రేకంతోకూడిన వుద్యమాలతో ఏపార్టీ, ఎవరు అధికారంలోకి వచ్చినా ఇంతేగదా? ప్రజాస్వామ్యానికే స్వస్తివాచకం పాడదామా?

ప్రజల పరిస్థితి దుర్భరంగానేవుంది. వారిలో అసంతృప్తి, అసహనం అగ్నిపర్వతాలుగానేవున్నాయి. ప్రభుత్వ విధానాలు, పరిపాలనా లోపాలు ఈ పరిస్థితికి కారణాలు కావచ్చు. నిజాయితీపరులైన, సమర్థులైన పరిపాలకులు కావాలి; నీతివంతమైన యంత్రాంగం కావాలి; సామాన్య ప్రజల శ్రేయస్సుకు దోహదమిచ్చే విధానాలు అమలు జరగాలి. దానికి ప్రజలలోనే మార్పురావాలి. తమ శ్రేయోభిలాషులెవరో, తమకేది శ్రేయస్సో వారు విచక్షణాదృష్టితో, నిర్భయంగా, నిష్కాపట్యంగా నిర్ణయించుకోగలగాలి; ఆ మార్గాన్ని అనుసరించగలిగాలి. అంతే కాని శాసనసభలరద్దు వుద్యమాలవంటివి నేటిదుస్థితికి పరిష్కార మార్గాలుకావు.

జనవాణి

సశేష విశేషాలు

ఆంధ్రకేసరి కాంస్యవిగ్రహ ప్రతిష్ఠాపన కార్యక్రమం మద్రాసుస్టాండుఎదుట శంకుస్థాపనతోనే ఆగిపోయింది. ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి స్టేడియం ఎనామిల్‌బోర్డు రూపంలోనే ప్రభుత్వాస్పత్రి ఎదురుగా సాక్షాత్కరిస్తూంది. శంకర్రాగ్రహారంలో లేచిన మొండిగోడల్లో జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యాలయం కునికిపాట్లు పడ్తూంది.

ఇవన్నీ సశేషాలు. [illegible] ఇట్టాంటి సశేషాలు నెల్లూరు మహానగరంలో విశేషంగా కనపడ్తాయి. ఈ సశేష విశేషాలను పూర్తిచెయ్యాలనే సత్సంకల్పం, వాటికి బాధ్యతవహించేవారిలో ఏనాటికీ కల్గినసూచనలు కనబడ్డంలేదు. అవి అట్లా నిల్చిపోయినంతకాలం నెల్లూరికి అవమానకరంగా, సిగ్గుచేటుగా వుంటాయని వారు గుర్తించాలి.

నెల్లూరు —జి. ఆర్. వేపకొమ్మ

సుబ్బులక్ష్మిని పిలిపించరాదా?

ప్రతి ఏటా పండితారాధ్యుల సాంబమూర్తిగారు కోలికట్టుకుని యాటిది, జరిపించే త్యాగరాజోత్సవాల్లో డి. కె. పట్టమ్మాళ్, ఎం. ఎల్. వసంతకుమారిలాంటి గాయకులను వినే అవకాశం నెల్లూరీయులకు కల్గింది. కాని అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి నార్జించిన మధురగాయని శ్రీమతి ఎం. ఎస్. సుబ్బులక్ష్మి గానాన్ని వినే అదృష్టం కలగలేదు. ఆమెను పిలిపించడం సాంబమూర్తిగారి కోర్కెకు మించింది కావచ్చు. కాని సంగీత ప్రియులు తలా ఒకరూపాయి వేసుకున్నా 10 వేలు వసూలవుతుంది. ఇంకా సరస సంగీత రసాస్వాదకులైన ధనవంతులెందరో వున్నారు. వారు సాంబమూర్తిగారితో సహకరిస్తే ఆ మహనీయురాలిని వినే మహద్భాగ్యం మనకు తప్పక కల్గుతుందికదా?

కావలి ఎస్. ఆర్. పాచిరాజు

కొరవ 7 వ పేజీలో

మేము-మీరు

జగన్నాథంగారి సవరణలు

'ఉన్నమాట' (అక్టోబరు 4) లోని ఆప్యాయతకు, ఆదరాభిమానాలకు సంతోషం. అందులో ఒకటి, రెండు సవరణలు 'జగన్నాథంగారు మూడుసార్లు అరెస్టయినా ఒక్కసారికూడా ఏ కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహంలోనూ కాకపోవడం గమనించదగినద'న్నారు. 1932 లో జరిగింది కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహోద్యమమే 1930 కంటే తీవ్రంగా జరిగింది. నెల్లూరుజిల్లాలో అరెస్టయిన ప్రథమ సత్యాగ్రహిని నేనే.

కాంగ్రెసు సోషలిస్టుపార్టీ ఏర్పడేవరకు కాంగ్రెస్‌లోనే వున్నాను. ఏలూరులో 1947 లో పట్టణ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోబడినాను.

సత్యాగ్రహ కారాగారవాసులుగా నాతో వుండినవారు దివాకరవేని వెంకటనారాయణ, కొమ్మారెడ్డి సూర్యనారాయణ, గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య, కొడాలి ఆంజనేయులు ప్రభృతులు.

పుస్తకాలు వ్రాయలేదన్నారు. రెండు వ్రాసినాను; అలీ-పాకిస్తాన్ మర్మం, ఇందిరాగాంధి పలికింది. మొదటి పుస్తకం పాకిస్తాన్ రాకముందు వ్రాసినాను. రెండవది కాంగ్రెస్ సంస్థను ఇందిరాగాంధి చీల్చబోయేముందు వ్రాసినాను.

అవి నా స్వంత రచనలు. అనువాదాలు ముఖ్యమైనవి మూడు: (1) శ్రీకృష్ణదాస్ జాజూ రచించిన హిందీగ్రంథం 'సంపత్తిదాన్'కు తర్జుమా 'సంపత్తిదానము' (2) శ్రీ జయప్రకాశ్ నారాయణ్ రచించిన 'Swaraj to the People' అనే ఆంగ్ల గ్రంథానికి 'ప్రజలకు స్వరాజ్యం' అనే అనువాదం. (3) వినోబాభావే హిందీ రచన తర్జుమా 'గ్రామ సుఖమే వన సుఖము'. అరవిందయోగి రచనల అనువాదాలు కొన్ని ప్రకటితమయ్యాయి: 'ప్రజలు-రాజ్యము' ఇత్యాది. సర్వోదయ సాహిత్యానికి సంబంధించిన అముద్రిత అనువాదాలు కొన్నివున్నాయి. మున్ముందు భారత నవోదయ సమగ్ర చరిత్రను సంక్షిప్తంగా వ్రాయవలెనని అనుకుంటున్నాను.

'చక్రం' అడ్డురాదు. దానిలో నేను ఇరుక్కోలేదు. ఎవరైనా చేతికి చిక్కింది. ఈ శక్తివలన నాకు మరింత అధికంగా ప్రేమ వస్తుందేగాని అన్యథాజరగదు.

సత్యాశయులైన మీవంటి మిత్రులు, ఇంకా వయోవృద్ధులనేకులు నామీద నిరంతరం కురిపించే శుభాకాంక్షలే నన్ను నిర్భయంగా, నిశ్చింతగా సాగిపోవడానికి తోడ్పడుతున్నవి.

హైదరాబాదు —చుండి జగన్నాథం

లియో బహుమతి

'నెల్లూరు ముచ్చట్లు' శీర్షికలో లియో క్లబ్ బహుమతులనుగురించి వ్రాస్తూ (అక్టోబరు 5) పదవతరగతి పరీక్షల్లో జిల్లాకంతటికి ఫస్టువచ్చిన సెంట్‌జోసఫ్స్ విద్యార్థిని పి. నిర్మల (476 మార్కులు)ను సత్కరించారన్నారు. కస్తూరిదేవి విద్యాలయ విద్యార్థినైన నేను అదే సంవత్సరం 10 తరగతి పరీక్షల్లో 488 మార్కులతో ఉత్తీర్ణురాలినయ్యాను. మరి ఆ అమ్మాయి జిల్లాకంతటికీ ప్రథమురాలిగా ఎట్లా పరిగణింపబడుతుంది?

అసూయతో వ్రాయడంలేదిది; లియో క్లబ్‌వారు సేకరించిన సమాచారం తప్పని తెలియజేయడం మాత్రమే.

నెల్లూరు —బంధువుల సుబ్బులక్ష్మి

మస్తాన్ కథ-
మంత్రులు, నాయకులు, ఆఫీసర్లు-
అందరి కథలూ బయటికి రావాలిప్పుడు!

ఎక్కడబట్టినా స్మగ్లర్ మహారాజుల కథలు గాథలే! పత్రికలనిండా బడాస్మగ్లర్ల అరెస్టోదంత పరంపరలే! ఆలిండియా రేడియోవారైతే–పాపం అల్పసంతోషులు–స్మగ్లర్లమీద అప్పుడే పేలని జోకులు, చచ్చు చెణుకులు వేసి మహాసంబరపడి పోతున్నారు. దిన వార పత్రికలు స్మగ్లర్ల అక్రమార్జన విధాన నైపుణ్యాన్ని జీవిత సంగ్రహాల్లో జోడించి కథలుగా ముద్రిస్తూ మనల్ని మురిపిస్తున్నాయి.

దేశానికి పట్టిన పీడంతా ఈ దెబ్బతో వదలిపోయిందన్న అభిప్రాయం నాయకులు కల్గిస్తున్నారు. అతలాకుతలంగా వున్న బీహార్ కల్లోలం పాతబడిపోయింది; అధిక ధరల అఘాయిత్యాలు అలవాటై పోయాయి; అగ్ని పర్వతంలా వున్న సామాన్యుడి జీవితం ప్రశాంతమైపోయింది. ఒకే ఒక దెబ్బతో దేశం దృష్టి నంతటినీ మరలించి, జీవన్మరణ సమస్యలను మరపించి, మరొకసారి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ జేజేలందుకొంటూంది; దేశాన్ని పాలించడానికైనా ఏలించడానికైనా తనకు తానే సాటి అనిపించుకుంటూంది.

స్మగ్లర్ల అంతు తేల్చడం, వారి దుర్వ్యాపారాన్ని పటముట్టి పడానికి ప్రయత్నించడం మంచిదే; జరగాల్సిందే! ఐతే విష వృక్షాన్ని సజీవంగా, సమూలంగా వుండనిచ్చి, ఫలాలనుమాత్రం కోసి పారేస్తే ఫలితముంటుందా? ఒక్కొక్క బడాస్మగ్లరు కథాకమామిషు చూస్తుంటే ఈ వ్యవస్థలో ఈ ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో వారికెంత పలుకుబడివుందీ అర్థమవుతుంది. ఐదారేళ్ళలో కూలీమస్తాన్ కోటీశ్వరుడయ్యాడంటే అతని వెనుక ఎన్నిశక్తుల ఆసరా వుండాలి? అధికారాల్లోవున్న ఎందరి ప్రోత్సాహం, ప్రోద్బలం అతనికి లభించి వుండాలి?

మహామేధావి కన్నుమూశాడు!

ఎంతటి ప్రజ్ఞావంతుడో అంతటి వివాదాస్పదుడు ఎంతటి నిశితమైన అభిప్రాయాలు కలిగినవాడో అంత నిర్మొహమాటంగా మాట్లాడేవాడు. ఎంతగా దేశానికి అంకితమైనాడో అంతగా అపార్థాలకు గురైనాడు. మనవిదేశవిధానానికి, ఆలోచనకు ఒకనాటి దిక్సూచి; మహామేధావి, మహావక్త, రాజకీయరంగంలో అరుదైన వ్యక్తి–6 తేది ఢిల్లీలో తన 78 ఏట కన్నుమూసిన మాజీ రక్షణ మంత్రి శ్రీ వి. కె. కృష్ణమీనన్.

బొంబాయి మహానగరవీధుల్లో, మురికి వాడల్లో, పేవ్మెంట్లమీద జీవితం ప్రారంభించిన మస్తాన్ ఈరోజు 10 కోట్లకు ఆసామి అయ్యాడంటే అతనికి చేయూత యిచ్చిన ఆఫీసర్లు, నిచ్చెనవేసిన రాజకీయ నాయకులు, మంత్రులు గిరాకులు ఎన్ని లక్షలార్జించివుంటారు? ఒక్క మస్తానేనా నేరస్థుడు? అతని దొంగవ్యాపారంలో పరోక్షంగా భాగస్వాములైన స్వాములందరూ దొరబాబులేనా?

ఎక్కడ పుట్టాడో తెలియదు; తన తల్లిదండ్రులెట్లా బ్రతికారో తెలీదు. అన్న సంపాదించే ఒకటి రెండు రూపాయలే వారికి జీవనాధారం. పదేళ్ళ వయస్సప్పుడు బొంబాయి రేవులో అర్ధరూపాయి కూలీకి కుదిరాడు మస్తాన్. వచ్చే పోయే కార్లు చూచి 'ఏనాటికైనా నేనూ అట్లాంటివాట్లలో తిరగాలి'– అని కలలుగనేవాడు. స్టీమర్ల నుండి ప్రయాణీకుల సామాన్లు మోసుకొచ్చి, కస్టమ్స్ తనిఖీకాగానే ఇవతలికి చేరవేసేవాడు–అమాయికంగా. కొంతకాలానికి అందులోని కిటుకు అర్థమైంది. కూలీల మేస్త్రీ కస్టమ్స్ అధికార్లకు లంచాలిచ్చి, 'లగేజ్'ను దాటవేయించి, వేలకు వేలు సంపాదించి, కూలీలకు రూపాయి, రెండు రూపాయిలు యిచ్చేవాడట. ఒకసారి మస్తాన్ జ్వరంలో పడ్డాడు. తిరిగి పనిలోకిరాగానే అతని వాటా రు 100 లు వచ్చిందట. అంత మొత్తం అతనెప్పుడూ కళ్ళచూడలేదట! అప్పుడతని వయస్సు 15 ఏళ్ళు.

పడవల్లాంటి కార్లేసుకని, ఖరీదైన సూట్లు తొడుక్కొని వచ్చే పచ్చిదొంగలను, గౌరవనీయులైన దొంగలను, దొరల్లాటి దొంగలనుచూచి బడాబడా కస్టమ్స్ అధికార్లందరూ దణ్ణాలు దస్కాలు పెట్టేవారట; వారికనుసన్నల్లో మెలిగేవారట.

మస్తాన్కు చదువులేదు. సరస్వతి కటాక్షించలేదుగనుక లక్ష్మినైనా కైవసం చేసుకోవాలనుకున్నాడట. కూలీనుండి మేస్త్రీ అయ్యాడు రెండువేల రూపాయిలు సంపాదించాడు. చిన్న అంగడి తెరిచాడు. వ్యాపారంలో మెటకవలన్నీ తెలుసుకున్నాడు కడకు తానే స్మగ్లరయ్యాడు.

'లక్షలు సంపాదించవచ్చు; అయితే క్రింది తరగతి ప్రభుత్వోద్యోగినుండి, పై అధికారిదాకా అందరికీ భాగాలివ్వాలి. అందువల్లనే ఈ దేశంలో స్మగ్లింగ్ వ్యాపారం దినదిన ప్రవర్ధమానమవుతూంది'– అంటాడు మస్తాన్.

రోజూ పత్రికల్లో స్మగ్లర్లమీద దాడులు, అరెస్టులూ వార్తలొస్తుంటాయి; పార్లమెంటులో ఘనాతిఘనంగా ప్రకటనలు చేస్తుంటారు. కానీ అదంతా ఉత్త పొప్పు. జనాన్ని మోసగించడానికి స్మగ్లర్లతో ప్రభుత్వాధికార్లు కుమ్మక్కయ్యి వేసే బూటకపు అరెస్టులవన్నీ! ఉన్నతాధికార్లెందరికో స్మగ్లర్లతో సంబంధాలున్నాయి. వారి సహాయసహకారాలే లేకపోతే వ్యాపారం సాగే అవకాశమేలేదు – ఇదీ మస్తాన్ బట్టబయలుచేసిన రహస్యం.

ఎవరైనా దీన్ని పట్టించుకన్నారా? దొంగరవాణాలో ఐదారేళ్ళలో పదికోట్లు సంపాదించిన మస్తాన్ను, పదేళ్లలో 70 కోట్లు ఆర్జించిన బఖియాను, వందకోట్లకు పడగలెత్తిన చంపాలాల్ సోదరులను వగైరాలను అరెస్టుచేశామని సంబరపడి పోతున్నారేగాని, వారు కోటీశ్వర్లు కావడానికి దోహదంకల్గించిన అధికార్లు, రాజకీయ వాదులను ప్రభుత్వం ఇంతదాకా చూచీ చూడనట్టుంటూంది!

రోజుకు పన్నెండణాలు సంపాదించడానికి తనకలాడిన మస్తాన్ ఈరోజు సంవత్సరానికి 12 లక్షలు ఇన్కంటాక్సు కడుతున్నాడు. పెద్దవాళ్ళ పెట్టెలు సామాన్లు మోసిన కూలీ మస్తాన్ ఈనాడు అదేపెద్దవాళ్ళను తనముందు క్యూలో నిలబెట్టున్నాడు. అతను బాహాటంగా చెప్తున్నాడు. మన మహానగరాల్లోని నల్లధనంలో

—కొరవ 12వ పేజీలో

1-10-1974 నుండి
వ్యవసాయదారులకు
విజయ్ ఎరువుల
ధరవరలు
(పన్నులతోసహా)

	ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో
	రు. పై.
విజయ్ 17-17-17 టన్నుకు	2585.01
విజయ్ 14-28-14 "	2941.16

VIJAY MADRAS FERTILIZERS
మద్రాస్ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్
మణలి, మద్రాసు-600 068

ఇరాన్ స్నేహం శుభపరిణామం!

ఈ వారంలో రెండు గొప్పవార్తలు జరిగినవి–ఈ వారంలో అంతే సమీక్షించే వారంలో! ఏమిటవి? ఒకటి: ఇరాన్ పాదుషా పలుకులు. రెండు: బీహార్ ఉద్యమం పట్ల జనసంఘీయులు, మార్క్సిస్టులు తమ భావాలను స్పష్టీకరించడం.

ఇరాన్ పాదుషా పలుకులను మొదట పరిశీలిదాం. 1. అణుశక్తి సంచలన విషయమై మనం అవలంబించే నీతిని ఆయన ఆమోదించాడు. మనం పాకిస్తాన్ మీదకు దూకడానికి ఈ శక్తిని సంధానించ చేయడం లేదని, ఈయన ఆమోదం చెప్పకనే చెప్తున్నది. 2. పాకిస్తాన్ మన మీదకు దూకితే ఇరాన్ సాయపడదు 3. అంతేగాక ఇండియా–పాకిస్తాన్–బాంగ్లాదేశ్ సీమలు కలిసి ఈ ఉపఖండాన మైత్రితో మెలగి, బలపడి వుండవలెనని ఇరాన్ కోరిక. అందుకై ఇరాన్ ముగ్గురి మధ్య సద్భావాన్ని పెంపుచేసే యత్నం చేస్తుంది. 4. హిందూమహాసముద్రాన ఆ సముద్రంలో, ఆ సముద్రతీరాన గల రాజ్యాలన్నీ కలిసి శాంతిని నెలకొల్పవలెను. పెద్ద రాజ్యాలను ఇక్కడ విహరించడానికి వీలు కలిగించరాదని ఇరాన్ అభిప్రాయం. ఈ సముద్ర తీరపు రాజ్యాలన్నిటిని ఒక ఉమ్మడి కార్యక్రమానికి ఉత్తేజితం చేయడానికి ఇరాన్ పూనుకుంటుంది. మలేషియా, ఇండొనీషియా సీమలు కలిసివస్తే, బర్మా–సింగపూర్ వగైరా సీమలు సహకరించగలవు దీనికి అమెరికా ఇప్పుడభ్యంతరం చెప్పదు; సోవియట్ యూనియన్ కొంత సంశయిస్తుంది. కాని, మన ఇరుగు పొరుగున్న ఏకమైతే పెద్దరాజ్యాలు తమ దారిన తాము పోకతప్పదు. 5. వెనక, అఫ్గానిస్తాన్ రాజైన అమనుల్లా సతీమణియుక్తంగా గొప్ప సంకల్పశుద్ధితో తన దేశాన్ని ఆధునికమైన సీమగా రూపొందించవలెనని గట్టి కృషిచేసిన రాయుం ఇరాన్ పాదుషా-చక్రవర్తినుంలో కన్పిస్తున్నది అనాడు (ప్రపంచంలోని ఒడుగు దేశాలు నిద్రాణమై వుండినవి గనక ఒక నీటిసట్టయి దారకైన బాకాకాకో ద్వారా గల్లంతు చేయించి, మత మౌఢ్యాన్ని రేకెత్తించి బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదులు అమనుల్లా ప్రయత్నాలను వమ్ముచేసినారు. అది ఈనాడు సాధ్యంకాదు. అదే అఫ్గానిస్తానులో, అమనుల్లా స్థానంలో వచ్చిన రాజవంశపు పరిపాలనన్ది అంతమొందించి జేసి, అర్మీ చైతన్యవంతమై, ఇప్పుడు దావూద్ పరిపాలనలో వృద్ధికి వచ్చేదారిలో పడినది. ఈ దావూద్ హయాం మనకు అనుకూలంగావున్న సమయంలో, ఇరాన్ రాజ్యం మనకు సన్నిహితం గావడం శుభప్రదమైన పరిణామం. అఫ్గానిస్తాన్, ఇరాన్ సీమ హెద్దుకలను సద్భావంతో స్వీకరించి పాకిస్తాన్ సన్మార్గానికి వస్తే సంతోషం. 5. హిందూమహాసముద్ర రాజ్యాల కలయికకై ఇరాన్ సూచించిన పథకం సోవియట్ సీమకు ఇష్టం కావని

చుండి జగన్నాథం

ఈ వంక్షం ప్రాస్తావుండగా, తెలిసినది. కారతకమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకులు ఈ విషయమై మొదట నటిగినపుడే రష్యా అభిప్రాయం లీగా తెలిసినది ఇప్పుడు ఆ పార్టీ తీర్మానం, రష్యా ఆక్షేపణ–రెండూ ఒకేసారి లోకానికి వెల్లడియైనవి. రష్యాతో అపరిమితమైన స్నేహానికి–కేవలం స్వప్రయోజనమైన రాజకీయాలా రణాంగణ–పూనుకున్న మన కేంద్రప్రభుత్వం ఇప్పుడేం చేస్తుంది? అతి సర్వత్రవర్జయేత్ అని అందుకనే అన్నారు.

ఇక రెండవ సంగతి విచారింతాం. బీహార్ ఉద్యమాన్ని నడిపించే నాయకుడు పార్టీమనిషికాడు. పార్టీలు పెట్టే పోరాటి గలవాడు అసలేకాడు. ఆయన ఆశయం సర్వోదయ సమాజం–అనగా క్రూరత్వం లేని కమ్యూనిజం, అత్యుచ్ఛదశనందుకున్న సోషలిజం, మానవులంతా మనసారా అంగీకరించిన సహకార విధానం. కార్ల్‌మార్క్స్, సిడ్నీవెబ్ (బెర్నార్డ్‌షా వగైరాలు) రాబర్ట్ ఓవెన్ కలలుగన్న మానవధర్మం వికసించే సమాజాన్ని మహాత్మాగాంధీ ఆశీర్వాదంతో, ప్రక్రియతో రూపొందించడం జయప్రకాశ్ సంకల్పం.

—కొరవ 4వ పేజీలో

రైతుసోదరులకు విజ్ఞప్తి

ముఖ్యముగా నాన్‌డెల్టా రైతులకు ఉపయోగపడు ఈ క్రింది రకముల విత్తనములు మావద్ద సిద్ధముగాయున్నవి.

హైబ్రిడ్ పెసలు, మినుములు, కందులు, రాగులు, సజ్జలు, జొన్నలు, మొక్కజొన్న, ఆముదాలు ఇతర టొమేటో, వంగ, బెండ, దిక్కుడు, బీన్సు, గోగులు, సొర, బీర, కాకర, పొట్ల, దోస, పుచ్చ, క్యాబేజి, కాలిఫ్లవర, బీట్‌రూట్, క్యారట్, యర్రగడ్డవిత్తనం, తోటకూర, చిర్రికూర, చుక్కకూర మొదలగు కూరగాయల విత్తనములు, జనుములు, జీలుగలు, నిలి, పెంపలి, మొదలగు ఆకుపత్తవ విత్తనములు. ప్రత్తి విత్తనములు, ధాన్యపువిత్తనములు పురుగుమందులు అన్నియూ మావద్ద సిద్ధముగా దొరకును.

శ్రీ రాధాకృష్ణ వ్యవసాయ డిపో
17/293, యడ్లవారివీధి (పొగతోటసమీపం)
నెల్లూరు-1.

గోడౌన్ బాడుగకు యివ్వబడును

నెల్లూరు నవాబుపేటలో ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి రైసుమిల్లుకు ఎదురుగా నున్న మా తాలూకా గోడవున్ (1st Class Construction) బాడుగకు యివ్వబడును. వలయు వారు క్రిందివారితో సంప్రతించండి.

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు,
నెల్లూరు సెంట్రలు కో_ఆపరేటివ్ కన్స్యూమర్స్ స్టోర్సు లిమిటెడ్.
నవాబుపేట – నెల్లూరు-2.
టెలిఫోన్ : 16.

సవరణ

4–10–74 తేది సంచికలో పర్వతరెడ్డి వెంకురామరెడ్డి ఉత్తరక్రియలు ప్రకటనలో పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి అండ్ బ్రదర్సు బదులు పర్వతరెడ్డి రామసుబ్బారెడ్డి అండ్ బ్రదర్సు అని తప్పుగా అచ్చయినది. పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి అండ్ బ్రదర్సు అని చదువుకోమనవి.

—మేనేజరు – జ. రై.

అమ్మకం ప్రకటన

కావలి మునిసిపాలిటీ 10 వ వార్డు పెదపవని రాజావారితోటలో 80 అంకణముల స్థలమున్నూ, అందులోని 24 అంకణముల మేడయున్ను, మూడువైపుల కాంపౌండు గోడలు, బావి, సెప్టిక్‌దొడ్డి, స్నానాలగది రేకులకొట్టము, కరెంటు సౌకర్యముగల మేడ అమ్మబడును. కావలి 1 వ వార్డు శ్రీ రావిలకొల్లు శ్రీనివాసరావు గారిని (తాలూకా ఆఫీసు ఎదురు(వీధిలో)) కల్సుకొని వివరములు తెలుసుకోవచ్చును.

ఐ. వి. కామేశ్వరరావు.

నందలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
ఇ. పి. 77/74 ఓ. ఎస్. 51/72

ఉమ్మడి నాగయ్య, పోతి వార్పులు సుబ్బరాయుడు వగైరాలు —డి. హో. లు.
కంచిరాజు క్రిష్ణమరాజు —జె. డి.

పై నెంబరు జె. డి. యొక్క యాక్టింగ్ కనిన షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్థిని వేలం వేయ డి. హో. కోరుచున్నారు. యీ వేలం తే 7–11–1974 దిన షన్నది. నవాల్ దార్లు యీ కాలంలో నవాల్ చేయవచ్చును.

షెడ్యూలు : కడప డి॥ చిట్వేలి సబ్ డి॥ లో చేరిన నాగసర గ్రామ పొలం.

పొలువారి : సర్కారు పుంజి. డి నెం బరు: 153/1 యు 5-62 ట్లు, పైకి 1-24 డి. హో. అండ్ కోర్టు క్రయం: రు 2460 [తూ] కంచిరాజు నరసింహ్మరాజు భూమి, [ప] ఈడిగ సుబ్బయ్య భూమి, [ద] చింతం నరసింహ్మారెడ్డి పుల్లసు నిమ్మతోట [ఉ] తరిమెళ్ల సుబ్బరామయ్య భూమి యుందుకు నీటిఆధారం డి నెం 158 లో వుండే బావిలో నీటిహక్కులేను.

2) సర్కారు పుంజి. డి నెం 153/5, యు 4–64 సెంట్లు, పైకి 0–92 డి. హో. అండ్ కోర్టు క్రయం: రు 1840. [తూ] మాలెంరెడ్డిగారి జయరామిరెడ్డి భూమి [ప] కంచిరాజు నరసింహ్మరాజు భూమి, [ద] కొమ్మన పెంచల్‌రెడ్డి భూమి, [ఉ] దక్షిణాది సుబ్బమ్మభూమి. యిందుకు నీటి ఆధారం డి. నెం 153/5 లో వుండేబావి

—శ్రీ ఆర్. సయ్యద్ బాషా,
డి. హో. త. అడ్వకేటు.

రబీ మొక్కజొన్న
వేయతగిన ప్రాంతాలు-సాగు వివరాలు

డాక్టర్ జోగీందర్ సింగ్

మనదేశంలో నీటిపారుదల సౌకర్యములు కలిగి, మంచుకురవని అన్నిప్రాంతములోను రబీఋతువులో మొక్కజొన్న పంటను పండించవచ్చును. రబీఋతువులో మొక్కజొన్నను పండించుటకు ఈ క్రింది ప్రాంతములు సిఫార్సు చేయబడినవి.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కాలువలు, నూతులు, చెరువులు మరియు గొట్టపు బావులద్వారా నీటిపారుదల సౌకర్యములు కలిగిన ప్రాంతములు.

2. సీతాకాలములో తగినంతగా వర్షములు కురిసే సముద్రతీర ప్రాంతములు లేక ఇతర నీటిపారుదల రక్షణకలిగిన ప్రాంతములు.

3. నీటిపారుదల రక్షణకలిగి, రబీ జొన్న, చిరుధాన్యములు పండించే ప్రాంతములు.

రైతులు ఎక్కువ దిగుబడినిచ్చే సంకర మొక్కజొన్న రకములనుకాని, కాంపోజిట్ రకములనుకానిఎన్నుకోవాలి.ఎఫ్1.సంకర మొక్కజొన్నను పండించునప్పుడు సర్టిఫై చేయబడిన విత్తనములను మాత్రమే ఉపయోగించాలి.

త్వరగా మొలకెత్తే ఎఫ్ 2 మొదలైన రకముల సంకర మొక్కజొన్న విత్తనములు గరిష్ట దిగుబడినియవు. అందుచేత దీనిని ఉపయోగించరాదు. ఇతర రకముల విత్తనములను ఉపయోగించునప్పుడు రైతులు విత్తనముల పరీక్షచేసినతరువాత మాత్రమే వీటిని ఉపయోగించాలి.

రబీ, వేసవి ఋతువులలో ఎక్కువగా పండే సంకర, కాంపోజిట్ మొక్కజొన్న రకములు

సంకర రకములు

1. గంగా-2 రకము:- మధ్యరకముగా కోతకు వస్తుంది. దీనిని దేశవ్యాప్తంగా ఖరీఫ్ మరియు రబీ ఋతువులలో పండించవచ్చును.

2. గంగా-5 రకము - మధ్యరకముగా కోతకువచ్చి, ఎక్కువగాపండే సంకర రకము. దేశములోని అన్నిప్రాంతములలోనూ, ముఖ్యముగా ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, కర్నాటక మరియు తమిళనాడులలో పండించుటకు అనువైనది.

3. దక్కన్- మధ్యరకముగా కోతకు వస్తుంది. మనదేశములోని ద్వీపప్రాంతములలో పండించుటకు సిఫార్సు చేయబడినది.

కాంపోజిట్ రకములు

1. విజయ్:- మధ్యరకముగా కోతకు వస్తుంది. ఇది ఆకురాలు తెగులుకు బాగా తట్టుకొనగలందు ద్వీపకల్ప ప్రాంతములలో పండించుటకు సిఫార్సుచేయబడినది.

2 కిసాన్:- మధ్యరకముగా కోతకు వస్తుంది. ద్వీపకల్ప ప్రాంతములలో పండించుటకు అనువైనది.

విత్తనములుచల్లే సమయము

మొక్కజొన్న పంటకు విత్తనములు చల్లేసమయము అంతకుముందు పండించిన పంటపై ఆధారపడివుంటుంది. అదనులో విత్తనములను చల్లినట్లయితే నేలలోని తేమను విత్తనములు సరిగా వినియోగించుకొనుటయేగాక, త్వరగా మొలకెత్తుతాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అక్టోబరునెలలో విత్తనముల చల్లిక పూర్తికావాలి. ఆలస్యముగా చల్లినట్లయితే శీతల వాతావరణమువలన, మార్చి ఏప్రెల్ నెలలలో వీచే వేడిగాలుల వలన మొక్కజొన్నపంట పూర్తిగా దెబ్బతింటుంది.

— కొరవ 10 వ పేజీలో

మొలగొలుకు తెగుళ్లు- నివారణలు

మనజిల్లాలో సెప్టెంబరునెల పెన్నానది వరదనీటితో మొలగొలుకల నాట్లు వేయబడినవి. ఈ పైరును ఆశించు పురుగులలో అతిముఖ్యమైనది–

1. మోముపిప్పి, 2. ఉల్లికోడు 3 వర్ణ తెగులు 4. చిడపపురుగులు. 5 మిడుతలు 6. తాటాకు తెగులు.

ముఖ్యమైన తెగుళ్లు – 1. అగ్గితెగులు 2. ఆకుమచ్చ.

వీటిని నివారించుటకు నాటిన 20 లేక 25 రోజులకు, మరియు 40 లేక 45 రోజులకు రెండు పర్యాయములుగా ఈ క్రింది తెలిపిన మందులతో పిచికారిచేయవలెను.

పరాథియాన్ 50% – 300మి. లి.+ డైథేన్‌జడ్ '78'– 500 గ్రా. 200 లీటర్ల నీళ్ళలో కలిపి ఎకరమునకు పిచికారి చేయవలయును.

లేక ఎండోసల్ఫాన్ 35% ఇ. సి.- 500 మి.లీ. + డైథేన్‌జడ్ '78'– 500గ్రా.– 200 లీటర్ల నీటిలో

లేక– సెవిన్ 50% 1 కేజి.+డైథేన్‌జడ్ 78–500 గ్రాములు– 200లీ. నీటిలో.

లేక సుమిథియాన్ 50% – 300 మిల్లీ లీటర్లు+డైథేన్‌జడ్ '78'–500 గ్రాములు– 200 లీటర్ల నీటిలో.

—కొరవ 10వ పేజీలో

ఆంధ్రకవయిత్రులలో రంగాజమ్మ స్థానం

కె. కుసుమాబాయి ఎం. ఏ.

(గతవారం కొరవ)

మొల్ల

తరువాత ప్రసిద్ధ కవయిత్రి మొల్ల. మొల్ల రామాయణము తెలుగుదేశమున విశేష వ్యాప్తిగల గ్రంథములలో నొకటి. మొల్ల తన రామాయణములో వ్రాసియున్న దానిబట్టి ఆమె తండ్రి ఆతుకూరి కేసన అనియు, విఖ్యాత 'గోపవరపు శ్రీకంఠ మల్లేశు' వరముచేత తాను కవిత్వము చెప్పట నేర్చుకొనెనని యు తెలియుచున్నది. ఈమె శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలమందున్నట్లు వాఙ్మయచరిత్రకారులు నిర్ణయించిరి. రాజాస్థానముల కోరికపోక, రాజసన్మానముల నాశించక శ్రీరామ పాదారవిందములకే మొల్ల తన జీవితమునంకితము చేసినది.

మోహనాంగి

ఈమె శ్రీకృష్ణదేవరాయల కుమార్తె. ఈమె 'మారీచీ పరిణయము' అను గ్రంథమును రచించినట్లు వాఙ్మయచరిత్రకారులు వ్రాసియున్నారు. ఈ గ్రంథమును క్రిందటి యేడు 1973 లో డా. కావుటూరి వేంకట రామచంద్రరావుగారు 64 పుటల ఆంగ్ల పీఠికతోను 76 పుటల తెలుగు ప్రస్తావనతోను ప్రకటించియున్నారు.

మారీచీ పరిణయమున అవతారిక 99 పద్యములలోను, చతుర్థాశ్వాసము అని రెండు పద్యములు, రెండువచనములు గలవు. తరువాత ఒకటి నుండి ఆశ్వాసముల కథాసంగ్రహముగలదు. దీనిని క్రీ.శ. 1929 లో శ్రీ సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు 'సమదర్శిని' అనుపత్రిక ఉగాది సంచికలో ప్రకటించినారు. కాని వారిగ్రంథమునకు మూల తాళపత్రప్రతి యున్నటుల చెప్పలేదు. అవతారికలో కృష్ణరాయలు గూర్చిన చరిత్రాంశము లుండుటచే నిది విజయచరిత్రకర్త్యంతోపయుక్తమని లక్ష్మీనరసింహముగారు ప్రకటించిన భాగమే నేడు పత్రికలలో ముద్రితమైనది. కాని ఇంతకుముందు కవి చరిత్రకారులుగాని విజయనగర చరిత్రకారులుగాని ఈ అవతారా ద్యాత్మక విశేషములు నూచింపక పోవుటచేత దీనికి వ్రాతప్రతి లభ్యముకాలేదని ఋజువైనది. గ్రంథము ప్రకటితము అయిన తరువాత పత్రికలలో నిది మోహనాంగి కృతముకాదనియు, శ్రీ సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారే దీనిని రచించిరనియు వ్యాసములు బయలు వెడలినవి.

శ్రీ సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారికి శిష్యులై వారితో కవితా సంబంధముగల కళాప్రపూర్ణ నిడుదవోలు వెంకటరావుగారు, సెట్టిగారికి తాము స్వయముగా రచించి పూర్వకవులపేర ప్రకటించుట అభిలాషయని చెప్పినారు. రసికాభిలాషమను పేర నొక గ్రంథము వ్రాసి శ్రీనాథకృతమని ప్రకటింపగా దాని మూలప్రతి కొరకై పోవుటచే ఆనాటి పండితులు స్పష్టముగా సెట్టికవిగారి రచనయే అని చాటినారు. శ్రీ వెంకటరావుగారేకాక ఆరుద్రగారు మారీచీపరిణయము "ఫోర్జరీ" అనియే నిర్ణయించినారు. ఈ గ్రంథమును గూర్చిన వివాదమున్నియు 'జమీన్‌రైతు' యందు ప్రకటింపబడినవి.

రంగాజమ్మ

కవయిత్రి రంగాజమ్మకు ముందు తెలుగున కావ్యరచన చేసిన స్త్రీలున్నప్పటికిని వారిని ఏ ప్రభువు గుర్తించి ఆస్థానమున ప్రవేశము కల్పించలేదు. కాని విజయరాఘవనాయకుడు తన కొలువుకూటమున కవయిత్రులకు స్థానము కల్పించెను. అట్టి వారిలో విదుషీమణి రంగాజమ్మ అగ్రగణ్యమైనది. ఈమె విజయరాఘవ మహీపాలునిచే కనకాభిషేక సత్కారమును పొందిన విద్వత్కవయిత్రి.

కనకాభిషేకము

కనకాభిషేక మనునది యసామాన్య సత్కారము లోకోత్తర ప్రతిభాశాలియగు మహాకవికిగాని, విద్వల్లోక మకుటాయమానుడగు మహావిద్వాంసునికిగాని చేయదగిన మహాగౌరవములలో కనకాభిషేకమే ప్రధానమైనది. విజయనగర సామ్రాజ్యాధీశుడగు దేవరాయనిచే శ్రీనాథమహాకవి ఇట్టి సత్కారమును పొందెను. వ్యాఖ్యాతృచక్రవర్తి మల్లినాథసూరి,సర్వజ్ఞసింగభూపాలునిచే నీగౌరవమును బడసెను. కాని యితవరకు స్త్రీలెవ్వరును నాంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో నిట్టి సన్మానమును పొందలేదు. కనకాభిషేక సత్కారమును బడసియే రంగాజమ్మకు నాంధ్ర కవయిత్రులలో నగ్రస్థానము లభించినది. ఇది ఆంధ్ర మహిళాలోకము గర్వించదగిన విషయం. కనకాభిషేకమును బొందిన ఏకైక కవయిత్రిగ రంగాజమ్మ పేరు ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రలో సువర్ణాక్షరములలో లిఖింపదగినది. ఈమెకు ముందుగాని తరువాతగాని ఆంధ్రసాహిత్య చరిత్రలో నిట్టి సత్కారమును బడసిన కవయిత్రిలేదు.

—కొరవ 10వ పేజీలో

పొయిట్రైరు

ప్రేమ గుడ్డిది

"రసిక్"

అక్కడ, ఆరోజు, ఆదే తొలిసారిగా
పుస్తకపాణివైన వాణిలా
అదేఒంటరిని రాణిలా
తళుక్కుమన్న నిన్ను చూచి, చలించి,
అనుకున్నాను
"ప్రేమ ఎంతవిచిత్రంగా
మొదలవుతుందా అని"
ఆ వెనుక, ప్రతిరోజూ అదేపనిగా
కళపిండిన ప్రతి కన్నెపిల్లలో
నిన్ను వెదుక్కుంటున్న కళ్ళనూ
నీదర్శనంకోసం నిముసమొక యుగంగా
తహతహలాడిపోతున్న మనసును
గుర్తించి అనుకున్నాను
"ప్రేమకింతశక్తి ఎక్కడిదా అని"
ఆ అన్వేషణలో నా పుణ్యంపండిన ఓరోజున
అదృష్టదేవత నవ్విన నవ్వులా
నువ్వు చిందించిన చిరునవ్వులో
మందాకినిలో రాయంచలా ఈకమాడి
అనుకున్నాను
"ప్రేమ ఇంత మధురమైనదా అని"
చూపులకు, చిరునవ్వులకు
పరిమితమైవున్న మనప్రేమ
పెద్దవాళ్ళ చల్లనిచూపులతో
కళ్యాణమండపంచేరి కాలుసాగించినప్పుడు
అనుకున్నాను
"ప్రేమకింతకన్నా
సుఖాంతమేమున్నదని'
కాని–
ఈనాడు,
చూపాయిడబ్బులిచ్చుకొని చూర్నెట్టిమంది
అన్నీ పుచ్చువంకాయలే పట్టుకొచ్చావని
మగరసిక్తుల తండ్రిని నానెత్తిన
కూరలబుట్ట బోర్లించిన నిన్నుచూస్తూ
అనుకుంటున్నాను, ప్రేయసీ,
షేక్స్పియరు మహాకవి అని
మహాకవుల మాటలుసత్యాలుకావని.

గ్రామాధికార్లు కదిలారు– కోర్కెల ప్రదర్శనం చేశారు!

ఆందోళనలు, ప్రదర్శనల విషయంలో గ్రామాధికార్లు దారినపడినట్లే వున్నారు. సభలు, సమావేశాలు, ధర్నా సమ్మె వెన రింపులకే అలవాటుపడినవిరు, ప్రదర్శనాల స్థాయికి చేరుకున్నారు. అంటే ఒకమెట్టు పైకి ఎక్కారనే అనుకోవాలి. దేశమంతా ఏవర్గంవారు బట్టినా గందరగోళంగానిరచి ప్రభుత్వాన్ని స్తంభింపజేస్తుంటే, మన దమ్మెతనం ఏమిటి అనే ప్రతిష్ఠా సమస్య వచ్చినట్లుంది; 'రిహార్సల్'కు పూను కున్నారు; విజయులయ్యారు!

7 తేది నెల్లూరులో గ్రామాధికార్ల ప్రద ర్శనం ఒకటి జరిగింది. నినాదాలు గినా దాలులేదు; వెయ్యిమంది గ్రామాధికార్లు తాలూకాఫీసునుండి బయలుదేరి, మౌనంగా కలెక్టరాఫీసుకు చేరి, తమకోర్కెల పట్టీనొక దాన్ని కలెక్టరు ఒబయ్యగారికి సమర్పిం చారు. ధర్నాలు, రాస్తారోకోలు గంభీరమైన ప్రదర్శనంకాబట్టి కాస్త చల్లనగానే తేసుకో బడినట్లుంది; కలెక్టరుగారు కొండాన దర్శన మివ్వలేదట. కార్యకర్తలు పోయి మీ దర్శ నార్థం పడిగాపులు కాస్తున్నాము ప్రభో అని ప్రాధేయపడితే, వరండాలోకి వచ్చి తొంగిచూడారట పాపం! అల్పసంతోషు లైన గ్రామాధికార్లు అమాత్రానికే ఆనంద పడిపోయారట! ఏ బ్రిటిష్ రాణో, ఏ అమె రికా ప్రెసిడెంటో బాల్కనీలోకి వచ్చి దర్శన మిచ్చి చేయివూపిపోవడం విన్నాముకాని; తమకాలకు పునాదివంటివారు, అతి విధే యులైన తమ అట్టడుగు సిబ్బంది దర్శ నాన్ని ఈవిధంగా మన్నించినస్తే, ఒక కలెక్టరు అంత 'రివర్స్యడు'గాదర్శనమీయడం ఆశ్చ ర్యాన్ని కలిగిస్తుంది! మాదికేళికి స్వయంగా హాజరుకాలేదు; ప్రదర్శనంలో పాల్గొన్న ఒక గ్రామాధికారి ఈ సంఘటనను అవ మానంగా భావించి ఘోష వెళ్ళబోసు

జిల్లావార్తలు

కుంటుంటే వినడం సంభవించింది. అందరికీ అందుబాటైన, అతి సౌమ్యులైన శ్రీ ఒబయ్య అలా ఎందుకు అసంతృప్తి కల్గించారా అనిపించింది.

ఇది రాష్ట్రవ్యాపితమైన మహాజర్ల సమ ర్పణోద్యమంగా వున్నట్లుంది. ఒక అచ్చు విజ్ఞాపనపత్రాన్ని సంతకాలు చేసియిచ్చి నట్లున్నారు. తమిళనాడు ప్రభుత్వం యిస్తున్నమేరకైనా తమకు జీతాలివ్వాలని; ప్రయాణ భత్యాన్ని రోజుకు రూ 5 లకు పెంచాలని (అది ఆఫీసులో కైంకర్యం కాకుండా తమకు ముట్టేటట్టు చూడాలని కోర లేదు, పాపం!); అదనపు విధులకు అద నపు ప్రతిఫలం చెల్లించాలని; గ్రామపోలీస్ చట్టంలోను, భూసంస్కరణల చట్టంలోను గ్రామాధికార్లను శిక్షించే నిబంధనలు తొల గించాలని; గ్రామ లెక్కలను కాలాను గుణంగా సంక్షిప్తంచేయాలని, మొగలాయి సామ్రాజ్యంనుండివున్న జమాబంది పద్ధ తిని మార్చాలని, ఈ విషయాలలో తాము లోగడ నివేదించిన సూచ నలను అమలుపరచాలని; గ్రామో ద్యోగుల వుద్యోగ ప్రతిపత్తిని, పని వేళలను స్పష్టంగా నిర్వచించాలని; తాత్కాలికంగా నియమింపబడిన గ్రామో ద్యోగుల నియామకాలను క్రమబద్ధం చేయా లని; గ్రామోద్యోగులను వేధిస్తున్న అధికార్ల అక్రమ చర్యలను అరికట్టాలని; బందోబస్తు నిర్వహణను గ్రామాధికార్లకే అప్పగించాలని గ్రామోద్యోగులు తమ విజ్ఞాపన పత్రంలో విన్నవించారు

కలెక్టరుగారు తాను హైదరాబాదుకు పోబోతున్నాను కాబట్టి, గ్రామోద్యోగుల కోర్కెల సాఫల్యానికి సానుభూతితో కృషి చేయగలనని చెప్పారట.

నెల్లూరుజిల్లా గ్రామోద్యోగుల సంఘం ఈ మధ్య చైతన్యవంతంగానే పనిచేస్తు న్నట్లుంది!

పశువుల ఆస్పత్రుల దుర్గతి!

మందు మాకులకు వందలు వేలు, సిబ్బందిమీద లక్షలు ఖర్చుఅనేది మనప్రభుత్వాల అసమర్థపు విధానంగా వుంటు న్నది మనుషులఆస్పత్రులు తీసుకుంటే;రాజ ప్రాసాదాలవంటి భవనాలు, ఎం. ఎస్. లు, ఎం. డి. లు చదివి విదేశాలశిక్షణ గలిగిన

—తరువాయి 11 వ పేజీలో

మాటకచేరి

'క్లియో'కు స్వాగతం

చారిత్రకాధ్యయనంలోని శూన్యాన్ని పూరించాలి– పరిశోధకుల సమగ్రకృషికి ప్రతిబింబం కావాలి!

"చారిత్రక వికాససంధ్యల
మానవకథ వికాసమెట్టిది?
ఏదేశం ఏకాలంలో
సాధి దినదే పరమార్థం?"

—అని ప్రశ్నించి, చారిత్రక గవేషణను కొత్తబాటలో నడిపించి, కొత్త అర్థాలు భాష్యాలు కల్పించి, కొత్తప్రయోజనాలెన్న ర్నాలిని ఆశించే అభ్యుదయభావుకులైన పరిశోధకుడు, కావలి 'జవహర్ భారతి' ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ మలిరెడ్డి పట్టాభిరామరెడ్డి చరిత్రరచనా దోరణును సమీక్షించే ఒక చిన్న పత్రికను ప్రారంభించారు: మూడ్నెల్లకొకసారి వచ్చే ఆపత్రికకు చరిత్ర దేవత 'క్లియో' పేరు పెట్టారు. ఆగస్టులో రావల్సిన మొదటిసంచిక వ్యాసవం అక్టోబరు మొదటివారంలో జరిగింది.

మూడు వ్యాసాలు, ఒక పుస్తకసమీ క్షతో పాటకపుటల పత్రికగా వెలువడిన 'క్లియో'ను చూస్తే 'గంగిగోవుపాలు' అనుకోవల్సిందే! పత్రిక ఆశయాల్ని కొట్టొచ్చినట్టుకన్పడే మాటలనిక్కడ ఉటం కిస్తాను– "...It will endeavour to fill the well-known gaps in modern Andhra History, and enable scholars to write the long over-due definitive history of the Andhra people"- ఈ లక్ష్యానికి పరిచయమాత్రంగావుంది మొదటిసంచిక.

మూడువ్యాసాలూ చారిత్రక పరిశోధ నకు సంబంధించిన మౌలిక రచనలే. చరిత్ర రచనా సమస్యలపై 'కర్నల్'రాసిన వ్యాసం కల్లూరుమిదలు కొనసాగింపుగా సాగిన పరిశోధనలపై ఒక సమీక్ష.

గోపి

ఒక్కో కాలానికి చెందిన వ్యక్తుల, కులాల, వర్గాల, నాయకుల స్వభావాలను నిర్ణ యించే ఆయాదేశ సాంఘిక, ఆర్థిక పునా దులను పరిశోధించి చారిత్రక సత్యాలను అన్వేషించాలని అంటూ– "The object of the modern scholar should not be merely to summerise the contents of inscriptions and chronicles, but to interpret facts from the socialogical angle to reveal the several facets of political and social developments" అంటారు.

భారతదేశ చరిత్ర రచనపై 'మలిరెడ్డి' వ్యాసంకూడా ఒక గద్దదూపు సమీక్ష. 1817లో భారతదేశ చరిత్ర రాసిన మొట్ట మొదటి రచయిత జేమ్సుమిల్ మొదలు

—తరువాయి 11 వ పేజీలో

సింహపురి శోభ!

నెల్లూరు లాడ్జిలలో పెద్దదేకాదు
ఆధునిక సౌకర్యాలలో
అధికృతకలది

విజయశ్రీ

లాడ్జ్

బృందావనం – నెల్లూరు
(ఫోన్: 1389)

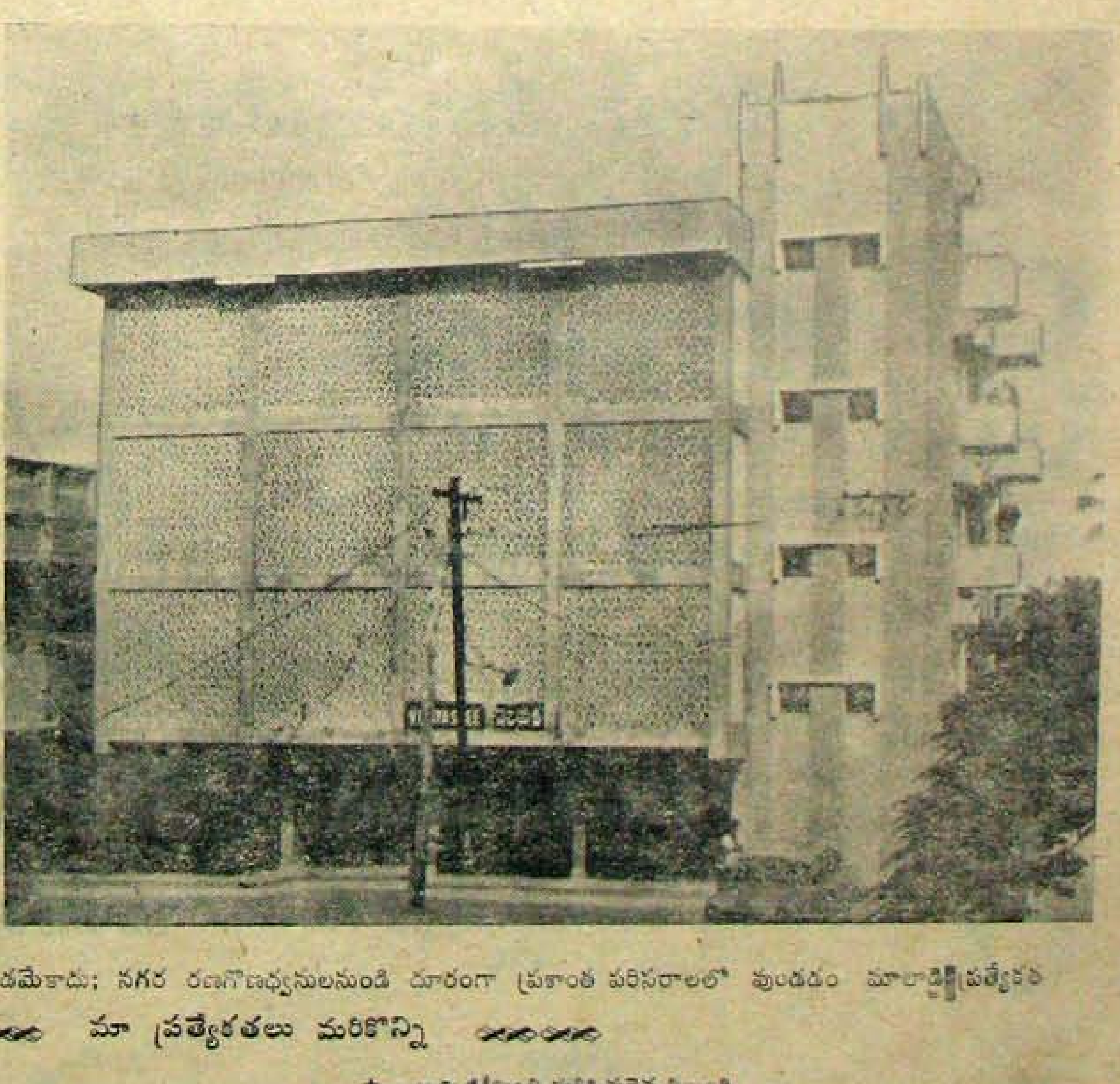

నగరం మధ్యలో అన్నిప్రాంతాలకు చేరువలో వుండడమేకాదు; నగర రణగొణధ్వనులనుండి దూరంగా ప్రశాంత పరిసరాలలో వుండడం మాలాడ్జిప్రత్యేకత

మా ప్రత్యేకతలు మరికొన్ని

- ★ 41 గదులూ అటాచ్డ్ బాత్‌రూంలు కలవి
- ★ ఆహ్లాదకరమైన 3 ఏర్‌కండిషన్డ్ రూములు.
- ★ సకుటుంబముగా విడిదిచేయడానికి 2 ఫ్యామిలీగదులు
- ★ అన్నిరూములలో హంసతూలికాతల్పాలతో సరిపోగే ఫోం పరుపులు-24 గంటలూ కుళాయిలద్వారా వేడి, చన్నీళ్ల సరఫరా–పెద్దట్యాంకులలో ఐస్‌వాటర్ సప్లయ్
- ★ 27 రూములకు టెలిఫోన్ సౌకర్యం– అన్నిరూములకు చానల్ మ్యూజిక్
- ★ అన్నిటికీమించి సుశిక్షితులైన సిబ్బంది.

ప్రొప్రయిటరు: యరగాటిపల్లి కృష్ణారెడ్డి (వాలమేడు)

రూపకల్పన- నిర్మాణం: జె. వి. సోమయాజులు.
సివిల్ ఇంజనీరు (పొగతోట, నెల్లూరు)

శ్రీనాథుడి కవిత్వం రీతిమార్గానుసారి

-డాక్టర్ యశోదారెడ్డి

'గోకులాష్టమికి పీర్లపండక్కు వున్న సంబంధం మాదిరిదేమైనా శ్రీనాథుడికి ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి వుందా?'- ఆ వేళ టౌన్‌హాల్లో శ్రీనాథజయంతిసభలో ఎవరికో ప్రేక్షక మహాశయునికి కల్గిన ధర్మసందేహమిది. వర్తమానసామాజికులు శ్రీనాథజయంతికి శ్రీకారం చుట్టి ఇప్పటికి పదేళ్ళయింది. ముందుగా గ్రామదేవతలకు మొక్కినట్టు, మొదటిమూడేళ్ళు స్థానిక కవిపండితులను సన్మానించారు. ఆతర్వాత

నెల్లూరులో శ్రీనాథ జయంతి

నాలుగేళ్ళ సన్మానితుల్లో ముగ్గురు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ తెలుగు శాఖీయులు. శ్రీనాథునిమీద సాధికారంగా ఉపన్యసించగల్గిన పండితులను తెలుగుదేశం గొడ్డుపోయినట్లు, మిగతా రెండు విశ్వవిద్యాలయాల్లో అర్హులేలేనట్టు ఒక్క ఉస్మానియానే ఎంచడంలో విశేషమేమైనా వుందా అని ఆ ప్రేక్షకుడి అనుమానం. ఈ అనుమానం నిరాధారమని ఈ విలేఖరి అభిప్రాయం. 'అట్నుంచి నరుక్కొస్తున్నారు' గనుక శ్రీనాథజయంతి సన్మానకర్తలు తెలుగుపండితుల్ని కూడా అట్నుంచి సన్మానించుకుంటూవస్తున్నట్టున్నారు. -అనుకుందాం.

సరే- ఇక అసలు విషయానికొద్దాం. 'హర్షవాణి' పత్రికా గ్రంథరచయిత్రి, ప్రస్తుతం కావలి స్థిరనివాసి శ్రీమతి వర్రా భాస్కరమ్మ అధ్యక్షతన జరిగిన శ్రీనాథ జయంతిలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ తెలుగుశాఖ రీడర్ డాక్టర్ పాకాల యశోదా రెడ్డి ఉపన్యసించారు. నిరంతర సాహిత్య పిపాసి శ్రీ వై. వి. రెడ్డి తన దౌహిత్రి, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ తెలుగు పరిశోధకురాలు కుమారి సుమతి ద్వారా శ్రీమతి యశోదారెడ్డిని రెండువందలతో సత్కరించారు.

యశోదారెడ్డిగారి ఉపన్యాసం గురించి ఒకేఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే-అది క్లాస్ రూం లెక్చర్‌గా వుండింది. భాషాడంబరం వుంది; అసాధారణ ధారాశుద్ధి వుంది. విన్నంతసేపూ విసుగుచెందనివ్వని వక్తృత్వనైపుణ్యముంది కాని, ఇంతకూ చెప్పిందేమిటి అంటే-హళ్ళికిహళ్ళి సున్నకు సున్న-అనిపిస్తుంది చివర.

శ్రీనాథుణ్ణి గురించి యశోదారెడ్డిగారి లాంటి పండితులు చెప్పవలసింది, మామూలు పాఠకులు విని నేర్చుకోవల్సింది చాలా చాలా వుంది. శృంగారనైషధం ఒక్కటే కాదు; హరవిలాసం మాత్రమే కాదు, పల్నాటివీరచరిత్ర వుంది, క్రీడాభిరామం వుంది (అవునో కాదోకూడా చెప్పవచ్చు కదా!) శివరాత్రి మహాత్మ్యంవుంది; భీమఖండంవుంది, కాశీఖండముంది. ఈ పదేళ్ల శ్రీనాథజయంతుల్లో ఒక్కొక్క ఉపన్యాసకుడు ఒక్కొక్క కావ్యానికే పరిమితమై సమగ్రంగా ప్రసంగించివుంటే ఇప్పటికి మనకు శ్రీనాథునిమీద ఒక సర్వాంకషవిమర్శక గ్రంథం వచ్చివుండేది. పోతే- చారిత్రకాంశాలు కోకొల్లలున్నాయి చర్చించదగినవి. అవన్నీ వదిలేసి చర్వితచర్వణంగా ఉపన్యసించడం వర్తమాన సమాజస్థాయికి తగినట్టులేదే అని సాహిత్యాభిమానులు ఆశాభంగం చెందే ప్రమాదముందికదా?

యశోదారెడ్డిగారు రెండేరెండు అంశాలను ప్రస్తావించారు. ఒకటి శ్రీనాథుడు రీతిమార్గానుయాయి; రెండు 'సూక్తివైచిత్రి' నిర్వహణం.

'శ్రీనాథుడు మహాభాష్యకారుడు; తెలుగువారికి ఆరాధనీయుడు. తెలుగుభాషకు సంస్కృతంతో సరితూగగల్గినట్టి గౌరవం సంపాదించి, ఆంధ్రభాషామోషను సంస్కృత సింహాసనంమీద అధిష్ఠింపజేసిన మహనీయుడు. సాహిత్యంలో ధ్వని సిద్ధాంతం, మార్గపద్ధతి వున్నాయి. శ్రీనాథుడు రీతిమార్గానుయాయియైన కవిత్వం నడిపినవాడు. నైషధంలో దమయంతితో హంస 'మధురాక్షరములైన నా పలుకులు...' అంటుంది. అదే శ్రీనాథుని శైలి. అర్థంకంటే అక్షరరమ్యతకు, రామణీయకతకు, సుభగత్వానికే ప్రాధాన్యమిచ్చాడు. భాషా సముద్రాన్నంతట్నీ మథించి అలవోకగా పదాలను ఏర్చి కూర్చుకుంటాడు. పరిష్కృతిని సహించవనియే ప్రౌఢి. అది శ్రీనాథుడిలో వుంది.

'ప్రబంధ పరమేశ్వరుని శైవసూక్తి వైచిత్రి' - అంటాడు శ్రీనాథుడు. సూక్తి అంటే సుభాషితం, మంచిమాట, నానుడి అనిఅర్థం. నన్నయ 'నానారుచిరార్థసూక్తినిధి'నని చెప్పుకొన్నాడు. నన్నయ భారతంలో నీతులు చెప్పాడుగనుక అది ఆయనకే చెల్లుతుంది. ప్రబంధపరమేశ్వరుడైన ఎర్రనను తీసుకొంటే, 'సూక్తివైచిత్రి'అన్న దానికి వీల్లేదు. ఐతే ఈపదం కేవలం అలంకార ప్రాయంగా వాడిందేనా? కాదేమోననిపిస్తుంది.

రాజశేఖరుడు కావ్యమీమాంసలో ఉక్తివిశేషాన్ని నిర్వచించాడు. స్వభావోక్తి, వక్రోక్తి, రసోక్తి-ఈ మూడిటి సంయోగం చేత కల్గే ఉక్తివిశేషమే 'సూక్తి.' ఇట్లాంటి విధానం ఎర్రనలో కానవస్తుంది గనుకనే శ్రీనాథుడు ఎర్రనను ప్రశంసించాడు. ఎర్రననుండి శ్రీనాథుడు చాలావిషయాలు నేర్చుకున్నాడు. ఎర్రన అనువదించేప్పుడు మూలగ్రంథమేగాక, ఇతరగ్రంథాలనుండి కూడా ఎన్నోవిశేషాలు గ్రహిస్తాడు. ఆ పద్ధతిని శ్రీనాథుడుకూడా అనుసరించాడు.

జాతివార్తాచమత్కృతి నిరసమని ఆలంకారికులు చెప్పొన్నారు. స్వభావాన్ని రసోచితం చేయడంతో జాతివార్తాచమత్కృతి సాధింపబడుతుంది. దానికి శ్రీనాథుడు గాంభీర్యం చేకూర్చాడు. 'హరవిలాసం'లో మాతృత్వానికి పరాకాష్ఠగా చెప్పిన పద్యం 'అరచేత పాలిండ్ల నణచుకొనుచు' ఇందుకొక ఉదాహరణ.

పదప్రయోగ ధారాశుద్ధి శ్రీనాథుడిలో వున్నట్టు 'నరసభూపాలీయం' ప్రకాశించింది......"

ఇట్లాసాగింది యశోదారెడ్డి ఉపన్యాసం. దీన్ని క్లాస్‌రూం లెక్చరన్నానుగాని, అట్లా అనడానికి వీల్లేదేమో! ఎందువల్లనంటే అక్కడైతే సరిగ్గా ఒక్కగంటసేపు చెప్పాలి; ఇక్కడ 40 నిముషాలకే ఉపన్యాసం ముగించింది యశోదమ్మ.

బాపూ! నీవెప్పుడు పుట్టావ్

కె. నారాయణరెడ్డి ఎం. ఏ.

బాపూ! నీవెప్పుడు పుట్టావ్?
మంచీ మమత మాసినరోజా?
సత్యం సేవ నశించినరోజా?
త్యాగం కరుణ కూలిన రోజా?

పెద్దల పదముల నలిగిన శిశువులు
అర్తుల దీనుల వేదన బ్రతుకులు
పీడితజనుల పీనుగ చావులు
నిరాశముసిరే నీరస ప్రజలు
మరొాసేసిన దొరలు దానవులు
స్వార్థంగించిన స్వామిద్రోహులు
దౌష్ట్యంపండిన పాలక పాపులు
దేశసేవలంటి దురాత్ములంతా
పసుపుల మరచి మసలేరోజా?
బాపూ! నీవెప్పుడు పుట్టావ్?

గాంధీపేరున భ్రాంతివిషములు
ఒడిలో గుడిలో విరుభావనలు
కళాశాలలో కత్తుల వ్యాపారములు
రక్షణమాటున రక్షకభటులు
లంచం కుడిలో కదలే వైద్యం
అనాథ బ్రతుకుల అతుకుల జనాలు
కూటికి నోచక ఆత్మహత్యలు
రోదిత బాధిత రోగపురాణులు
మానవతుల శీలాలకు గోతులు
మోహపు దాహపు నీచపు కసుకులు
ప్రజలను మరచిన పదవులనేతలు
అక్టోబర్ రెండు నీవు పుట్టావంటారు
బాపూ! నీవెప్పుడు పుట్టావ్?

The Most Sentasional Offer of 1974

GWALIOR

20% DISCOUNT
ON SELECTED
SUITINGS
&
SHIRTINGS
At

BE THE BEST-DRESSED MAN OF THE YEAR!

Terenesho
TRUNK ROAD - NELLORE

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

కలెక్టరు

కొత్త కలెక్టరు శ్రీ ప్రసాదరావు 17 తేదీ చార్జి తీసుకుంటారని తెలుస్తున్నది. ఓబయ్యగారు ఆరోజు వరకు వుంటారు. ఓబయ్య భూపరిమితుల చట్టం అమలు ప్రత్యేకాధికారిగానే పోతున్నారు.

ఓబయ్యగారే కలెక్టరుగా కొనసాగడం బాగుంటుందని జిల్లాలోని జనవర్గాలవారు ప్రయత్నించినట్లు, విఫలమైనట్లు తెలుస్తున్నది. ఓబయ్యగారి సర్వప్రియత్వమే ఉత్తర దక్షిణధృవాలైన ఇరువర్గాలను ఒకేవనికి పురికొల్పింది.

కొత్త కలెక్టరు ఎటువంటివారో ఏమో కాని, నెల్లూరు రాజకీయవర్గాలలో మాత్రం భయసందేహాలు ద్యోతకమవుతున్నాయి. ప్రజలకు ఎట్లాంటి కలెక్టరు వస్తాడో చూడాలి!

కాలేజి ఎన్నికలు

వి. ఆర్. కాలేజి విద్యార్థి యూనియన్ ఎన్నికలు 9 తేదీ కోలాహలంగా జరిగాయి. అధ్యక్షుడుగా డి. ఆంజనేయులు, ఉపాధ్యక్షుడుగా జడ్. సుధాకరరెడ్డి, కార్యదర్శిగా ఎమ్. మనోహరరెడ్డి, ఉపకార్యదర్శిగా జి. చక్రపాణి ఎన్నికయ్యారు.

పోటీ తీవ్రంగానే జరిగినట్లుంది. క్యాంపులు, కిడ్నాపులు వగైరా పంచాయితీ ఎలక్షన్ లక్షణాలన్నీ సలక్షణంగా అమలు జరుపబడ్డాయట. మైపాడులో ఒక క్యాంపట; ఖర్చు దాదాపు ఆరేడువేలుంటుందని ఒక విద్యార్థి ప్రతినిధి అంచనా! ఎన్నికరోజున అది చెప్పనలవికాని సంరంభం. కాలేజి ప్రాంతంలో ట్రాఫిక్ పూర్తిగా బంద్ అయిపోయింది. చిన్న ఘర్షణకూడా చెలరేగినట్లుందికాని పోలీసు జోక్యంతో సర్దుబాటయ్యింది. లాఠీచార్జి లాంటిది జరిగింది. ఫలితాలు ప్రకటిస్తూనే టెట్లు, టపాకాయలమోత చెవులు బద్దలు కొట్టాయి. మొత్తంమీద టెన్షన్ వంచాయితీ పొలిటిక్స్ విద్యార్థులకు అలవడింది. ప్రిన్సిపాల్‌గారూ! కొన్నేళ్ళయినా ఈ గందరగోళానికి, ఈ అనారోగ్యకర సంప్రదాయానికి స్వస్తి చెప్పకూడదా?

మరొక మూడేళ్ళలో ఎలక్ట్రిక్ రైళ్ళు!

విజయవాడ–మద్రాసు మధ్య మరొక మూడేళ్ళలో రావొందాడిగా ఎలక్ట్రిక్ రైళ్ళు తిరగబోతున్నాయి! ఈ పథకంలో భాగమైన విజయవాడ - గూడూరు విద్యుదీకరణకు 10 తేదీ బిట్రగుంటలో సౌత్ సెంట్రల్ రైల్వే చీఫ్ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరు శ్రీ ఎ. నంద్ కొయిల్యార్ శంకుస్థాపన చేశారు. సౌత్ సెంట్రల్ రైల్వే డివిజనల్ సూపరింటెండెంట్ శ్రీ టి. వి. శ్రీనివాసన్ అధ్యక్షించారు.

ఈ విద్యుదీకరణపథకం 1972 సెప్టెంబరులో మంజూరైంది. అప్పుడు మొత్తం ఖర్చు 33 కోట్ల 42 లక్షలనుకున్నారు. కానీ యిప్పుడు యింకెంత అయ్యేట్లుందో. 1976 మార్చికి పూర్తిచేయాలని సంకల్పం. ఇప్పటిపరిస్థితుల్లో 1977 ఆఖరుగ్గాని అయ్యేట్లులేదట.

గూడూరునుండి ఒంగోలుదాకా ఎలక్ట్రిఫికేషన్ మద్రాసు-క్రాంప్టన్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీవారికి అప్పగించబడింది. ఆ కంపెనీకరపున్నే బిట్రగుంటలో శంకుస్థాపన జరిగింది. ఇతరప్రాంతాల విద్యుదీకరణ నవంబరులో మొదలవుతుందట.

విజయవాడ - గూడూరు మధ్య ఎలక్ట్రిక్ రైళ్ళు తిరగడానికి 20 మెగావాట్ల కరెంటు ఖర్చవుతుందట. కృష్ణాకెనాల్, బాపట్ల, ఒంగోలు, కావలి, కోవూరు సబ్‌స్టేషన్ల నుండి కరెంటు తీసుకోబోతారట.

ఎలక్ట్రిక్ రైళ్ళు ఉత్తరంగా నుండి నరఘరా అవుతాయి. మాంచి దిట్టమైన రైళ్ళనే వేసేట్లన్నారు గంటకు హెచ్చుతక్కువ 75 మైళ్ళు పోతాయట.

ఈ లెక్కలన్నీ చూస్తుంటే ఇది మూడేళ్ళలో అవుతుందా, మద్ద్యేళ్ళ పడ్తుందా అనిపించడంలేదూ?

• • •

బిట్రగుంట కార్యక్రమం తర్వాత రైల్వే అధికారులు నెల్లూరువచ్చి సౌత్‌స్టేషన్ దక్షిణం కళ్ళారా చూచివెళ్ళారు. అండర్‌బ్రిడ్జి కోసం త్రవ్విన గుంటలు చిన్నచెరువుల మారి తయారైవున్నాయి; పరమ్మ ప్రమాదకరంగా వున్నాయి. రైల్వేవాళ్ళ అనుమతి పొందకముందే పి. డబ్ల్యు. డి. వారు త్రవ్వకాలు ప్రారంభించడంవల్ల ఈ అబంధర ఏర్పడిందట. లెవెల్‌క్రాసింగ్‌కు ఉత్తరంవైపున, ఇప్పుడు కలివాటుగా వున్నదానికే ఒకగేటు పెట్టించమని పత్రికలవాళ్ళు సూచించారు. మనిషిలేకుండా గేటు పెట్టించడమైతే చేస్తాంకాని, మనిషిని పెట్టాలంటే మునిసిపాలిటీవారు జీతాలు గీతాలు భరించుకోవల్సి వుంటుందని రైల్వే అధికారులు చెప్పారు. మొత్తంమీద ఏదో ఉపాయంతో గేట్లు, మనిషినిపెట్టే ఏర్పాటు చేయిస్తామన్నారు.

అదైనా జరగకపోతే గేటు అవతలి ప్రాంతం నెల్లూరుటౌను అనిపించుకోదు.

రైలుదోపిడీ– కాల్పుల్లో చావు!

బిట్రగుంట రైల్వేయార్డులో 7 తేదీ దాదాపు యాభైమంది వ్యాగన్లమీదపడి అగ్గిపెట్టె కట్టలు వగైరాలు దోచుకోడానికి ప్రయత్నించారు. రైల్వే పోలీసు అడ్డగించబోతే రాళ్ళురప్పలు రువ్వినారట. పోలీసు కాల్పులు జరిపింది; దాసరి సుబ్బయ్య (30) అను ఎరుకలతను అక్కడికక్కడే చనిపోయాడు. అతను బిట్రగుంట సెట్లరట. ముగ్గుర్ని అరెస్టు చేశారని తెలుస్తూంది.

బిట్రగుంటలో ఈ దాడులు, దోపిళ్ళు, కాల్పులు కొత్తకాదు. సెట్లర్లది పెద్దదగా వున్నట్లుంది ప్రభుత్వం గట్టిచర్యలు

—కొరవ 6వ పేజీలో

నెల్లూరు శ్రీ పాండురంగ అన్నదానసమాజం సభ్యులకు

కృతజ్ఞత

★

శ్రీ పాండురంగ అన్నదానసమాజం అధ్యక్షుడుగా నన్ను ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొని గౌరవాన్ని కలిగించిన 36 మంది సభ్యులకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతాభివందనములు తెలియజేస్తున్నాను.

సభ్యులు నామీదవుంచిన విశ్వాసానికి తగినవిధంగా, సమాజం పురోభివృద్ధికి చిత్తశుద్ధితో నిజాయితీగా కృషిచేయగలనని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను

యడ్లపల్లి గోవిందుశెట్టి
అధ్యక్షుడు

కొడవలూరు గ్రామపంచాయితి

టెండరు నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా కొడవలూరు గ్రామపంచాయితీ యేరియాలో ఈ క్రింద పుదహరించిన పనులు చేయుటకు ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు వారిచేగాని లేక వారి అనుమతిపొందిన వారిచేగాని సీల్డు టెండర్లు తే 22-10-74ది మంగళవారము సాయంకాలము 3 గంటలవరకు కొడవలూరు గ్రామపంచాయితీ ఆఫీసులో తీసుకొనబడును. ఆదినమే సాయంకాలము 4 గంటలకు హాజరులో వున్న టెండరుదార్ల సమక్షములో సీల్డు టెండర్లు తెరువబడును. ప్రతి టెండరుకు ఎస్టిమేటు విలువపై నూటికి ఐదు శాతము (5%) చొప్పున ధరావత్తు చెల్లించి రశీదును జతపరచవలెను డిపాజిట్టులేని టెండర్లు అంగీకరించబడవు

వ. నెం.	పనిపేరు	ఎస్టిమేటు మొత్తము	ధరావత్తు
1.	మహాలక్ష్మమ్మ గుడినుండి పీర్లచావిడి వరకు గల రోడ్డుకు స్పెషల్ రిపేర్లు చేయుటకు (పాట్నావారి వీధిలో)	రూ 2000.00	5%
2.	బ్రాహ్మణవీధిలో గల రోడ్డుకు స్పెషల్‌రిపేర్లు చేయుట	రూ 1200-00	,,
3.	తోటవారివీధిలో గల రోడ్డుకు స్పెషల్ రిపేర్లు చేయుట	రూ 1800-00	,,
4	కొత్తూరు ఎరుకలపాలెంలో గల రోడ్డుకు స్పెషల్ రిపేర్లు చేయుట	రూ 1200-00	,,
5	రామమందిరము నుండి చెంచురావారి వీధి చివర వరకు గల రోడ్డుకు స్పెషల్‌రిపేర్లు చేయుట	రూ 1800-10	,,
6.	దక్షిణవు యానాది సంఘంలో మెయినురోడ్డు నుండి తానాసంజీవయ్య యింటివరకు గల రోడ్డుకు స్పెషల్‌రిపేర్లు చేయుట	రూ 1800-00	,,
7	దక్షిణవు యానాదిసంఘంలో షేక్ దస్తగిరి సాహెబు యింటి నుండి కాటా దాతమ్మ యింటివరకుగలరోడ్డుకుస్పెషల్‌రిపేర్లుచేయుట	రూ 1800-00	,,
8	దక్షిణవు యానాదిసంఘంలో మెయినురోడ్డు నుండి రామమందిరము వరకు గల రోడ్డుకు స్పెషల్ రిపేర్లు చేయుట	రూ 1800-00	
9	గురిజాలవారి వీధికి స్పెషల్ రిపేర్లు చేయుట	రూ 1800-00	,,
10	తోటవారి వీధిలో ఒక బోరువెల్ నిర్మించుట గురించి	రూ 570-00	,,

కొడవలూరు 9-10-74

యస్. శ్రీనివాసరావు BA
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు.

ముగ్గురు డాక్టర్ల మరణం

ఈవారంలో నెల్లూరులో ముగ్గురు డాక్టర్లు మరణించారు. ముగ్గురూ కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగా వున్నవారే

కంటిడాక్టరు వెంకటసుబ్బయ్య

కంటిడాక్టరుగా ప్రసిద్ధులై దాదాపు ముప్పయైదేళ్ళపాటు సేవచేసిన సర్వేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య (65) 5 తేదీ దివంగతుడైనాడు ఆయన కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగా వుండినారు.

వెంకటసుబ్బయ్యగారు దైవభక్తి, పాపభీతిగల వ్యక్తి. సౌమ్యుడు, హస్తవాసిగలవాడు. ఆయనకు భార్య, ఐదుమందిపిల్లలు వున్నారు. నేత్ర వైద్యుడుగా ఆయన స్థానాన్ని భర్తీచేసిన డాక్టరు నాగేశ్వరరావు ఆయన కమారులలో ఒకరు.

జి. నరసింహం

డాక్టర్ జి. నరసింహం (65) 9 తేది మరణించాడు. ఈయనా కొంతకాలంగా అనారోగ్యంగా వుంటున్నారు.

నరసింహం సమర్థుడైన ఎం.బి.,బి.ఎస్. డాక్టరుగా చాలకాలం దేదీప్యమానంగా వెలిగాడు. ఒక్క నేర్పుతో, సౌజన్య సహృదయతతో రోగులను విశేషంగా ఆకర్షించినవాడు శ్రీ నరసింహం. చివరి సంవత్సరాలలో ఎందుకోగాని మసకబడ్డాడు. ఆయనకు భార్య, ఇద్దరుకుమారులు, ఇద్దరు కమార్తెలు వున్నారు.

సురభి కృష్ణయ్య

ఆయుర్వేద వైద్యుడుగా ఖ్యాతిగడించిన సురభి కృష్ణయ్య (81) 5తేదీ కాలధర్మం చెందాడు.

దాదాపు అరవై ఏళ్ళపాటు వైద్యం చేసిన వ్యక్తి ఆయన. కృష్ణయ్యగారిది వైద్యకుటుంబం; తొమ్మిది తరాల నుండి వారి కుటుంబం వైద్యవృత్తిలోవుంది. రాజవైద్యులుగా కాళహస్తి వగైరా సంస్థానాల్లో పేరుపొందిన కుటుంబం వీరిది. కృష్ణయ్య

గారి నిస్వంతు. తన అల్లుడు రావు మూర్తిని చేరదీసి, వైద్యవృత్తిలో తన వారసుణ్ణిచేశాడు శ్రీ కృష్ణయ్య

దేశభక్తుని మరణం

స్వాతంత్ర్యోద్యమ పిలుపుతో చదువుకు స్వస్తిచెప్పి, 1932 సత్యాగ్రహోద్యమంలో తొమ్మిదినెలలు కారాగారవాస మనుభవించిన దేశభక్తుడు, నిత్యఖద్దరుధారి, కోవూరు తాలూకా పెదపుత్తేడు వాసి శ్రీ తుంగా సుందరరామరెడ్డి (75) 8 తేదీ కాలధర్మం చెందారు.

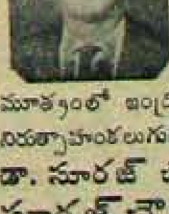

వివాహమునకు–ముందు–వెనుక పోయినయవ్వనమును తిరుగా పొందండి!

మిద్యాది ఏరకమైననుదిగులుపడవద్దు. పురుషత్వంతక్కువ ఇంద్రియ బలహీనత, బాల్యంలో వృద్ధత్వం, స్వప్నస్కలిత శరీర బలహీనత, అజీర్ణం, మలబద్ధకం, శీఘ్రస్కలితం మూత్రంలో ఇంద్రియం కలిసిపోవుట, నరముల బలహీనత, వివాహమైనతర్వాత నిరుత్సాహంకలుగుట యిటువంటి గుణములుగలవారు శృంగార రహస్యనిపుణులైన డా. సూరజ్ చౌదరిగారిని సంప్రదించండి.

సూరజ్ చౌదరి డిస్పెన్సరి కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు యెదుట, (మదీనా వాచ్‌కంపెని ప్రక్కన) 16/112, ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు.

నెల్లూరు స్టేషనుకు రైళ్ల రాకపోకలు

1974 అక్టోబరు 1 తేదినుండి

	దక్షిణం పోయేవి	ఉత్తరం పోయేవి
హైదరాబాదు-మద్రాసు ఎక్స్‌ప్రెస్	ఉ. 6-05- 6-10	సా. 4-57- 5-02
న్యూఢిల్లి-మద్రాసు జి. టి. ఎయిర్ కండిషన్డు ఎక్స్‌ప్రెస్	ఉ. 7-10- 7-15	రా. 8-07- 8-12
రాజానగర్-మద్రాసు ఎక్స్‌ప్రెస్	ఉ. 9-50- 9-55	సా. 5-32- 5-47
ఢిల్లీ-మద్రాసు జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్	ఉ. 11-15-11.20	సా. 6-42- 6-57
మచిలీపట్నం-రేణిగుంట ప్యాసింజర్	సా. 5-20- 5-35	మ. 3-45- 3-55
న్యూఢిల్లి-మద్రాసు ఎక్స్‌ప్రెస్	మ. 2-00- 2-05	ఉ. 11-42-11-52
హౌరా-మద్రాసు జనతా ఎక్స్‌ప్రెస్	మ. 3.00- 3-05	మ. 12-17-12-32
విజయవాడ-మద్రాసు పాస్టులు	రా. 9-00- 9-10	ఉ. 6-25- 6-35
కాకినాడ-తిరుపతి ప్యాసింజర్	రా. 11-55-12-05	రా. 3-46- 3-56
విజయవాడ-మద్రాసు ప్యాసింజర్	రా. 4-00- 4-10	రా. 10-20-10-30
కాకినాడ-మద్రాసు సర్కార్ ఎక్స్‌ప్రెస్	రా. 2-15- 2-20	రా. 1-57- 2-02
హౌరా-మద్రాసు మెయిల్ ఎ. సి.	రా. 1-15- 1.20	రా. 12-02- 12-07
తి- మ- ఎక్స్‌ప్రెస్	రా. 3-50- 3-55	రా. 11-17-11-22

[6 ఎ పేజీకొరవ]

రసుకోకపోతే ఈ బరితెగింపు ఎన్నాళ్ళయినా సాగుతుంది.

జర్నలిస్టుల సంతాపం

2 తేది కృష్ణా ఎక్స్‌ప్రెస్ ప్రారంభోత్సవ సందర్భంలో మినీ బస్ ప్రమాదంలో మరణించిన హైదరాబాదు జర్నలిస్టుల, తదితరులకుటుంబాలకు, గాయపడినవారికి రైల్వేవారు పూర్తి పరిహారం చెల్లించాలని, ఆ సంఘటనమీద న్యాయవిచారణ జరిపించాలని వర్కింగ్ జర్నలిస్టులసంఘం కోరింది. 9 తేది 'హిందూ' పత్రిక విలేఖరి శ్రీ దుండి విశ్వనాథం అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో జర్నలిస్టు స్మృతికి సంతాపం తెలియజేశారు

అభినందన

మునిసిపల్ ఆఫీసు మేనేజరుగావుండిన నెల్లూరీయులు శ్రీ ఎం. ధర్మారెడ్డి కమీషనర్‌గా ప్రమోట్ అయి, హిందుపురంకు బదిలీ అయ్యారు.

మాగాణి భూమి అమ్మకము

నెల్లూరు జిల్లా, గూడూరు తాలూకా, మన్నెమాల గ్రామములోని 16 యకరములు ఒకేచోటుగానున్న మాగాణిభూమి (వరిసాగుకు, వేరుశనగ యితర మెట్ట పైర్లకు అనుకూలమైనది) అమ్మబడును. ఫలవృక్షములు, బావులు యింజను మరియు యితర వ్యవసాయమునకు కావలసిన షెడ్లు వగైరా అన్నిసదుపాయము లున్నవి. కరెంటులైను దగ్గరలోనున్నది. వివరములకు:-

కె. శ్రీనివాసరెడ్డి బి. ఏ.ఎస్.
హౌస్ నెం. 11-897
కోఆపరేటివ్ కాలనీ,
మదనపల్లి.

అమ్మబడును

నాతాలాతు నెల్లూరు, చిన్న బజారు ఊర్ప్శేణి 13 వ వార్డులో 485 డోరు నెంబరుగల 3 అంకణముల మిద్దెకొట్టు అమ్మబడును. వివరములకు:

అయినాల గరటయ్య,
డోరు నెం. 11-1-17,
(బస్టాండు ఎదురు)
కావలి - నెల్లూరుజిల్లా.

మునిసిపల్ సర్వీస్‌లో ఎల్. డి. సి.గా జీవితాన్ని ప్రారంభించిన శ్రీ ధర్మారెడ్డి, స్వయం కృషితో పైకివచ్చినవాడు. పేరుకు తగినట్లుగా శాంతస్వభావి. అభివృద్ధికి వచ్చిన ధర్మారెడ్డికి మా అభినందనలు.

టి. ఆర్.

స్వయంప్రతిభతో గుర్తింపు కొద్చిన వాడు, సామ్యుడు అయిన లాయరు శ్రీ డి. వి. చలపతిరావు అఫిషియల్ రిసీవర్‌గా నియమింపబడ్డాడు. కష్టానికి తగిన ఫలితం.

జీవిత ఖైదు

జనవరి 28 తేది కాలాజీనగర్‌లో చల్లా చెంచురెడ్డి (30) అనేఅతను హత్య చేయబడ్డాడు. అతనికి పెంచలయ్య అనే వడ్రంగి కార్యకు సంబంధమట. ఆ క్రోధంతో పెంచలయ్య హత్యచేశాడని పోలీసు కేసు పెట్టింది. జిల్లాజడ్జి శ్రీ టి. ఎల్. ఎస్. రెడ్డి నేరం విచారించి, ముద్దాయికి యావజ్జీవిత ఖైదు శిక్ష విధిస్తూ 23 తేది తీర్పుయిచ్చారు. ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున పి. పి. శ్రీ ఎ. రామకృష్ణ, ముద్దాయిపక్షంగా శ్రీ ఎస్. రంగనాథం వాదించారు.

అన్నదానసమాజం

శ్రీ పాండురంగ అన్నదాన సమాజం అధ్యక్షుడుగా శ్రీ యద్దనపల్లి గోవిందుశెట్టి నిష్పోటీగా ఎనికైనాడు. అంత తీవ్రమైన పోటీ ప్రద్రేక వాతావరణంలో, పోటీ లేకుండా ఎన్నిక కావడం శ్రీ గోవిందుశెట్టి అజాతశత్రుత్వానికి నిదర్శనంగా తీసుకోవచ్చు.

వ్యాపారంనుండి సెవారుణా'కి ప్రవేశించిన శ్రీ గోవిందుశెట్టి మా అభినందనలు. గోవిందుశెట్టి ఖద్దరుధారి; స్వాతంత్ర్యానంతరవు వ్యాపార ఖద్దరు వేషం కాదు; విదేశీవస్తు బహిష్కరణోద్యమంలో సిద్ధాంతిగా ఖద్దరు దీక్ష వహించినవాడు. జైలుకు గియులకు పోయినట్లులేదు; వ్యాపారం సందర్భంలో ఆ సంగతి మరచిపోయివుండాడు!

సమాజం ఇతర పదవులకు హోరాహోరీ పోటీలో వీరు ఎన్నికైనారు: ఉపాధ్యక్షుడు-రాజామీరయ్య; కార్యదర్శులు-గాతా వెంకటసుబ్బారావు, అన్నమూరు శ్రీరాములు; ట్రెజరర్-కారంశెట్టి లక్ష్మయ్య.

చెల్లారామ్స్ బహుమతి

నెల్లూరు చెల్లారామ్స్ - బ్లూ మూన్ టెక్స్-షోరూం వారు 10 తేది జరిపిన డ్రాలో ఇందుకూరుపేటయుతు శ్రీ కె. వెంకటసుబ్బయ్య గెలుపొందాడు.

ఆయనకు రూ 1600 లు విలువ కలిగిన బుష్ స్టీరియో రికార్డు ప్లేయర్ వస్తుంది అదృష్టవంతుడు; ఈ లాటరీ పేరుతో అమ్మకాలు పెంచుకున్న బ్లూ మూన్ టెక్స్ వారు మరీ అదృష్టవంతులు!

మునిసిపల్ టీచర్లు

నెల్లూరు మునిసిపల్ టీచర్స్ యూనియనుకు కె వి. పార్థవేశ్వరశర్మ అధ్యక్షుడుగా, వై సాయిప్రసాద్ కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడినారు.

దొంగలు దొరికారు!

టవున్ పోలీస్ చాలమంది దొంగలను, దొంగసొత్తును పట్టుకున్నది. వాళ్ళెవరి కారో, వీళ్ళే పట్టుకున్నారో తెలియదుకాని; ఇంతచురుగ్గా, సమర్థంగా పనిచేసినందుకు వారిని ప్రశంసించకుండటం ఎట్లా?

17 తేది రాత్రి గోపాలపురంలో టి. ఆర్. కలియప్ప ఇంట్లో పదివేల రూపాయల బంగారు, వెండినగలు వస్తువులు పోయాయట. సొత్తులతోటి, తంజావూరు జిల్లా నాటూరు కోయిల్ గ్రామస్తుడైన మోహన్‌ను పట్టుకున్నారు.

గత 5 తేది రంగనాథస్వామి రవ్వల నగలు, రూ 4750 ల విలువగలవి, చోరగ్రస్తమైనాయి. చెక్కు చెదరకుండా వస్తువులతోటి కొడవలూరు కాపురస్తుడొకణ్ణి, ఒంగోలువాసి నొకణ్ణి పట్టుకున్నారు.

రూ 5,800 ల విలువగల రవ్వల కమ్మలు, రెండు గడియారాలు, కొత్త గుడ్డలతో ఒక బెంగుళూరీయుణ్ణి పట్టుకున్నాడు సి.సి.యస్. సర్కిల్ ఇన్‌స్పెక్టరు. ఇవి జయంతి ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో ప్రయాణీకుల నుండి తస్కరింపబడినవని అనుమానిస్తున్నారు.

దొంగతనాలు పట్టుకున్నందుకు సంతోషమేకాని -ఏట్లో శవాలు వగైరా పెద్దనేరాలు అంతులేదే! పోలీసుసమర్థతకు ఇటువంటివిగదా గీటురాయి?

గాంధీజయంతి

జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘం గాంధీజయంతిని కూడా మర్చిపోనంతటి కొత్త కరుకులో వుంది. ట్రంకరోడ్డు కూడలిలో అనధికార జి. కాం. కార్యాలయమనబడే ఆన వారి కొలువుకూటమిలో శ్రీ వాకిచెర్ల వీరయ్య అధ్యక్షతన గాంధీ జయంతి మొక్కు తీర్చుకున్నారు. శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, శ్రీ పి. వి. రమణారెడ్డి, శ్రీ పెనుబోలు సుబ్బయ్య వగైరాలు ఉపన్యసించారు.

ట్రంకురోడ్డులోని గాంధి బొమ్మకు ఎవరూ ఒక పూలమాలైనా వేసినట్లులేద!

దర్గామిట్ట యూనాదిపాసీలో అధికార గాంధీజయంతి పొంగుగానే జరిగినట్లుంది. అధికార అంటే కలెక్టరు, డి ఆర్. ఓ. జి. వ. ఛే వగైరాలు పాల్గొన్నదన్నమాట.

జిల్లా హరిజన సేవా సంఘ అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి అల్లాడి అన్నపూర్ణమ్మ, ప్రధానకార్య శ్రీ పి. రామమూర్తి, రిటైర్డ్ జడ్జి శ్రీ ఎం. వి. ఆర్. శాస్త్రి ప్రభృతులు 2 తేది దర్గామిట్ట న్యూ ప్రిషన్ కు కనుము దర్శించి, వారికి గాంధీబోధ గావించి, పిల్లలకు దుస్తులు, ఫలహారాలు పంచిపెట్టారు.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు పుట్టి	1300-00
దొంగసంబర్లు	1 00-00
సన్నాలు	1580.00
రాగులు	1400-00
వేరుశనగకాయలు 10 కి.జి.	25-00
వేరుశనగకాయనూనె 10 కి.	81-00
బంగారు (సవరెత్తు)	360-00
వెండి (10 గ్రా.)	10-50

అపూర్వ అవకాశము!! త్వరపడుడు!! జాగుచేయుకుండి!!

నేడు మన కుటుంబ సంక్షేమ అభ్యుదయమునకు దారి చూపె చక్కని రాజమార్గము

ఒక రూపాయ టిక్కెట్టుతో సంపన్నులుకండి!!

"భాగ్యలక్ష్మి" ప్రథమ డ్రా తేది 27-10-74

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వలాటరీ

మొత్తం రు. 16,30,000 లలో

18,534 గ్యారంటీ ప్రైజులు

బ్రహ్మాండమైన దశరా బంపర్ బహుమతి

రు. 5,00,000 (5 లక్షలు)

స్పెషల్ బహుమతి రు 50,000

మరియు ప్రతి సీరీసుకు రు. 10,000 మొదలు

ఆఖరు రు 50ల వరకు అనేక ఇతర బహుమతులుగలవు

టిక్కెటు రు. 1-00 హెచ్చుటిక్కెట్లు కొన్నవారలకు కమీషన్ కలదు

తపాలు ద్వారా టిక్కెట్లు పొందగోరువారలకు తపాల ఖర్చులు అదనము

పూర్తివివరములకు:

N. V. ఆచారి "శ్రీ నివాస్ ట్రస్ట్"

ఆథరైజ్డు డిస్ట్రిబ్యూటరు — బోజాహోలు దక్షిణగేటు ఎదుట

నెల్లూరు-1.

మా ద్వారా:- తమిళనాడు, కర్నాటక (మైసూరు), కేరళ తదితర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ లాటరీ టిక్కెట్లుకూడా లభింపగలవు

తమిళనాడు ప్రభుత్వ రు. 100 ల., రు. 10 ల రాఫిల్ సర్టిఫికెట్లుకూడాకలవు

ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్

(I. T. I. ఎదురుగా)

నెల్లూరు-2.

టెండరు నోటీసు

ఈ దిగువ సంతకముచేసిన వారిచే తే 22-10-74 ది నాటు సాయంత్రము 5 గంటల వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్, నెల్లూరు గోదాములవద్ద రసాయనిక ఎరువులు, లోడింగు మరియు అన్ లోడింగ్ చేయుటకున్ను, మరియు నెల్లూరు గూడ్స్‌షెడ్ నుండి ఎరువులను రవాణా చేయుటకున్ను సీలువేసిన టెండర్లు కోరబడుచున్నవి. సెక్యూరిటి డిపాజిట్ (తిరిగి యివ్వబడును) రూ 250/- క్రింద చెల్లించవలెను. టెండరు ఫారములు ఒకటికి రూ 10/- వంతున ఈ క్రింది ఆఫీసులో తే 22-10-74 ది సాయంత్రము 5 గంటల వరకు అమ్మబడును.

కె. అప్పిరెడ్డి.
వేర్ హౌస్ మేనేజరు
ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ వేర్ హౌసింగ్ కార్పొరేషన్.

మా తండ్రి

తుంగా సుందరరామరెడ్డి

3-10-74 తేది రాత్రి

స్వర్గస్థులైరి.

17-10-74 తేది పెదపుత్తేడులో

పెద్దకర్మ జరుగును.

ఇట్లు,

టి. రాజగోపాలరెడ్డి.

బ్రహ్మానంద రెడ్డి

(మొదటిపేజికొరవ)

నందా, ఇందిరాగాంధీ నిర్వహించిన శాఖ యిది. అందరి జుట్లు తన చేత పట్టుకొని, ఏమిచెప్తావ్ అని బెదిరించి, మహామహా మగాళ్ళను స్వాధీనం చేసుకోడానికి ఇందిరమ్మకు వుపయోగపడిన శాఖ ఇది. అందరి జాతకాలను అరచేతిలో పట్టుకొనే అవకాశమున్న శాఖ ఇది. ఇంతెందుకు— బ్రహ్మానందరెడ్డిగారే తుపాకయ్ మనకుండా ముఖ్యమంత్రిత్వం నుండి దిగిపోవడానికి కారణమైన శాఖ ఇది. ప్రగల్భాలు పలికిన కరుణానిధిని శరణాగతుణ్ణి చేసిన శాఖ ఇది. అటువంటి శాఖ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి దక్కడమనేది మహద్భాగ్యము, అపారమైన అదృష్టమనే చెప్పాలి.

అదృష్టవంతుడు కాబట్టి బ్రహ్మానందరెడ్డికి ఆ శాఖ లభించిందనుకుందాము. ప్రధాని అంత కీలకమైన శాఖను బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి ఎట్లా అప్పగించిందనేదే ఆశ్చర్యంగొలిపే విషయం. పార్టీలో అత్యధిక సంఖ్యాక బలంవుండిన బ్రహ్మానందరెడ్డిని ముఖ్యమంత్రిత్వం నుండి బలవంతంగా దింపివేసింది పి.వి. నరసింహారావును ముఖ్యమంత్రినిచేసి, ఆయన గ్రూపును దెబ్బతీసింది. వెంగళరావుకు నాయకత్వం అప్పచెప్పి, బ్రహ్మానందరెడ్డి వర్గీయుడనేవాణ్ణి వెలుగులో లేకుండా చేసింది. అంటే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని ప్రధాని విరోధిగా పరిగణించిందన్నమాట; ఆయనమీద ఆమెకు విశ్వాసం లేదన్నమాట. అటువంటి బ్రహ్మానందరెడ్డికి ఆయువుపట్టనదగిన హోంశాఖ యివ్వడం ఆశ్చర్యంగాక ఏమవుతుంది? జవరాలు కాబట్టి చిత్తం మారికాదు; బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిమీద విశ్వాసాన్ని పునరిద్ధరింపచేసు కొని వుండాలి అదెందుకు అంటే, ఆమె రాజకీయవాది కాబట్టి అనుకోవాలి బ్రహ్మానందరెడ్డికూడా ప్రధాని విశ్వాసానికి పాత్రమయ్యేట్లు మసలుకొనివుండాలి.

బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి హోంశాఖ ప్రభావం ఆంధ్ర రాజకీయాలమీద ఎట్లా వుంటుందనేది అందరూచర్చిస్తున్న సమస్య. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి హోం మంత్రిత్వం కొందరికి సంబరం, కొందరికి సంకటం అని చెప్పడం సముచితంగా వుంటుంది. ఆయన అనుచరులు, సహచరులు సంబరపడడం సహజం. వెంగళరావుగారి హయాంలో వారు మరీ అజ్ఞాతవాసులు కావలసి వచ్చింది, అవమానాన్ని దిగమింగవలసి వచ్చింది. అలాంటివారు తలెత్తుకోడానికి, ఆత్మవిశ్వాసంతో తిరగడానికి, ఆశలు పూరించుకోడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. అందువల్ల బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి హోంశాఖ వచ్చిందంటే, ఆయన అనుయాయులు సంతోష సంతుష్టాంతరంగులవుతారు.

కాని ముఖ్యమంత్రి వెంగళరావుకు ఇది పెద్ద సంకటమైన విషయం; గొంతులో పచ్చివెలక్కాయ పడ్డంత యిబ్బంది వ్యవహారం. ఆయన బ్రహ్మానందరెడ్డి వర్గాన్ని పూర్తిగా విస్మరించారు; అటువంటి వర్గం వొకటున్నట్లుకూడా ఆయన పరిగణనకు తీసుకోలేదు; చెప్పి చెప్పి కొట్టాకంటారే, ఆ విధంగా కక్ష తీర్చుకున్నాడా అన్నట్లు వ్యవహరించాడు. అటువంటి వెంగళరావుకు బ్రహ్మానందరెడ్డి హోం మంత్రిత్వం సంకటంకాక ఏమవుతుంది? నెత్తిమీద కత్తికాక ఏమవుతుంది? వెంగళరావుగారు యిప్పటివలె అంత ధరోసాగావుండే వీలుండదు. పరాకుచిత్తగించే వీలుండదు. మొత్తానికి ఆంధ్ర రాజకీయాలు యికరక్తికట్టబోతాయనుకోవచ్చు.

ఇప్పటివరకు అవిశ్వాసంగా చూచిన బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని, ప్రధాని అకస్మాత్తుగా అంత విశ్వాసంలోకి తీసుకోడానికి కారణమేమి? బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిమీద అభిమానంకాదు; స్వీయశ్రేయస్సే కారణమని రాజకీయ పరిశీలకులు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. రాబోయే పార్లమెంటు ఎన్నికలు ఆమె దృష్టిలోవున్నాయి; దానికి ఇప్పటి నుండి ప్రయత్నంలోవుంది. ఆంధ్రలో బ్రహ్మానందరెడ్డిగారొక్కరే కాంగ్రెస్‌కు విజయం చేకూర్చగల నాయకుడనే నిర్ణయానికి వచ్చింది. ఆయన అంతస్తును పెంచింది— అనేది వారి వ్యాఖ్య. ఇది సరైన వూహగానే వుంతవచ్చు రాజకీయాలలో వ్యక్తిగత రాగద్వేషాలు శాశ్వతాలు కావనే నీతి ఈ విషయంలోనూ వర్తిస్తుంది.

మన రాజకీయాలు మరీ నైతికస్థాయిని కోల్పోయాయి. ఇందిరాగాంధీ చేతిలో మరీ మరీ అవకాశవాదంగా, అనీతికరంగా తయారయ్యాయి. ఆంధ్రకు కేంద్ర హోం మంత్రిత్వం లభించినందుకు ఆనందిస్తూ, పై విధంగా వ్యాఖ్యానించుకోక తప్పదం లేదు!

హైదరాబాదులో వెంగళరావుకు వ్యతిరేకంగా పి. వి., బ్రహ్మానందరెడ్డి గ్రూపులు కలియడం, నాయకత్వమార్పుకు కృషిచేయాలని నిర్ణయించుకోవడం; ఢిల్లీలో బ్రహ్మానందరెడ్డి హోం మంత్రి కావడం—కాకతాళీయమే అయినా — గమనించదగిన పరిణామం. జయపాల్ రెడ్డి పిసిసి ప్రెసిడెంటు నోటీసుకు యిచ్చిన జవాబు ధోరణి గమనార్హమైనదే. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి హోం మంత్రిత్వం వెంగళరావు వ్యతిరేకోద్యమానికి ఎనలేని బలాన్నివ్వగలదనడంలో సందేహంలేదు.

వెంకటరెడ్డి

(మొదటిపేజీ కొరవ)

లేదు. గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు మాత్రం హాజరయ్యాడు. నల్లపరెడ్డి సోదరులు రాలేదుకాని వారి గైరుహాజరుకు ముఖ్య రాజకీయాలు కారణంగా భావించలేము. వారి రాజ్యపు పాలిమెన్టులో సన్మానాలు చేయడంలో నిమగ్నులయ్యారేమో! వెంకటాచలపతి రాదరె . స్టేషన్‌కు వచ్చినట్లు లేదుకాని, ప్రయివేటుగా దర్శనం చేసుకున్నట్లున్నాడు.

ఈ స్వాగత సంరంభాలు జిల్లాగెదుట్నుంచే అర్భాటంగా మొదలయ్యాయి. కావలి స్టేషనుకు హైదరాబాద్ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేరేప్పటికి గప్పుగప్పరబికరైనా మంత్రి సందర్శనంకోసం చాలామంది వేచివుండినారు. జెట్టిరెడ్డి అయ్యపరెడ్డి, చింతాల ముద్దయ్య, తలపనేని పెరుమాళ్ళనాయుడు వగైరాలు స్వాగతించారు వెంకటరెడ్డిగారు అక్కడ వేచివేసిన సెలూంటి రైలెక్కగా, ఆయనవెంట అనుయాయుల్నాల్లో కొందరు ప్రయాణించి, నెల్లూరుదాకా సందడి కలిగించారు.

ఉత్సవాలు, గిత్సవాలు కలిసిరావడం లేదట ఆనందాలకి; అందువల్ల ముగ్గిద కున్నట్లున్నారు. కాని వెంకటరెడ్డిగారు స్టేషన్నుంచి ఇంటిదాకా రావడం ఉత్సవం కంటే ఏమాత్రం తీసికట్టుగా జరగలేదు. దారిపొడుగునా పూలమాలలు ధరించుకుంటూ, పెళ్ళికుమారుణ్ణి ఊరేగించినట్లు సాగించారు. సంతపేట కూడలిలో పందిళ్లు గిందిళ్ళువేసి కాస్త దడబడలు చేశారు. 6 గంటలకు స్టేషన్లో దిగిన వెంకటరెడ్డి కావురిది చేరేసరికి 7 అయ్యింది. ఎ. సి. విగ్రహానికి పూలమాలవేసి ఇల్లు చేరారు. రాజకీయాల్లో సాధారణంగా నేపథ్య సంగీతం యివ్వడానికి, తెరవెనుకతతంగం నడపడానికి అలవాటుపడి, 'సేవించుకోకాని సేవలందుట యెరుగని' విధంగా బంది నడుపుకవస్తుండిన వెంకటరెడ్డి ఒక్కసారిగా మంత్రిపదవితో తలతలలాడాల్సినంతటి, తబ్బిబ్బుపడాల్సినంతటి స్వాగతాన్ని చవిచూడారు.

తర్వాత కాసేపు సేదదీరి, కలెక్టరాఫీసులో అధికారుల సమావేశానికి వెళ్లారు మంత్రి సాధారణంగా ఏమంత్రి వచ్చినా 'అధికార అనధికారులతో చర్చలు'— అటూ తి. వ. కార్యాలయంలో ఒక సమావేశం ఏర్పాటు కావడం ఆనవాయితీ అయింది. ఒక స్వాగత బోర్డు తగిలించి, మంత్రిగారి మెళ్లో ఒక ఏనుగుతొండంసైజు మాలవేసి, జిల్లా సమస్యలు వగైరాలు ఏకరవుపెట్టి, కొలికలపట్టి పొరబట్టి, మధ్యాహ్నం రెండు గంటలదాకా కాటోవెట్టడం మామూలుగా సాగుతుంటే తతంగం. ఏ మంత్రినీ వదిలిపెట్టలేదు మేగోటి. పరికిమాలిన పోర్టుఫోలియో కల్గిన మంత్రులొచ్చినా ఈ సనా మామూలు కార్యక్రమం వుండితీరాల్సిందే! మన జిల్లామంత్రి వచ్చేప్పటికి మేగోటి ముందుకున్నాడు. అందులోనూ మైనరిరిగేషన్ ముఖ్యమేకదా? చెరువులు దొరువుల రిపేర్లు గిపేర్లను గురించి మంత్రికి తెలియజేయాల్సింది చాలా వుంటుందికదా? మరి మేగోటికు అభిమానం అడ్డువచ్చిందో మురాతత్వం ముందుకొచ్చిందో తెలిదు కాని వెంకటరెడ్డిగారి మూడురోజుల కార్యక్రమాల్లో మొక్కుదీర్చుకున్నట్లయినా ఆ సమావేశం ఏర్పాటు చేయలేదు. మన రాజకీయాలు వర్గపరిధిదాటి, జిల్లా శ్రేయస్సు స్థాయికి వచ్చే అవకాశం లేదా?

విజయవాడ డి ము కోర్టులో

ఒ. యస్. 752/52 ఇ. పి 115/73

మద్దుకూరు నాగేశ్వరరావు — డిహో.

1) అబ్దుల్ ఖాదర్‌సాహెబు, 2) అబ్దుల్ ఆదంసాహెబు, 3) గులాంమొహిద్దీన్, 4) అబ్దుల్ నిజాం, 5) గోరీబేగం సాహిబా పోరంకి. —జె. డి. లు.

పైనెంబరు డిక్రీదాక్రింద రమిజాన్సాహెబి తాలూకు యీ జెడీల స్వాధీనంలో వుండియున్న యీ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తి పై కోర్టువారి యెదుట తే 11-11-74 ది ఉదయం 11 గంటలకు లాయితు వేలం వేయుదురు. గాన కావలసినవారు హాజరయి పాట పాడుకొనవచ్చును.

—షెడ్యూలు—

కృష్ణాజిల్లా, విజయవాడ సబు రి॥ వారి యిలాకా పోరంకిశివారు పాలిపేట గ్రామంలోని రేటు రమిజాన్సాహెబి తాలూకు ప్రతివాదుల స్వాధీన హక్కుభుక్తములలోవుండి యీ డిక్రీదాక్రింద జప్తుకాబడి వేలం కావలసిన స్థిరాస్తి వివరం— ఆర్. ఎస్ నెం 467/1 యకు 2-38 ట్లులో యకు 0-16 సెంట్లు 0-07 హెక్టారులు. [తూ] సయ్యద్ సాహెబు యిల్లు, [ద] ఖాదరుసాహెబు యిల్లు, [ప] వాదితాలూకు యిల్లు, (ఉ) విజయవాడ - బందరురోడ్డు. యీ హద్దుల మధ్య యకు 0-.6 ట్లు నివేశనస్థలమున్నూ యిందులోని తాటియాకులపాక యావద్వి సిద్ధమైన సామానులుసహా—

వాది కిమ్మతు రూ॥ 700-00

ఇంకా యితరవివరములు కావలసినవారు డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో తెల్సుకొనవచ్చును.

—కె. వి. వి. కృష్ణమూర్తి, డి. హో. తరఫు అడ్వకేటు.

విజయశ్రీ లాడ్జికి

(బృందావనం - నెల్లూరు)

మా శుభాభినందనలు తెలియజేస్తున్నాము.

మా ఐ. సి. ఐ. పెయింట్లతోనే 'విజయశ్రీ' వన్నెచిన్నెలు దిద్దుకున్నదని మనవిజేస్తున్నాము.

ICI ఎం. జి. బ్రదర్సు ACCS

స్టాకిస్టులు : ఐ. సి. ఐ. పెయింట్స్

సంతపేట :: నెల్లూరు.

నెల్లూరు టౌన్ లారీ యజమానులకు పై అసోసియేషన్ వారి

విజ్ఞప్తి

మిత్రులారా, నెల్లూరు టౌన్ లారీయజమానులు తే 20-10-74ది (ఆదివారం) ఉదయం 10 గం॥లకు శ్రీ పాండురంగ అన్నదాన సమాజము (స్టోన్‌హౌస్‌పేట) నందు యీ క్రింది విషయములు చర్చించుటకు సమావేశము ఏర్పాటుచేయడమైనది కావున నెల్లూరు టౌన్ లారీ యజమానులెల్లరు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థన

— విషయములు —

1. లారీవర్కర్సు జీతాలు పెంచమని కోరిన కోర్కెలనుగురించి
2. లారీలు త్రిప్పుట యీ రోజులలో ఎంత కష్టమైపోయినదో మనకు టైర్లు, స్పేర్‌పార్ట్సు వగైరాలు-ఆకాశానికి అంటియున్న ధరలుపెట్టి కొనలేక, మనము ఏంత యిబ్బందులకు గురియగుచున్నామో మనకందరికి తెలిసినవిషయమే అందుకు మనము మన బాడుగలు ఒక నిర్ణీతరేటు నిర్ణయించుట గురించి
3. ఇతర విషయములు.

తమ విధేయులు,

టి. క్రిష్ణారెడ్డి, ప్రెసిడెంటు. టి. రాఘయ్య, కార్యదర్శి.

వేపపిండి ఎరువు

పైరుపంటలకు శ్రేష్ఠమైన వేపకాయల, గింజల పిట్టు ఎరువు మావద్ద లభించును

50 కే. జి. ల ధర (బస్తా ఖరీదుగాక) రు. 25 లు

కావలసినవారు యీక్రింది అడ్రసున విచారించవలెయును.

ఇండియా ఆయిల్స్ అండ్ ఫర్టిలైజర్స్ కార్పోరేషను,

నవలాకులతోట, నెల్లూరు--2

ఫోన్ నెం: 780 మరియు 790.

మొలగొలుకు నారు అమ్మబడును

నెం 5 రోజులది, 10 ఎకరాలకు సరిపడునది అమ్మబడును.

వివరములకు

మైలాం శేషురెడ్డి,

కాళయకాగొల్లు

వయా బుచ్చిరెడ్డిపాళెం

నెల్లూరుజిల్లా.

PUBLIC AUCTION

In the Court of the Sub-Judge of Kavali,

I. A. 4 of 73 O. S. 1 of 73

A. Ramamohan Reddy —Petitioner Plaintiff.

V. Seshu Reddy & others —Respondents, defendents.

As per the orders of sub court Kavali.

Lease hold interest for the year begining from 1-11-74 to 31-10-75 of Lokmahal Theatre, Kovur will be auctioned publicly by the under signed on 15-10-74 at 10 a.m at his residence 24/839, shanthinagar Dargamitta, Nellore. the successfull bidder will have to furnish a security for Rs. 50,000. Further conditions of the auction may be obtained from the under signed

—K. VENKATA RAO, Receiver Advocate.

గిద్దలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

ఒ. ఎస్. నెం. 172/74

దయ్యాల రామసుబ్బయ్య —వాది.

నంద్యాల పెద్దకాశయ్య వగయిరా— —ప్రతివాదులు.

ఒకటవ ప్రతివాది:— నంద్యాల పెద్ద కాశయ్య సన్ఆఫ్ రావి చంద్రయ్య, రైల్వే ప్రొటక్షన్ ఫోర్స్, ఒంగోలు, ఒంగోలుజిల్లా

ఈ నెంబరు దావాలో వాది దావా పరి వర్తనము నిమిత్తం మీపై పై కోర్టులో దావా దాఖలుచేసియున్నాడు. వాయిదా తే 26-10-74 ది వున్నది. సదరు తేది పగలు 11 గంటలకు కోర్టుయెదుటహాజరై తెల్పుకొనవలెను. లేనిచో మీ పరోక్షమందు విమర్శించి తీర్మానించబడును.

—శ్రీ బొంతా రంగారెడ్డి వాది అడ్వకేటు-గిద్దలూరు.

నెల్లూరు 1వ అడిషనల్ డిస్ట్రిక్టు జడ్జి కోర్టులో

ఒ. ఎస్. నెం 37/74

వాక్ఫ్ బోర్డు, ఆంధ్రప్రదేశ్ —వాది

1) సోమిశెట్టి వెంకటసుబ్బయ్య, వగయిరా

6) తాళ్లపూడి వెంకటసుబ్బయ్య. —ప్రతివాదులు.

ఈ సంబరున ప్రపోజ్డు 6 వ ప్రతివాదికి దావావిషయమై దావా నోటీసులు పంపించి నందుకు సదరు ప్రతివాదికి తిరిగి నోటీసు నిమిత్తము తే 26-10-74 దికి వాయిదా వేయబడివున్నది కాన సదరు తేదినాడు ఉదయం పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టు వారి ఎదుట హాజరై మీకుగల ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలసినది. లేనియెడల సదరు విషయమై మీ పరోక్షమందు తీర్మానించడ మవునని యిందువల్ల ఖాడితముగా తెలియ పరచడమైనది.

—వి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం. వాది అడ్వొకేటు.

శివారెడ్డి పద్యాలు

బాపూజీ జయంతి

అది శుభోదయమ్ము, అది సుప్రభాతమ్ము
అసియాకు జగతికంతటికిని
అహింస అమృతమనియు, అక్టోబరురెండు
జాతినేత గాంధి జన్మదినము.

ఎందరు పుట్టరు చావల
వందలు కోటానుకోట్లు, వ్రతపుతనకల్
కొందరుమాత్రమె అమరులు,
యిందులకు నిదర్శనమ్ము యీవేదాపూ!

నీతులనిచోయె నీదు సందేశాలు,
అంతరించె నీదు ఆశయాలు,
నేడు కానరాదు నీవు జూపినదారి,
రాచబాట ముళ్ళ రాళ్ళ రవ్వ?

నిన్నుజూచ, చెవుల నీ అమృతవాక్కుల్ని
ఆలకించ, కవిగ అవతరించ
భరతఖండమందు, భాగ్యమింకేముంది
యింతకంటె, తృప్తి యింతవలదు?

స్త్రీ నాగరికత

ఆడపిల్ల కంటి కగుపడేదేల
ఆదినాళ్లో మెచ్చురైతెదాలు,
ముసిలిముతకదక్క, ముదిరింది నాజూకు
రానురాను, చూడు పోనుపోను!

మాటకంట మునుపు మగపిల్ల గనుపిస్తె
యింటికొస్తె దాటు కెళ్ళేవారు
దొడ్డ నక్కేవారు దొంగల్ల ఆడోరు,
ఏటికొచ్చినోరు ఎంగరల్లు!

బస్సు బట్టడంల, బైస్కోపులెమ్మన్న
చాలడంల, కొన్ని వేలసంఖ్య
ఏడబట్టువారె యెంప్రొవాయిపాడోరె
తాగగలిగినోరె తాజానరుకు.

ఇండియాకు మనకు యీస్వరాజ్యంవచ్చి
నల్లదొరలపాలనమ్ము హెచ్చి
పాతికేళ్ళయింతె, పడిపుంతదికమీద
ఆడవాళ్ళ, మనకు అంపరాలె!

తోడెవరు పిచ్చితండ్రీ!
యీకొచ్చిన ఆడపిల్ల యిండ్లోవుంటే?
మూడొద్దు మందిసెబ్బర?
వాడవాడ దిరిగి, కట్టువదలేసెయిరా!

ఆడవాళ్ళరాజ్య మాలింద్య యీనాడు,
పొయ్యికాడదిక పోరువాను
చెయిసెచెయరు వంట, చెయిగాల్చుకోలేరు
అప్పటాలలేరు ఆడవారు!

మడిగట్టుకకూర్చుంటే,
ముడికోకలు గట్టుకోని మూలబడుంటే
చెడిపోదా యీరాజ్యము?
యెడపిల్లలు తిరగబడితె యింకేముంది?

వంటింటను కుందేళ్లయి
వుండారనుకోకు స్త్రీలు యుగయుగముల నీ
బంటుల్లా అప్పాయా!
వంటనేర్చుకోర పొయ్యి వాకిలిదిమ్మరా!

ఇంటికి దీపము వెలుగురు
వంటికి చలవోయి ఆడవాసన, అదిలే
కుంటే యింకేమున్నది,
వంటదేంది, కూరనార వడ్డనదేంది?

ఎకసెకంగ నేను ఏదేదో వ్రాశాను,
మొత్తిపాడిచినాను, ఎంతోగొప్ప
తప్పుజేసినాను తల్లుల్ని దిట్టాను,
చాలుదేర యింక సర్దుకోర!

చిత్రజగత్

(9 వ పేజికొరవ)

5 గంటలకె మూసివేస్తారట! ఎడిటింగ్ అనేది రాత్రి పగళ్లు చేస్తే నే కాని పూర్తి కాదు. దీనివల్ల చాలామంది ఎడిటర్లకు పనిపోతుంది. చిత్రాలుత్వరగా పూర్తికావు. పూర్తికాకపోతే నిర్మాణ వ్యయం పెరిగి పోతాయి. తెలుగుచిత్రాలరాబడి విపరీతంగా తగ్గిపోతున్నదో యిటీవల విడుదల యిన చిత్రాల జాతకాలు చెబుతూనే వున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ఫిలింపరిశ్రమ లోని అన్నిశాఖలవారూ ఒకర్నొకరు అవ గాహన చేసుకుని నడిస్తేనే ఈ పరిశ్రమ నిలబడుతుంది.

కాని ఈనాటి కార్మికసంఘాల ధోరణి చూస్తుంటే ఈ అవగాహన వున్నట్టు కని పించదు. కార్మికుల ఉద్యమాన్ని అణచాలని నేను అనటంలేదు. తమ హక్కుల కోసం వారు పోరాడవలసిందే! కాని పరిశ్రమను నమ్ముకుని జీవనోపాధిని పొందుతున్న వర్గాలు అనేకం వున్నాయి. చిన్న పెద్ద ఎంతోమంది, జూనియర్ ఆర్టిస్టుల్ని సరఫరా చేసే ఏజెంట్లు, ఔట్‌ప్రొడక్షన్ సప్లయిచేసే కంపెనీలు, అందులోని కార్మికులు.. ఇలా చెప్పుకుంటూపోతే అనేక సబ్సిడియరీ వ్యాపారాలున్నాయి. ఈ ఫిలిం పరిశ్రమ స్తంభించిపోతే వీరందరికీ జీవనోపాధి ఉండదు!

ఇంతగా ఎందుకు రాస్తున్నానంటే— ఈనాడు పరిస్థితి విపత్కరంగా ఉంది. కార్మికుల కోర్కెలను తీర్చలేని పరిస్థితుల్లో నాగిరెడ్డిగారు తన వాహినీ స్టూడియోను 1975 జనవరి ఒకటో తేదీ నుంచి మూసి వేస్తున్నట్టుగా స్టూడియో నోటీసు బోర్డులో వేశారు! శారదా స్టూడియోను నవంబరు 10వ తేదీనుంచి మూసివేస్తున్నట్టుగా ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్ ప్రకటించారు.

నాగిరెడ్డిగారిచ్చిన నోటీసులో యిలా ఉంది: ఇకమీదట స్టూడియోని నడపటం కష్టతరమయే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. ఏమిచేయటానికీ భయంగా ఉంది. వంట్లో ఓపికలేదు. స్టూడియోనునడిపే శక్తిలేదు ప్రతిరోజూ ఒక్కొక్కసమస్య ఎదురవు తోంది ఈ సమస్యలను పరిష్కరించుకునే శక్తి నాలో నశించిపోతోంది. వాటికెగ్గ ఆదాయం నాకుగాని, నా స్టూడియోకి గాని లేదు! నాకు వయసు అవుతోంది!

ఈ పరిస్థితుల్లో, ఈ బాధ్యతలనుంచి నాకు విముక్తికలిగించమని కోరుతున్నాను.

ఈ బాధ్యతలను మరెవరికైనా అప్ప గించాలనా, నాకు ఎవరిమీదా అంత నమ్మకంలేదు.

మీ నుండి నేను గౌరవ పూర్వకంగా సెలవు తీసుకోవాలంటే, స్టూడియోనుంచి మీకు యివ్వవలసిన సొమ్మును సమకూర్చటానికి మూతవేయటం జరుగుతుంది. ఎలాగైనా 31-12-1974 తేది లోగా మీకురావలసిన సొమ్మును యిచ్చేసి నేను విశ్రాంతి తీసుకుంటాను.

— దీని భావమేమిటో అర్థంచేసుకో గలరు! నాగిరెడ్డిగారి ధోరణిలో ఇతర స్టూడియోలవారుకూడా సిద్ధమయితే ఈ పరిశ్రమ గతి ఏమిటి?

కార్మికనాయకులు పరిశ్రమ శ్రేయస్సు కూడా కోరి, కార్మికుల హక్కులకోసం పోరాడుతూంటే బాగుంటుంది.

పంచాంగం

శుక్రమౌఢ్యము

74 అక్టోబరు 6 తేది మొదలు డిసెంబరు 19 తేది వరకు తూర్పుదిశ శుక్రాస్తమయము శుక్రమూఢమి. ఇందు వైవాహికాది శుభకార్యములు చేయరాదు.

గ్రహత్రయం

అక్టోబరు 13, 14, 15, 16 తేదిలలో కన్యారాశియందు రవి, చంద్ర, కుజ, త్రయయుతము. ఇది గమనించవలసిన సమయము.

చిత్తకార్తె

అక్టోబరు 11తేది ఉదయం గం. 6-22 లకు చిత్తకార్తె ప్రవేశం. ఛత్రవృష్టి.

అక్టోబరు తిథులు

12 శని ద్వాదశి రా. 11-57 గం. వ
13 ఆది త్రయోదశి రా. 9-36 ,,
14 సోమ చతుర్దశి రా. 7-30 ,,
15 మంగళ అమావాస్య సా. 5-46 ,,
మహాలయ అమావాశ్య
16 బుధ ఆశ్వయుజ శుద్ధ పాడ్యమి
సా. 4-28 దేవీనవరాత్రారంభం
17 గురు విదియ మ. 3-37 గం వ
18 శుక్ర తదియ మ. 3-39 ,,

—నెమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి

In the Court of the I Addl. District Judge Nellore

I. A. No. 127 of 1973

O. S. No. 33 of 1967

C. A. Ramanujamma —Petitioner-D-1.

N. Sethuramaiah and another —Respondents.

Auction Notice

Please take notice that the Receiver Sri V. Ankireddy will hold auction of the lease hold right in S. No. 1168/3-A an extent of Ac. 3-15 cents in Nellore Bit-II (boundaries:— East: Waterchannel, West: land of Chirla Ayyapareddi South: land of Ayyalurivaru, North: N. Chanchaiah's land) for F. 1384 to 1386 (both inclusive) on 16—10—74 at 5 p m in his office in Kapu Street, Nellore.

Intending bidders should abide by the conditions laid down by the Receiver which will be available with the Receiver and can be seen from him before the date of auction

—V. ANKIREDDY Receiver.

ఇరాణా స్నేహం

[3వ పేజికొరవ]

అందుకై పార్టీలతో సమిత్తంగాడా ఆయన, విద్యార్థి సంఘాలతో, కృషి చేస్తున్నాడు. ఈలోగా, జనినిష్టుల ధరించే కార్మికశక్తిగాక, మానవీయస్తులు ఆరాధించే కర్షకజనశక్తిగాక, విద్యార్థి యువజనశక్తి ఆయనవశమైనది. ఆ శక్తిని ప్రేరేపించి జనశక్తిగా మార్చి, దేశంలో సంపూర్ణమైన విప్లవాన్ని శాంతియుతంగా సాధించడానికి ఆయన పూనుకున్నారు.

ఇందులో పార్టీలన్నీ ఆయనను విరోధిస్తే, ఒంటరిగానే ఆయన ముందుకు పోయేవాడు. కాని, జనశక్తిని అనుకూలమగా ఆయన నడిపించుకపోతూవుంటే ఆ జనశక్తిపట్ల తమ కర్తవ్యమేమని పార్టీలు ఆలోచనలో పడినవి. సాధారణంగా ఈ పార్టీలలో సోషలిస్టు పార్టీ, మార్క్సిస్టుపార్టీ సహజంగా జయప్రకాశ్ ఉద్యమానికి సమీపంగా వచ్చినవి. కాని, జనసంఘకూడా సమీపమయ్యేసరికి మార్క్సిస్టులు పునఃఆలోచన సాగించారు. అదేవిధంగా జనసంఘ పునఃఆలోచన సాగించింది. కడకు సోషలిస్టుపార్టీతో బాటుగా మార్క్సిస్టులు, జనసంఘీయులు జయప్రకాశ్ ఉద్యమాన్ని తమకుతోచిన కారణాలవలన బలపరచదలచినారు.

ఈ పరిణామం, ఈ శీర్షికలో మేము పలుమారు ప్రస్తావిస్తూవచ్చిన అంశాన్నే ధృవపరుస్తున్నది. మన రాజకీయాలు పాత పుస్తకాలపై నడవలేవు. మానవ మూల్యములను భద్రపరచుకుంటూ అందరు కొత్తచదువులు చదువుకోవలెనని వాదించితిమి; కోరితిమి. మాకోర్కె కొంత నెరవేరింది. అభినవపరశురామోపాధ్యాయుడై (మాకు పెద్దబాలశిక్ష) వర్తిల్లుతున్న జయప్రకాశ్‌ద్వారా మాకోర్కె నెరవేరడం మాకు గర్వకారణం, ఆనందోత్సవం.

ఇంతకూ జనసంఘ జయప్రకాశ్ ఉద్యమాన్ని ఎందుకు బలపరుస్తున్నది? 'సంపూర్ణ విప్లవం' తనకు నచ్చినది. అంతే గాక సంపూర్ణమైన శాంతియుతపద్ధతుల ద్వారా దానిని సాధించడానికి తాను వీర కంకణం ధరించినది. జనసంఘవంటి వర్గాన్ని ఈ మార్గానికి మళ్ళించడానికి ప్రేరణనిచ్చి జయప్రకాశ్ గాంధిజయంతి సమయంలో అమూల్యమైన గాంధి సంస్మరణ కానుకను దేశానికి ఒసగినాడు. జయహో, జయహో! జయప్రకాశ్!

ఐతే మార్క్సిస్టుల ప్రథమసంకోచం ఎందువల్ల వీగినది? కార్మికులను, సామాన్య కర్షకావళిని, ఇంకా ఇతర సర్వసామాన్య జనావళిని ఉద్యమంలోకి తేవడానికి వారు పూనుకున్నారు. అహింసాయుత ఉద్యమాన్ని వారీవిధంగా బలపరచడం మరొక గాంధీసంస్మరణ కానుక గాదా? జయప్రకాశ్, నీ సంకల్పశుద్ధి పరమపవిత్రమైనది. ఇప్పుడిక జనసంఘ, మార్క్సిస్టుపార్టీ ఒకర్నొకరు ఏమనుకుంటారో చూడవలసి వున్నది. ఎవరంతటవారు జయప్రకాశ్ ఉద్యమాన్ని, నేతృత్వాన్ని బలపరుస్తూ, సహవాసదోషంవలన ఏమేమి విశేషాలు రానున్నవో?

ఇదివిన్నారా?

★ ఒక దేశంలో జనాభాపెరుగుదల బాధకు విరుగుడు గట్టిగా వేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం పూనుకున్నదని వింటున్నాము. ఇంతవరకూ చేసినదర్యలు చాలవని తెలిసినది. ప్లానింగ్ మంత్రి ధార్ దీర్ఘాలోచన చేసిఅన్ని తరగతుల ప్రజలు సహకరించి, కష్టాలు సహించి, అవసరాల ఉత్పత్తిని పెంచితే గట్టెక్కగలమని తెలిపినాడు నిజమే. కాని, అందర్నీ అందుకై సమీకరించే శక్తి శిథిలమైపోతున్నప్పుడు ఏం చేదాం? ఈ ప్రశ్నకింకా జవాబు రావలసి వున్నది.

★ మహిళలు మేల్కొంటున్నారు. దొంగదిగుమతి వస్తువులను కొనము, విదేశీమైన ధరలను కొనము – అని తమిళ నాడులో మహిళలు ఒక సభలో ప్రకటించారు. కేంద్ర, తమిళనాడు సామాజిక సంక్షేమ సంఘాల పక్షాన సభ జరిగింది. సంఘాల పెద్దలు, విద్యామంత్రి భార్య ప్రసంగించారు.

★ పోర్చుగల్‌లో అర్మీ శక్తుల ఉద్యమం విజృంభించి జనరల్ స్పినోలా స్థానే మరొకరిని రాజ్యానికి పెద్దగా నియమించింది. మంత్రులు మారలేదు. సోషలిస్టు, కమ్యూనిస్టు శక్తుల ధోరణి పెరిగినట్టు కన్పిస్తున్నది. ఈ రాడికల్ ప్రయాణానికి కన్సర్వేటివ్ శక్తులు తలఒగ్గుతవో, లేదో గమనించవలసి వున్నది. ఎదిరించే శక్తి వాటికి లేదని అంటారు.

★ ఆఫ్రికాలో ఎథియోపియాలో వర్షపు వర్షాని దించిన ఆర్మీశక్తుల కూటమి దేశాన్ని ఎటువైపుకు తీసుకపోతుందో? ప్రగతివైపు ఈ కూటమి నాయకులున్నారని వినికిడి.

పరిశ్రమకు గడ్డురోజులు రానున్నవా? స్టూడియోలు మూతపడితే గతేమిటి?

బ్రహ్మానందరావు

మద్రాసు ఫిలింపరిశ్రమకు చాలాగడ్డు రోజులు రాబోతున్నాయనిపిస్తుంది. పరిస్థితులు అలా ముంచుకువస్తున్నాయి. దీనికికారణం నిర్మాతలుకాదు; స్టూడియోల అధిపతులుకాదు- కేవలం కార్మికులేననిపిస్తుంది.

చిత్రనిర్మాణం ఒకపరిశ్రమగా ఎవరూ ఊహించలేదు; భావించలేదుకూడా. కాని నిర్మాతలు, దీన్ని పరిశ్రమక్రింద భావించి, యితర పరిశ్రమలకిచ్చిన సౌకర్యాలన్నింటిని ఈ పరిశ్రమకుకూడా లభించేట్టుగా చూడవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ వచ్చారు. కాని ప్రభుత్వం మాత్రం పెడచెవినిపెడుతూ వస్తోంది.

ఒక 'పరిశ్రమ'గా గుర్తింపబడని ఈ పరిశ్రమలో కార్మికవర్గంమాత్రం దీన్నొక 'పరిశ్రమ'గానే గుర్తించి ఏ శాఖకువారు ట్రేడ్‌యూనియన్ పద్ధతుల్లో సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసుకున్నారు. అన్నిశాఖలవారలనీ ఒక ఫెడరేషన్‌ను ఏర్పాటుచేసుకున్నాయి. కార్మికవర్గంలో ఈ ఐకమత్యం రావటం శుభసూచకమే. వారు తమ కష్టనిష్ఠూరాలను నిర్మాతలకు గానీండి, స్టూడియో అధిపతులకు గానీండి తెలపుకోవలసిందే! కాదనము. ఇలావారు ఛేంబర్‌తోపోరాడి, కొన్నిలాభాలను పొందారు. సౌకర్యాలను కలిగించుకున్నారు. ఈ పరిశ్రమకూడా ఒక క్రమపద్ధతిలో నడుస్తుందనే ఆశ కలిగింది.

కాని కార్మికుల కోర్కెలు విపరీతరూపాన్ని దాలుస్తున్నాయి స్టూడియోల్లోని వర్కర్లు రోజుకు ఎనిమిది గంటలకు మించి పని చేయరాదని సెప్టెంబరు 30 వ తేది నుంచి నిర్ణయించుకున్నారు. ఛేంబరుతో సంప్రదింపులు జరుగుతుండగానే ఈ నియమాన్ని అమల్లోకి తెచ్చారు ఎనిమిది గంటలకు మించి ఏవరూ పనిచేయకూడదు, నిజమే. కాని కొన్ని స్టూడియోలకు మూడు షిఫ్టులూ పనిచేయగల స్తోమత వుంది. మూడుషిఫ్టులూ పనిచేస్తే ఎక్కువమంది వర్కర్లకు పనికూడా దొరుకుతుంది. కేవలం ఉదయం తొమ్మిదినుండి సాయంకాలం అయిదుగంటలవరకే పనిఅయితే ఒకషిఫ్టుతోనే సరిపోతుంది మిగతా రెండు షిఫ్టుల వర్కర్లకూ పనిదొరకదుకదా? దీనివల్ల నష్టపోయేది వర్కర్లే!

స్టూడియోల్లో వరికరాలు లభ్యంకాకపోతే 'అవుట్‌డోర్ యూనిట్స్'ను రప్పించి పని జరుపుకుంటుండేవారు యింతవరకు! ఇప్పుడలాంటి విధానంపైకూడా కార్మికులు ఆంక్షలు పెట్టారు. నాలుగు రోజుల క్రిందట ఎన్. టి. ఆర్. తన 'తాతమ్మకల' చిత్రానికిగాను కొంతభాగం 'రీషూట్' చేయాల్సి వచ్చి ఎ. వి. ఎం స్టుడియోలో 'అవుట్‌డోర్ యూనిట్'తో పని జరుపుతుండగా, స్టూడియోవర్కర్లు అభ్యంతరం చెప్పారని, ఘర్షణజరిగి- చివరికి పోలీసు ప్రమేయం వరకూ వెళ్ళిందని తెలిసింది! కార్మికులకు నష్టం జరక్కుండా, నిర్మాతలు తమ సౌకర్యంకోసం ఎన్నోమార్గాలు అన్వేషించుకుంటారు. నాటిలోకార్మికుల క్షేమం కలిగించుకుంటే పరిశ్రమకే దెబ్బతింటుంది!

పెద్ద నిర్మాతలు, ప్రముఖ ఆర్టిస్టుల సంస్థలే యిలా యిబ్బందుల్ని ఎదుర్కోవలసివస్తే యిక చిన్న నిర్మాతల ఇక్కట్లు ఎలాగుంటాయో ఊహించండి.

కార్మికులు యిప్పుడు సాయంకాలం 5 అయిందంటే చాలు పని ఆపేస్తున్నారు. నిర్మాత చాలా యిబ్బంది పడాల్సివస్తోంది. అయిదు గంటలకు ఒక 'షాట్' సగంలో ఉన్నదనుకోండి, దాన్ని అలా ఆపేయాల్సిందే! ఆషాట్‌తో ఆసీను అయిపోవటమో ఆ ఆర్టిస్టుపని పూర్తికావటమో జరుగుతుందనుకోండి; వర్కర్లు అపని ఆపినందువల్ల ఆ ఆర్టిస్టు మళ్ళీ మర్నాడు రావాలికదా! ఆసెట్ కూడా మర్నాడువరకూ వుండాలి కదా! ఇన్నీ నిర్మాతలు ఎదుర్కొనే కష్టాలు-నష్టాలు.

దీనికితోడు స్టూడియోల్లోని ఎడిటింగ్ రూములు, లేబరెటరీలుకూడా సాయంకాలం

—తరువాయి 8 వ పేజీలో

కాకినాడ 1 వ అ. డి ము. కోర్టులో
ఓ. ఎస్. 121/71 ఐ. ఎ. 1296/74
కాకినాడ మున్సిపాలిటి -పిటిషనరు.
వడిమికొండ కోటయ్య -రెస్పాండెంటు.

పై నెంబరు పిటిషనరు డిక్రీని ఫైనల్ డిక్రీ ప్యాసుచేయించవలెనని వాది దాఖలుచేసిన పిటిషనులో రెస్పాండెంటుకు నోటీసు నిమిత్తం తే 28-10-74 దికి వాయిదా అయియున్నది. సదరు తేదికి రెస్పాండెంటు పై కోర్టువారి యెదుట ఉదయము 11 గంటలకు హాజరయి ఆక్షేపణలున్నయెడల తెలియపర్చుకోవలెను. లేని యెడల మీ పరోక్షమందు తీర్మానించబడును.

—మండవిల్లి సత్యనారాయణ,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

ఒంగోలు సబ్ జడ్జి కోర్టులో
ఐ. ఎ. 685/74 ఓ. ఎస్. 74/69
మేడగం వెంకటేశ్వర్లు వగైరా -పిటిషనర్లు
లింగిశెట్టి అంజయ్య వగైరా -రెస్పాండెంట్లు

ఆర్. 3. రామిరెడ్డి వెంకమ్మ వైఫ్ ఆఫ్ బోడెయ్య, యెద్దూరు, ఒంగోలు డి.ఎం.సి

పై నెంబరున పిటిషనర్లు పిటిషను దాఖలుచేయుగా మీకు నోటీసు నిమిత్తము తే 31-10-74 దికి వాయిదాఅయివున్నది. గాన ఆరోజు మీకుగల ఆక్షేపణలు పై కోర్టులో హాజరై తెల్పుకోవలసినది.

— కె. వెంకటేశ్వర్లు.
పిటిషనర్ల తరపు అడ్వకేటు.

ఒంగోలు సబ్ జడ్జి కోర్టులో
ఐ. ఎ. 535/74, 537/74, 538/74
ఓ. ఎస్. 74/69
మేడగం వెంకటేశ్వర్లు వగైరా -పిటిషనర్లు
లింగిశెట్టి అంజయ్య వగైరా -రెస్పాండెంట్లు
To.
ఆర్. 20. పూరిటిపాటి నాగేంద్రం, వైఫ్ ఆఫ్ మద్దిశెట్టియ్య, తిమ్మాయపాలెం అద్దంకి డి. యం. సి.

పై నెంబరున పిటిషనర్లు పిటిషను దాఖలుచేయగా మీకు నోటీసు నిమిత్తము తే 31-10-74 దికి వాయిదాఅయివున్నది. గాన ఆరోజు ఉదయం మీకుగల ఆక్షేపణలు పై కోర్టులోహాజరై తెల్పుకోవలసినది.

— కె. వెంకటేశ్వర్లు,
పిటిషనర్ల తరపు అడ్వకేటు.

కోవూరు డి. ము. కోర్టులో
ఎస్. సి. 49/73 ఇ. పి. 19/74
కోడూరు వెంకారెడ్డి -డి. హో.
కోగిల నారాయణరాజు -జె. డి.

జె. డి. తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని పై కోర్టులో తే 4-11-74 దిన వేలము జరుగును.

— షెడ్యూలు—

నెల్లూరు రి. డి. యిలాకా అల్లూరు స. రి. లో చేరిన కోవూరుతాలూకా, శింగపేట గ్రామంలో అసెస్‌మెంటు నెం 112, డోర్ నెం 115 గల 20.7 చ. మీ. పూరియిల్లు, 147-18 చ. మీ. ఖాళీస్థలమునకు హద్దులు:- [తూ] దొడ్డి వినాయకరావు ప్రహరీగోడ [ద] కాలువ [ప] శిర్రా రవు లక్ష్మయ్య, గంపల వెంకటసుబ్బయ్య స్థలం [ఉ] రోడ్డు.

షరా:- పై ఆస్తిని జె. డి కొల్లు సుబ్బారెడ్డికి రూ 1000 లకు వ్రాయించి యిచ్చివున్న ఆయకంబాకికి లోబడి.

వాది క్రయం : రూ 750-00

— కలికి కోదండరామిరెడ్డి,
డి. హో. అడ్వకేటు.

జమీన్ రైతు చందా

సంవత్సరం చందా	రు 20-00
6 మాసములకు	రు 11-00
విడిప్రతి	0-40

వార్తలు....

దూండీ దర్శకత్వం- కృష్ణ ద్విపాత్రాభినయం!

మన దర్శకుల్లో చాలామంది నిజానికి నామకార్థమే! నిర్మాతలే అసలు దర్శకులై తమ చిత్రాలను తమతమ అభిరుచులకు, అభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా రూపొందించుకుంటున్నారు. పేరుకు ఎవరో ఒకర్ని దర్శకుడుగా నియమించి, చిత్రాన్ని తమ ఆధిపత్యంక్రింద నడిపే నిర్మాతలు ఎక్కువవుతున్నారు. డబ్బు దస్కంపెట్టేవాడు నిర్మాతగనుక "తన" యిష్టానుసారమే చిత్రం తయారుకావడం సాధారణమైపోయింది. ఇది మన తెలుగుచిత్రాల్లో కంటె హిందీ రంగంలో ఎక్కువగా వుంది. నటులు చెప్పినట్లు, నిర్మాత ఆదేశించినట్లు నామకార్థపు దర్శకులు నడచుకోవడం బొంబాయిలో తప్పనిసరి అట. తెలుగులో కూడా అట్లాంటి దర్శకులు తక్కువేమీ లేరు. పేర్లెందుకుగానీ, ఇటీవల రంగప్రవేశంచేసిన కొత్తదర్శకుల్లో నిజమైన ప్రతిభావంతులు కొద్దిమంది; నామకార్థపు దర్శకులే చాలామంది.

నిర్మాత దూండీ చిత్రాల్లో ఆయన ప్రభావం ఎక్కువగా వుంటుందంటారు. ఎలా అయితేనేం- ఈసారి దూండీ స్వతంగానే తన చిత్రానికి దర్శకత్వం వహిస్తున్నాడు. త్రిమూర్తి ప్రొడక్షన్స్ పేరట దూండీ నిర్మిస్తున్న రెండోచిత్రంలో కృష్ణ ద్విపాత్రాభినయం ఒక ప్రత్యేకాకర్షణ. వాణిశ్రీ, ప్రమీల, ఎస్వరలక్ష్మి, ప్రభాకరరెడ్డి, శరత్‌బాబు, రావికొండలరావు వగైరాలు నటిస్తున్నారు.

ఈచిత్రంలో మరొక ప్రత్యేకత శ్రీమతి రామలక్ష్మి అరుద్ర రచన. పాటలు ఆరుద్ర, దాశరధి,సినారెరాశారు: సంగీతంచక్రవర్తి.

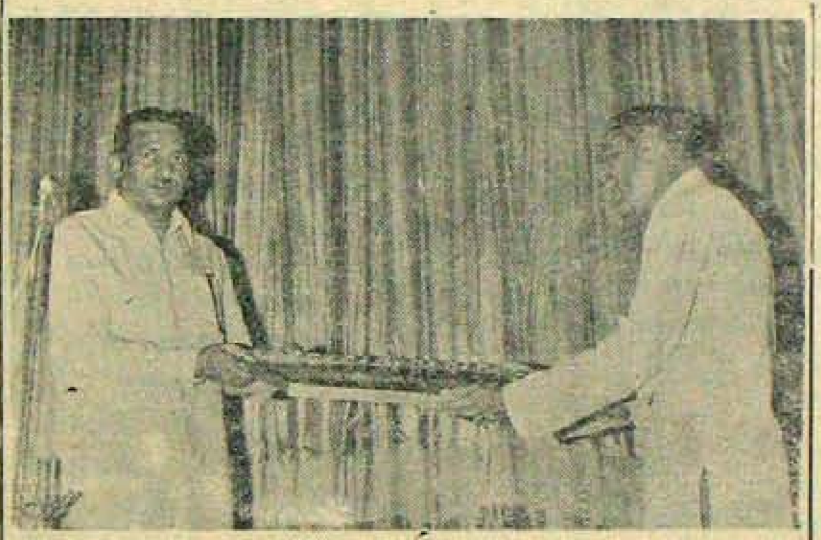

29 వ తేది నెల్లూరులో 'దిక్కట్రపార్వతి' ప్రదర్శన సందర్భంగా దర్శకుడు శ్రీ శింగీతం శ్రీనివాసరావును ప్రోగ్రెసివ్ ఫిల్మ్ అసోసియేషన్ తరపున జిల్లాకలెక్టరు శ్రీ కె. ఓబయ్య సన్మానించారు.

జగపతి 'మంచిమనుషులు'

మన తెలుగుచిత్రాల్లో ఒక సౌలభ్యం వుంటుంది. మనవాళ్లు మంచి చెడులను కలగాపులగంచేసి, తెలుపు నలుపులను మేళవించి గందరగోళం చేయటం మన కథకు కిష్టంలేదు. మంచి పాత్రలు, చెడు పాత్రలు అన్నవి వేటికవి ప్రత్యేకతగా విడివిడిగా వుండి, ప్రేక్షకులు వెంటనే పోల్చుకుని, చిత్రప్రారంభంలోనే కథను, ముగింపును ఊహించుకుని తికమకపడకుండా చేస్తాయి. పూర్తిగా మంచితనం మూర్తీభవించే మనుషులుకానీ, చెడ్డతనమే నరనరాన జీర్ణించుకపోయిన మనుషులు కానీ మనకు నిజజీవితంలో తారసిల్లకపోయినా తెరమీదైనా సాక్షాత్కరించి ఆ కొరత తీరుస్తున్నారు.

జగపతివారు మంచిమనుషులనే ఎన్నుకున్నారు. నిర్మాత రాజేంద్ర ప్రసాద్ దర్శకత్వంతో 18 తేది రాబోయే 'మంచిమనుషు'ల్లో శోభన్‌బాబు, మంజుల జగ్గయ్య, నాగభూషణం, రాజబాబు,

—తరువాయి 10వ పేజీలో

ప్రశ్నోత్తరావళి

వై. వి. మోహన్‌రెడ్డి తుంగభద్రాడ్యాం (కర్నాటక్)

దీప్తి ఇంటర్నేషనల్ వారి సినిమాస్కోప్ వర్ణచిత్రం'కంచుకాగడా'ప్రారంభమైందా?

★ ఆ చిత్రం యింతవరకూ ప్రారంభం కాలేదు. ఇప్పట్లో తీస్తారనే ఆశకూడాలేదు!

బి. దయాకరరెడ్డి బుచ్చి

నటనలో ఇంకా ఓనమాలు దిద్దుతున్న కృష్ణ 'దేవదాసు' గా కాకలుతీరిన నాగేశ్వరరావుతో పోటీపడగలడా? శివాజీ అంతటివాడు ఆ పాత్రను చెయ్యలేనన్నాడు. మరి కృష్ణమీద మీ అభిప్రాయం?

★ కృష్ణ 'దేవదాసు' పాత్రనుగురించి నేను యిప్పుడే ఏ అభిప్రాయాన్నీ చెప్పదల్చుకోలేదు. ఆత్మవిశ్వాసంతో అతనా వేషాన్ని వేస్తున్నాడు. అందుకు అభినందిద్దాం ఆ చిత్రం విడుదలైన తర్వాత అతని నటన బాగుందో లేదో నిర్ణయించుకుందాం. ఇప్పుడే అతనికి అంత పబ్లిసిటీ యివ్వటం నాకిష్టంలేదు.

ప్రశ్నలను....
పాఠకులు ప్రశ్నలను ఈక్రింది అడ్రసుకు పంపాలి
కొలను బ్రహ్మానందరావు
7—నాగేశ్వరరావు రోడ్డు.
టి. నగర్ మద్రాసు- 17

ఎ. నాగేశ్వరరావు నెల్లూరు

'తాతమ్మకల' కథలో చాలా లోపాలున్నాయి. రామారావు ఇంత చెత్తచిత్రం నిర్మించడం అన్యాయం. మీ అభిప్రాయం?

★ అదొక తలాతోకాలేని కథ. దాన్ని విమర్శించటంకూడా దండగ!

వై. రామభద్రారెడ్డి గునుపాడు

ఎన్. టి. రామారావు నిర్మించిన మొదటిచిత్రం?

★ 'పిచ్చిపుల్లయ్య'

ఎన్. మురళీకృష్ణ వెంకటగిరి

కృష్ణ, రామారావు మళ్ళీ కలుసుకున్నారని, 'కురుక్షేత్రం' ప్రారంభిస్తారని విన్నాను. నిజమేనా?

★ పెద్ద అబద్ధం.

ఎం. ప్రియంవద నెల్లూరు

'మనుషులు-మట్టిబొమ్మలు' పై పోటీ నిర్వహిస్తున్నామన్నారు. దాని ఫలితాలు ప్రకటించారా?

★ నిర్మాతల అడ్రసేలేదు. ఇక పోటీ ఫలితాలెక్కడ?

వి. రమణయ్య లాతూరు (ఎం. పి.)

హిందీ సినీరంగం సంగీతంలో ముందడుగు వేస్తోంది. తెలుగువాళ్ళు వెనుకబడిపోతున్నారు. కారణం?

★ హిందీవారు ఇంగ్లీషు మ్యూజిక్ కాపీ కొడుతుంది. మనవాళ్ళు హిందీనుంచికదా కాపీ!

వై. లక్ష్మీకాంత పిడతాపోలూరు

'రోజారమణి' అడ్రసు?

★ విజయరాఘవాచారిరోడ్, టి.నగర్ మద్రాసు-17.

అడ్రస్ మార్పు

నెల్లూరులో ఆంధ్ర దంత వైద్యశాల తిప్పరాజువారి వీధినుండి 1-10-74 మొదలు మద్రాసు బస్టాండు ఎదురుగా వుండు ESSO పెట్రోలు బంకు ప్రక్కయింటికి మార్చబడినది

డా॥ కె. మోహనరావు

ఆంధ్ర దంత వైద్యశాల
మద్రాసుబస్టాండు దగ్గర
నెల్లూరు.

కడప డి॥ ము॥ కోర్టులో
ఓ. ఎస్. నెం. 426/74

శ్రీ వాణి ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్, రిజిష్టరు పార్ట్నర్‌షిప్ ఫర్మ్ వై ఇట్సు మేనేజింగు పార్ట్నర్ జె నారాయణరెడ్డి -వాది.
పడింపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య సన్ ఆఫ్ వలమయ్య, సాకిన్ గాంధీబజార్-రాయచోటి- -1 వ ప్రతివాది.

పై నెంబరుగల దావాలో వాది ప్రతివాదులపై ప్రోనోటునుబట్టి రూ 720-50 లకుగాను దావా దాఖలుచేసి యున్నారు. కాన సదరు 1 వ ప్రతివాది 18-10-74 తేదీ ఉదయం 11 గంటలకు పై కోర్టులో హాజరయి ఆక్షేపణలు తెలుపుకోనంతట సదరు 1వ ప్రతివాదిని ఎక్స్‌పార్టీగా తీర్మానించబడునని ఇందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

—పి. సాంబశివయ్య.
వాదితరపున అడ్వొకేటు.

ఆత్మకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
ఓ. ఎస్. నెం. 98/74

చల్లా వెంగయ్య -వాది.
గుండ్లపల్లి మాలకొండయ్య తండ్రి కొండయ్య, దాచలికొండ గ్రామం, ఉదయగిరి తాలూకా. -ప్రతివాది.

వాదికి నీవల్ల చెందవలసిన ప్రోనోటు బాకీ రాబట్టుకొనుటకుగాను నీమీద యీ కోర్టులో వేసినదావా నీకు నోటీసునిమిత్తం తే 17-10-74 దికి వాయిదా వేసివున్నది నీకు ఏమైనా ఆక్షేపణలున్నయెడల పై కోర్టులో సదరుతేదీన వుదయం 11 గంటలకు హాజరయి తెలుపుకొనేది. లేనియెడల నీ పరోక్షమందు తీర్మానించబడును,

—కోడిచంద్రయ్యచౌదరి,
వాది అడ్వకేటు.

ఒంగోలు సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో
ఇ పి. 23/74 ఎస్. సి. 335/70

తోట ప్రసాదరావు -డి. హో.
మన్నం పిచ్చయ్య -జె. డి.

జె డి తాలూకు వేలంవేయవలసిన స్థిరాస్తి వివరం- సంతనూతలపాడు స.రి. ఇలాక పెదకొత్తపల్లిమజరా మాలెక్కిపు టపాళెం గ్రామంలోని జె. డి. కు హక్కుభుక్తములు గల స్థిరాస్థి వివరం-

1) పట్టానెం 580, సర్వేనెం 198/2. విస్తీర్ణం యు 1-53 ట్లు, కోర్టువారికిమ్మతు రూ 4500-00

2) పట్టానెం 580, సర్వేనెం 200/1, విస్తీర్ణం యు 1-23 ట్లు, కోర్టువారికిమ్మతు రూ 3700-00.

3) పట్టానెం 2555 సర్వేనెం 205/2బి విస్తీర్ణం యు 0-74 ట్లు- కోర్టువారికిమ్మతు రూ 2200-00.

4) పట్టానెం 2555, సర్వేనెం 205/3 యు 1-59 ట్లు. సర్కారువారి కిమ్మతు రూ 5000-00.

Subject to Martgage Rs 4000
వేలం వాయిదా తేది : 18-11-74

—కరవది వెంకటేశ్వర్లు,
అడ్వొకేటు.

రంగాజమ్మ

[4వ పేజీకొరవ]

ప్రాకృతభాషా పాండిత్యము

రంగాజమ్మ సంస్కృతాంధ్రములలోనే కాక ప్రాకృతభాషయందును కవిత్వము చెప్పగలదు. ఆంధ్ర కవయిత్రులలోనే కాక ప్రాకృతభాషా కవులలోను నీమెకు సమున్నత స్థానము గలదు. ఈ సందర్భమున తెలుగున గల ప్రాకృతభాషా కవులను గూర్చి తెలిసికొనుట ఆవశ్యకము.

నన్నయ సమకాలికుడైన నారాయణభట్టు ప్రాకృతభాషా ప్రవీణుడని యీ క్రింది నందంపూడి శాసన పంక్తులు తెలుపుచున్నవి.

"యః సంస్కృత కర్ణాట ప్రాకృత
పైశాచికాంధ్రభాషా సు
కవి రాజశేఖర ఇతి ప్రథితః
సుకవిత్వ విభవేన"

కవిత్రయ యుగము తరువాత పాల్కురికి సోమన తాను 'అష్టభాషావేది'నని చెప్పుకొనెను. కాని సోముని యుత్తర హరివంశమున ప్రాకృతభాషా పాండిత్యమును ప్రదర్శించు పట్టులు లేవు.

భాస్కరరామాయణ కవులలో మల్లికార్జునభట్టు తాను 'అష్టభాషా కవిమిత్రుడ' నని చెప్పుకొనెను. ఆ కాలముననే క్రీ శ. 14 వ శతాబ్దమున వెన్నెలకంటి అన్నయ్య తాను 'అష్టభాషా విదుడ'నని చెప్పుకొనెను. కాని వారి కృతులలో ప్రాకృత భాషావాసనయే లేదు.

శ్రీనాథ మహాకవి గాథాసప్తశతిని తెనిగించిన వాడుగాన నతని ప్రాకృతభాషా పాండిత్యము ఆంధ్రలోకమునకు పరిచితమైనది.

శ్రీనాథుని-'సంస్కృత ప్రాకృత శౌరసేనీ
ముఖ భాషాపాటవమును'

అని యాతని బావమరది దగ్గుపల్లి దుగ్గన ప్రశంసించియున్నాడు. కాని శ్రీనాథుడు ప్రాకృతభాషలో కవిత చెప్పినట్లు నిదర్శనములు లేవు.

దక్షిణాంధ్రయుగమున నేకైకముగా ప్రాకృతభాషాకవిత్వమును జెప్పినది రంగాజమ్మయే. రంగాజమ్మకు ముందు తాళ్ళపాక తిరుమలాచార్యుని దండక మొక్కటియే కలదు. ఈమె తాను 'చతురష్ట భాషా కవితా సర్వంకష మనీషా విశేష విశారద'నని చెప్పుకొనదు. సంస్కృతముతో కలిసిన ప్రాకృతము, శౌరసేని, మాగధి, పైశాచి, ప్రాచీ, అవంతి, సార్వదేశి అను ఏడు విధములైన ప్రాకృతభాషలు అష్టభాషలు. అష్టభాషా కవిత్వమనగా ప్రాకృతభాషా కవిత్వమే. రంగాజమ్మ తన మన్నారుదాస విలాస నాటకమున పై ప్రాకృతభాషా విభాగములను పురస్కరించుకొని ప్రతి ప్రాకృత భాషా భేదమునకు నొక్కొక్క పద్యము వ్రాసినది. ఇంతవరకు ప్రాకృత కవులెవ్వరుపయోగింపని 'ఖాండీర' భాషను రంగాజమ్మ తన మన్నారుదాస విలాస నాటకమున ప్రయోగించినది. ఖాండీర భాష ఐమంత్ర ప్రాకృత భాషలలో నొక మాండలికము (Dialect) కావచ్చును. ఇది రంగాజమ్మ విశిష్టతకొక నిదర్శనము. మూర్ధిక, రూపక, తాళ, వర్ణములం రంగాజమ్మ సంస్కృతపద కవితా చాతుర్యమును దాటుచున్నవి. మన్నారుదాస విలాస నాటకమున గల వ్యాకరణ ప్రసంగమును బట్టి రంగాజమ్మ సంస్కృత వ్యాకరణ పరిజ్ఞానము స్పష్టమగుచున్నది. తెలుగు భాషలోనే కాక రంగాజమ్మకు ప్రాకృత భాషావాఙ్మయమునకూడ నొక విశిష్ట స్థానముకలదు.

రంగాజమ్మ రచనలు

బహుగ్రంథ కర్త్రియై యాంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో ప్రముఖ స్థానము నాక్రమించినది రంగాజమ్మ. ఈమె బహుముఖ ప్రావీణ్యమునుగూర్చి మన్నారుదాస విలాస ప్రబంధమునందిట్లున్నది-

"కందముల్ విరసించు
నందముల్ మీరంగ
గందముల్ రచియించు కౌశలంబు
ప్రాసముల్ ఏమరక
న్యాసముల్ వెలయంగ
సీసముల్ హావించు చిత్రమహిమ
జాతులలంకార రీతులు దనరంగ
గీతులు రచియించు చాతురియును
పదములు మృదురసా
స్పదము లౌరయనంగ
పదములు చెప్పెడు ప్రౌఢిమంబు
మదిక వైఖరి ద్విపదలు రచనసేయ
నరిశమును రాయసముల
వ్రాయంగ జదువ
సమయ (మెఱు)గుచు గార్య
భాగములు తెలుప
నిపుణభావంబు జగతిలో నీకచెల్లు"

విజయరాఘవు నాస్థానము నలంకరించిన విదుషీమణులు చంద్రరేఖ, కృష్ణాజమ్మ మున్నగువారు తాత్కాలికముగ తమ విద్యాచాతుర్యమును ప్రకటించి సమకాలికుల మన్ననలనంది సంతృప్తులైరి. కాని రంగాజమ్మ తన సామర్థ్యమునంతయు గ్రంథ నిర్మాణముననందే వినియోగించి ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో శాశ్వతస్థానమును సంపాదించినది. ఈమె కవితా రామణీయకమును, విద్యా వైదుష్యమును గూర్చి ఆత్మోపాంతమున వ్రాసిన గద్యయే తెలుపగలదు.

రంగాజమ్మ రాజగోపాలస్వామి కరుణాకటాక్షమువలన కవిత్వము జెప్పెననియు, వాచకత్వముననేగాక చిత్రవిచిత్రశతలేఖినీ విద్యయందు ప్రవీణురాలనియు, నెనిమిది భాషలలోను కవనమల్లగలనేర్పరియనియు, పదకవిత్వమున ప్రౌఢిమగన్నదనియు, రాజనీతినెఱిగిన రమణియనియు, సరసశృంగారపదకవితయందు జాణయనియు నీగద్యవలన తెలియుచున్నది. "శృంగార కరుణహాస్య శాంతాది రసంబులు పొదల మృదుల మధురోచిత పదరచనల నందంబుగా సందర్భింప" గల నేర్పరి రంగాజమ్మ. సరససాహిత్యగోష్ఠినున్న విజయరాఘవనాయకుడు "సత్యభామా మహత్త్వముకలుగ మనవీట జెన్నారు మన్నారుల పొల్పుగ వహోత్సవాది దివ్య వైభవంబులు" వర్ణించు ప్రబంధమును రచింపుమని రంగాజమ్మను ప్రోత్సహించెను. ఇదియే రంగాజమ్మ గ్రంథరచనకు మూలము.

"శృంగారైక రసంబులో పదము వె
ల్వెల్వెంద మెప్పించితౌ
సంగీతజ్ఞలు మేలునా నభయలా
పా చాతుర్యతిలకన్
రంగత్త్రోతి ప్రబంధమొక్కటి యొన
ర్పంగా వశ్యమన్యత్రథా
రంగాజీ! భవదీయ వాగమృత ధా
రావైఖరుల్ మీఱగా"

సాహితీ సార్వభౌముడైన విజయరాఘవుడు రంగాజమ్మ మన్నారుదాస విలాస ప్రబంధమును వలె ఉషాపరిణయమును దెనుగునగావింపుమని కోరినట్లు నీ క్రింది పద్యమునుబట్టి తెలియుచున్నది.

"వెలకేంద్రుని పుత్రీ! వినుత నడుణధాత్రి
మనమాశోరాజీ! రంగాజీ! వినుము
మాధుర్యమునమించు 'మన్నారుదాస వి
లాస ప్రబంధంబు' లలిత ఫణితి
గావించి మిగుల శృంగారంబుగనప్పట్ల
పదములు వ్యత్యసాస్పదములుగదు
రాజిల్ల రచియించి 'రామాయణంబు'ను
'భాగవతంబు'ను 'భారతంబు'
సంగ్రహంబున రచియించిన సరసరీతి
మమ్ము మెప్పించితివి తానెమ్మిదనర
జరగ హరివంశమున 'నుషాపరిణయకథ'
దెనుగు గావింపు మికనీవు తేటగాగ"

రంగాజమ్మ రామాయణము, భాగవతము, భారతము సంగ్రహముగ రచించినను అవి అలభ్యములు. మన్నారుదాస విలాస ప్రబంధము, ఉషాపరిణయము, మన్నారుదాస విలాస నాటకము లభ్యములు. మూడును ముద్రణ భాగ్యము నందుకొని రంగాజమ్మకు ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో నొక ప్రత్యేక స్థానమును ప్రసాదించినవి.

— —

మొక్కజొన్న

[4వ పేజీకొరవ]

నేలను తయారుచేయుట-మొక్కల సంఖ్య

ఖరీఫ్ ఋతువులోవలెనే రబీ ఋతువులోకూడా మొక్కజొన్న మడిని తయారు చేయాలి హెక్టారుకు 65,000 మొక్కలు వున్నట్లుంటే అత్యధిక దిగుబడి లభిస్తుంది. విత్తనములను జల్లిన 30 నుండి 40 రోజులతో ఒత్తుగా పెరిగిన మొక్కలను తొలగించి, మొక్కలు ఒక క్రమపద్ధతిలో పెరిగేటట్లు చేయాలి.

ఎరువులు

హెక్టారుకు 80 నుండి 100 కి. గ్రా. నత్రజనినిచ్చే ఎరువును వేయుట లాభదాయకము. నేల పరీక్షజరిపిన తరువాత మాత్రమే భాస్వరం, పొటాష్ ఎరువులను నేలకువేయాలి. తక్కువ మోతాదుల్లో ఎరువులు వేసినప్పటికీ సంకర మొక్కజొన్న మరియు కంపోజిట్ రకములు ఎక్కువ పండిస్తాయి.

నీటిపారుదల

రబీమొక్కజొన్నపంటకు సరియైన నీటి నిర్వహణ పద్ధతులను అవలంబించాలి. పంట పూతమీదవున్నప్పుడు, పొత్తులు గింజలు తొడిగేసమయములోను నేలలో తేమవుండాలి ముఖ్యముగా పొత్తులు పీచు వేసేసమయములోను, గింజలువేసే సమయములోను నేలలో తేమవుండేట్లు తగిన జాగ్రత్త తీసుకోవాలి నేల తేమను నిలుపచేసుకొనేశక్తినిబట్టి తరచుగా పంటకు నీరుపెట్టవలసివుంటుంది.

చీడల, తెగుళ్ళ నివారణ

రబీమొక్కజొన్నకు వచ్చే చీడలలో కాండము దొలుచుపురుగు ముఖ్యమైనది. ఎండోసల్ఫాన్ మరియు లిండేన్ ఔషధములను పంటపై చల్లుటద్వారాను, వలయులుగా వేయుటద్వారాను ఈ చీడను విజయవంతముగా అరికట్టవచ్చును. గంగా-5 రకం మొక్కజొన్న మొవ్వుఈగ దాడికి బాగా తట్టుకొనగలదు.

రబీమొక్కజొన్న ముఖ్యముగా ఆకు ఎండు తెగులుకు గురౌతుంది. ఇంతవరకూ విడుదల చేయబడిన అన్ని సంకర మొక్కజొన్న రకములుకూడా సాధారణ రకములకంటె ఈ తెగులుకు బాగా తట్టుకొనగలవు.

[ఎ. సి. ఎ. ఆర్.]

తెగుళ్లు-నివారణ

(4 వ పేజీకొరవ)

శేక ఎండ్రిన్ 20% ఇ.సి.- 500 మిల్లీ లీటర్లు+డైథేన్ '78' 500 గ్రాములు- 200 లీటర్ల నీటిలో.

శేక డెమ్మకాన్ 100% Ec-100 మిల్లీ లీటర్లు+డైథేన్ '78'-500 గ్రాములు- 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి ఎకరమునకు పిచికారి చేయవలయును.

పురుగుల నివారణకు ఎకరమునకు డయాజినాన్ గుళికలను 8 కిలోలు గాని, ఫొరేట్ గుళికలు-6 నుండి 8 కిలోలుగాని, సెవిడాల్ గుళికలు-6 కిలోలుగాని, ఫ్యూరడాన్ గుళికలు - 6 కిలోలుగాని, నాటిన తరువాత పిలకలు తొడిగే దశలో చల్లవలయును. 40 లేక 45 రోజులు అయిన తరువాత రెండవసారికూడా చల్లవచ్చును. ఈ గుళికలు వాడునపుడు గట్లను గట్టి పరచవలయును. మందు గుళికలు వేయునపుడు పొలములో 2 లేక 3 అంగుళముల లోతుకన్నా ఎక్కువ నీరు ఉండరాదు. గుళికలు వేసిన తరువాత 3 లేక 4 రోజుల వరకు నీరు పెట్టరాదు, తీయరాదు. ఈ గుళికలు విషపూరితమయినవి గనుక జాగ్రత్తగా వాడుకొనవలయును.

పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం
(నెల్లూరుజిల్లా సస్యరక్షణాధికారి)

సినిమా వార్తలు

(3వ పేజీ కొరవ)

అంజలి, ధూళిపాళ, ముక్కామల విగ్రహాలు నటించారు. వీరిలో మంచిమనుషులెవరో మనం ఇప్పుడే గుర్తించవచ్చు.

చాలా డబ్బు ఖర్చుచేసి నిర్మించిన చిత్రమిది. ఇందులో కాశ్మీరు సౌందర్యాలు మనం చూడగలం. మైసూరు బంతు ప్రదర్శనశాలలోని రకరకాల జంతువులను చూచే భాగ్యం మనకు కల్గిస్తున్నారు స్కేటింగ్‌లోనే ముష్టియుద్ధాలుంటాయట! తెలుగుదేశంలో మనం ఏనాడూ నోచుకోని సౌందర్యసీమలను, చిత్రవిచిత్రాలను ఈ చిత్రం మనకు చూపుతుంది. మహదేవన్ సంగీతం, వెంకటరత్నం కెమెరా మనల్ని ఈ దరిద్రపు వాస్తవిక లోకాన్ని మరపించి, కాసేపు తియని స్వప్నలోకాల్లో విహరింపజేస్తాయట.

బాపు 'యుద్ధం'

మంచిచిత్రాల నివ్వగలడని నమ్మకంగా ఆశించగల్గిన మంచి దర్శకుడు బాపు 'రామాంజనేయయుద్ధం' సన్నద్ధం చేస్తున్నాడు. రాముడు, ఆంజనేయులు మధ్య యుద్ధంరేపి ఒక పుక్కిటిపురాణం తయారు చేసిపెట్టారు మన పూర్వీకులు. అది నాటకంగా ఆంధ్రదేశంలో బహుళ వ్యాప్తి చెందింది. దాన్ని బాపు తెరకు ఎక్కిస్తున్నాడు.

ఒక బొంబాయితార ఇందులో మాయగా నటిస్తోంది. ఆమె నాట్యాలు, యుద్ధం తాలూకు ట్రిక్‌షాట్లు చిత్రానికి ప్రత్యేక ఆకర్షణలట.

రామారావు రాముడు, అర్జా జనార్దనరావు ఆంజనేయులు. ఇంకా కాంతారావు, శ్రీధర్, ధూళిపాళ, ముక్కామల, బి సరోజాదేవి, జయంతి, రాజశ్రీ విగ్రహాలు నటిస్తున్నారు. మాటలు, పద్యాలు గబ్బిట వెంకటరావు; పాటలు: నారాయణరెడ్డి, దాశరథి, కొసరాజు; సంగీతం మహదేవన్.

జేబుదొంగ

ఒకప్పుడు పిక్‌పాకెట్ గాళ్ళను హీరోలుచేసిన తీసిన హిందీసినిమాలుచూచి బొంబాయిలో పిల్లకాయలు జేబులు కత్తిరించడంలోకొత్త పద్ధతులు నేర్చుకున్నారట. తెలుగులో ఆ తరహా సినిమా ఇంతవరకు రాలేదు. సమతా ఆర్ట్సువారు ఆ కొరత తీరుస్తున్నారు. 'జేబుదొంగ' అనే చిత్రం వి.మధుసూదనరావు దర్శకత్వంలో ప్రారంభించారు. శోభన్‌బాబు హీరో. రచన ముళ్ళపూడి; సంగీతం చక్రవర్తి. రాజబాబు, మంజుల, కోటా రమణి, రమాప్రభ, కృష్ణకుమారి విగ్రహాలు నటిస్తున్నారు.

మస్తాన్ కథ

[3వ పేజీకొరవ]

దాదాపు సగభాగం మంత్రులు, ఉన్నతాధికార్లు, రాజకీయ నాయకులందరే! నన్ను రాజకీయవాదులు తిడుతున్నారు. ఈ తిట్టే నాయకులు, మంత్రులే దీనికిపడితే దొంగదారుగా నావద్దకువచ్చి జోలిపడుతున్నారు—ఎలక్షన్లకు విరాళాలివ్వమని. డబ్బు విసిరి వాళ్ళమొహాన పారేసి, నాలో నేను నవ్వుకుంటాను. ఈ రోజు నేను వాళ్ళపేర్లు బయటపెడితే దేశం యావత్తూ ఆశ్చర్యపోతుంది. వారిలో కాంగ్రెస్ వారున్నారు. కమ్యూనిస్టులు, సోషలిస్టులు, ముస్లిం లీగు వారు—అందరూ వున్నారు నాడబ్బుతో ఎన్నికల్లో గెలిచి, మంత్రులై, మళ్లీ నన్నే తిడతారు—తాము మహా నిజాయితీపరులైనట్టు!—అంటున్నాడు మస్తాన్.

మస్తాన్ చేసింది నేరమేకావచ్చు. కాని నేరస్థుడు నిజం చెప్పడని ఎక్కడాలేదు. అతడు చెప్పే 'నిజాల'ను దర్యాప్తుచేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద లేదా? అతని వద్ద లంచాలు భోంచేసి పదవుల్లో కులుకుతున్న మంత్రులు, అధికారులు వగైరాల పేర్లు బయటపెట్టించి, విచారణజరిపించి, జనానికి యథార్థం తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది కాదా? ఒక్క మస్తాన్‌ను, ఒక్క బఖియాను జైల్లో పెట్టినంత మాత్రాన నేరం సమసిపోదు. వారికి సహాయపడిన వాళ్ళందరూ కుట్రదారులే! మస్తాన్ దేశద్రోహి అయితే, అతనికి సహాయపడిన పెద్దమనుషులందరూ అతన్ని మించిన దేశద్రోహులు. అతని అక్రమార్జనలో భాగస్వాములై నిర్దోషులుగా చెలామణి అవుతున్న ప్రతిఒక్కడూ ఉరికంబం ఎక్కాల్సినవాడే; న్యాయస్థానం ముందు నిలబడాల్సినవాడే!

మస్తాన్ అక్కసుకొద్దీ అభాండాలు వేస్తున్నాడనలేము. ప్రధాని ఇందిరాగాంధి తనవద్ద కాంగ్రెసు నిధికి కోటిరూపాయలు తీసుకున్నదని, షేక్ అబ్దుల్లా పదిలక్షలు తీసుకున్నాడని ఇటీవల వచ్చిన పుకార్లన్నీ వట్టిఅబద్ధాలని అతనన్నాడు. కేవలం నిస్పృహతో, దిక్కుతోచని పరిస్థితుల్లో నోటికొచ్చినట్టు వాగుతున్నాడనుకుందామంటే, మరి ప్రధానిని అబ్దుల్లానుకూడా అతను ఇరికించి వుండేవాడు. అవని చెయ్యలేదుకనుక అతని మాటల్లో నిజముందని నమ్మవచ్చుగదా! మూడుకోట్లరూపాయలు కాంగ్రెస్‌పార్టీకిచ్చానని మస్తాన్ అంటున్నాడు. అయితే అందులో చాలామొత్తం పార్టీ ఖజానాదాకా చేరలేదని, నాయకుల జేబులో దాక్కున్నదని అతని ఉవాచ.

ఒక్క మస్తానేకాదు; బడా స్మగ్లర్లందరికీ మంత్రులతో లావాదేవీలున్నాయని బయటపడుతోంది. నైనామల్ అనే స్మగ్లరు రాజస్థాన్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి, ప్రస్తుత కర్నాటక గవర్నరు సుఖాడియాకు 'కరువు నివారణ'కు (ఎవరి కరువో?) 25 లక్షలిచ్చాడట. మరి ఈ కథన్ని బయటికి రావాలివ్వకు!

మస్తాన్ ఆర్జించిందంతా పాపపుసొమ్మే అయినా అందులో కొంతభాగాన్ని ప్రజలకు యిచ్చాడు. స్కూళ్ళు, కాలేజీలకు భూవిరాళాలిచ్చి, పేదవిద్యార్థులకు సహాయపడ్డాడు. అతనివద్ద లక్షలు తీసుకున్న బద్దరుస్వాములు అంతా దిగమింగి, పైగా దేశసేవాపరాయణులుగా చెలామణి అవుతున్నారు; అధికారులు గౌరవనీయులుగా సమాజంలో వున్నతస్థానాల నలంకరిస్తున్నారు.

నిజానికి ఈ దేశానికి శాపం స్మగ్లర్లు కాదు; వారికి మద్దతిచ్చి, వారి వ్యాపారానికి తమ అధికారాలను పలుకుబళ్ళను వెచ్చించినవారే! ఈ దేశాన్ని పాలించగలరనే విశ్వాసం ప్రజలు వారిమీద వుంచినందుకు, వారు చేసిన నమ్మకద్రోహం క్షమార్హం కాదు. వారు పెద్దమనుషులుగా సంఘంలో గౌరవింపబడినంత కాలం ఈ దేశానికి విముక్తిలేదు.

స్మగ్లింగ్ వ్యాపారంమీద ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు చిత్తశుద్ధితో కూడినవని మనం నమ్మాలంటే—ఒక్క స్మగ్లర్లను మాత్రమే అరెస్టుచేసి లాభంలేదు; వాళ్లకు చేయూతయిచ్చిన అధికార్లను, నాయకులను, మంత్రులను బయటికిలాగాలి. వారిని నడివీధిలో నిలబెట్టి ప్రజావంచకులుగా ముద్రవేయాలి; సమాజంనుండి, ప్రజారంగంనుంచి శాశ్వతంగా వెలివేయాలి. అప్పుడే ఇది నిజమైన ఉద్యమం; లేకపోతే ఇదీ మరొక 'బూమంత్రకాళీ'!

మాటకచేరి

[5వ పేజీకొరవ]

మనచరిత్ర ఎన్నెన్ని మలుపులు తిరిగింది, మరెన్ని మార్పులు చెందిందీ క్లుప్తంగా వివరిస్తాడు రచయిత.

సరిగ్గా అర్ధాబ్దిదే 'పట్టాభి' ఆంధ్రదేశ చరిత్రకారులపై రాసిన వ్యాసం. తెలుగుదేశ చారిత్రకరచన 19 శతాబ్ది చివరిభాగంలో ప్రారంభమైందంటాడు. వీరేశలింగంపంతులుగారి సంస్కరణోద్యమంతో ఆంధ్రదేశం కొత్తపుంతలు తొక్కిందని, ఆ ఉషోదయంలో చారిత్రకరచన నిద్రకన్నులు తుడుచుకున్నదని అంటాడు రచయిత. చిలుకూరి, కొమర్రాజు, మల్లంపల్లి, భావరాజు, మారేమండ తదితర పరిశోధకులు ఆంధ్రదేశచరిత్ర కేవిధంగా రూపాన్నిసంతరించిందీ సమీక్షిస్తాడు. ఐతే ఆంధ్రదేశ చారిత్రక రచనాస్పృహ కందుకూరివారికంటే ముందుకూడా లేకపోలేదని కొందరు పరిశోధకుల అభిప్రాయం. ఆ ప్రస్తావన ఎందువల్లనో ఈ వ్యాసంలో కనిపించదు. పోతే, వీరేశలింగంపంతులుగారినుండి, '96లో గుంటూరుజిల్లామీద పరిశోధనచేసిన విదేశీయుడు ఫ్రయిజన్ బర్గుదాకా ఎందరో చరిత్రకారులను చేర్చొన్నారు; వారి రచనలు తెలుగుదేశ చరిత్ర కెంతగా దోహదకరించాయో వివరించారు. కాని తెలుగుకావ్యాలలోని సాంఘిక చరిత్రను అన్వేషించిన సురవరం ప్రతాపరెడ్డిమాత్రం ఎందువల్లనో వదిలేశారు.

గొప్పవారు సాధించిన విజయపరంపరలే చరిత్రకాదు; ఆయా సాంఘికార్థిక విధానాల చట్రంలో ప్రజలు తమ సాంఘికావసరాలు, కోరికలు ఏ విధంగా నెరవేర్చుకున్నారన్నది ముఖ్యం. అస్పృహతో జరిగిన పరిశోధనే నిజమైన చరిత్రవుతుంది—అంటాడు వ్యాసకర్త, 'నైలునదీ నాగరికతలో సామాన్యుని జీవన మెట్టిది?...సామ్రాజ్యపు దండయాత్రలో సామాన్యుల సాహసమెట్టిది?'—అన్న ధోరణిలో.

పోతే మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారి 'The Freedom Struggle in Andhra Pradesh' మీద సహృదయ సమీక్షవుంది చివరన.

మొత్తంమీద 'క్లియో' చరిత్రవిద్యార్థికి బాగా ఉపయోగించగలదని, ఆంధ్రదేశ చరిత్రకు ప్రాధాన్యమిచ్చే పత్రిక ఏదీ లేని లోటును తీర్చగలదని ఆశించవచ్చు. 1926లో రాజమండ్రిలో రాళ్ళబండి సుబ్బారావుగారు ఆంధ్రా హిస్టారికల్ రిసెర్చ్ సొసైటీ స్థాపించింది. హెచ్చుతక్కువ లెరవయ్యేట్లు త్రైమాసికగా ఒక జర్నల్ తెచ్చారు. అదిగాక రెడ్డిసంచిక, కళింగ సంచిక, దాక్షిణ్యసంచిక వగైరాలు ప్రచురించారు. ఆయన కన్నుమూసిన తర్వాత ఆ జర్నలూ మూలపడిపోయింది. తర్వాత ఆం. ప్ర. ప్రభుత్వానికి కాస్త మంచిబుద్ధి పుట్టి, ఆ జర్నల్ను పునరుద్ధరించడానికి ప్రయత్నించింది, డాక్టరు రాయప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యంగార్ని సంపాదకుడుగా నియమించింది. ముక్కిమూలిగిఒక్క సంచిక బయటపడేశారు. అంతే మళ్ళీ అడ్రసు లేదు. ఆం. ప్ర. ప్రభుత్వం నేటూరు వెంకటరమణయ్యగారి సంపాదకత్వంలో 'ఎపిగ్రాఫికా ఇండికా' మూసలో 'ఎపిగ్రాఫికా ఆంధ్రికా' అని, శాసనాలకు పరిమితంగా ఒక పత్రిక తెచ్చింది. దానికీ ఒకసంచికతోనే వయస్సు చెల్లిపోయింది.

నిజానికి ఇతరరాష్ట్రాల్తో పోల్చుకుంటే మనం మన యూనివర్సిటీలు చాలా ప్రాథమిక దశలో వున్నాయనిపిస్తుంది. కేరళ యూనివర్సిటీవారు ప్రొఫెసరు రవీంద్రన్ సంపాదకత్వంలో త్రైమాసికగా 'జర్నల్ ఆఫ్ ఇండియన్ హిస్టరీ' వెలువరిస్తున్నారు. చారిత్రక పత్రికల్లో అగ్రతాంబూలం పొందుతుందది. కలకత్తానుండి 'ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హిస్టారికల్ స్టడీస్' తరఫున వస్తున్న 'క్వార్టర్లీ రెవ్యూ' కాని, ఒరిస్సానుండి ప్రచురింపబడుతున్న 'ఒరిస్సా హిస్టారికల్ రిసెర్చ్ జర్నల్' కాని, కలకత్తానుండి వస్తున్న 'ఇండియన్ హిస్టారికల్ క్వార్టర్లీ' కాని చారిత్రక పరిశోధనారంగంలో గణనీయమైన కృషి చేస్తున్న పత్రికలు.

కాలేజి ప్రిన్సిపాల్‌గా బాధ్యతలు మోస్తూ, కేవలం ఉత్సాహంకొద్దీ, 'క్లియో'ను ప్రారంభించారు పట్టాభిరామరెడ్డి. ఐతే ఈ అధ్యయనరంగంలో ఏర్పడ్డ శూన్యాన్ని పూర్తిగా పూరించడం ఒక్క వ్యక్తివల్ల జరిగేపని, జరగాల్సిన పనీకాదు. చారిత్రక స్పృహ కలిగిన పదిమంది ఉత్సాహవంతులూ కలిసి పనిచేస్తేనే ఇట్లాంటి పత్రికలు నిలుస్తాయి. చారిత్రక దృష్టి, పరిశోధనపట్ల ఆసక్తి అభినివేశం కలిగిన వారు—కనీసం ఈ యూనివర్సిటీ ప్రాంతంలోని వారైనా—ఒకటిగా, ఒక సంస్థగా రూపొంది, ఆ సంస్థ తరఫున 'క్లియో'ను నడిపితే అదింకా విస్తృతమవుతుంది, వైవిధ్యమూ వుంటుంది.

మొదటి సంచికలోని రచనలన్నీ ఒక్క చేతిమీదుగానే సాగినట్లు కనిపిస్తున్నాయంటే—అదొక్కటే చెప్తుంది ఇట్లాంటి పత్రికలు వ్యక్తిపరంగా కాక, సంస్థాపరంగా నడవడం అవసరమని. ఐతే మలిసంచికలో ఈ 'ఏకపాత్రాభినయం' కొంతవరకు తొలిగే సూచనలున్నాయి. ఐనా 'క్లియో' శాశ్వతం కావాలంటే చారిత్రక పరిశోధకుల సంస్థ ఏర్పడ్డం అవసరమని భావిస్తూ, 'క్లియో'కు స్వాగతం చెప్తున్నాము!

జిల్లా వార్తలు

(5వ పేజీకొరవ)

డాక్టర్లు వుంటారు. వారి వేతనాలకు లక్షలు ఖర్చవుతుంది. కాని తగిన ఆధునిక పరికరాలు, మందులు, రోగులతిండికి తగినన్ని నిధులు వుండవు; ఆస్పత్రుల పారిశుద్ధ్యాన్ని కాపాడడానికి తగినంత సిబ్బందివుండదు! ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రాలని పల్లెప్రజల నుద్ధరించడానికి కొన్ని పెట్టారు. ఒక్కో కేంద్రంలో సిబ్బందిమీద లక్షరూపాయలైనా వ్యయమవుతుంది; ఎర్రరంగునీళ్లకు కూడా గతివుండదు. మంత్రులు వస్తున్నారు, పోతున్నారు; తాము ప్రజాప్రతినిధులమని, తాము నేరుగా ప్రజలనుండే ఊడిపడ్డామని చెప్పుకుంటున్నారు. మన ఆస్పత్రుల ఈ దుర్గతి వారికి తెలియదా? తెలిసి ఏమిచేస్తున్నారు? నిరుపయోగమైన పది ఆస్పత్రులకంటే, ప్రయోజనకరమైన ఒక్క ఆస్పత్రి చాలు. సంఖ్యకంటే, గుణం ముఖ్యం.

పశువుల ఆస్పత్రుల గతి ఇంతకంటే అధ్వాన్నంగా వుంది. దీనికి సంబంధించి ఒక శోచనీయమైన విషయం—రాయలసీమ జిల్లాలలో పశువుల ఆస్పత్రులకు ఖర్చు పెట్టుకున్నంత డబ్బు, నెల్లూరుజిల్లా ఆస్పత్రులకు కనీసావసరాలకు గతిలేదు! ఈ వివక్షత, ఈ పక్షపాతం సహించతగిందికాదు. నెల్లూరుజిల్లా దక్షిణభాగంలో పశువుల ఆస్పత్రులు మూడు కాబోలు వున్నాయి. వీటికి మందులకు నాలుగు వేలు మంజూరు; సిబ్బంది జీతాలకు లక్ష రూపాయల ఖర్చు! ఈమూడుకాక రూరల్ డిస్పెన్సరీలని, కీవిలేజ్ సెంటర్స్ అని వున్నాయి వాటి నిర్వహణవేరు. ఇప్పుడు రైతులలో పశువైద్య జాగృతి ఎక్కువగా వుంది. పశువుకు ఏమిజబ్బుచేసినా ఆస్పత్రికి తీసుకొస్తున్నారు. వాక్సినేషన్లకు, ఇతరచికిత్సలకు పశువుల ఆస్పత్రుల వంక చూస్తున్నారు. కాని ఆస్పత్రులలో మందులుండవు. కొనుక్కొచ్చుకోవాలి. అది అందరికీ సాధ్యమైన విషయంకాదు. నెల్లూరులో వున్న ఆస్పత్రి స్థితి అంతే. డాక్టర్లు మంచివారు; సేవచేయాలనే ఆసక్తికలవారు. కాని ఏం ప్రయోజనం?

జిల్లాకు మంత్రిత్వం వచ్చింది. అభివృద్ధి సంఘ అధ్యక్షత వుంది. ఇన్నివుండికూడా మన పరిస్థితి ఇంతేనా? మన శాసనసభ్యులకు ఇటువంటి దుర్గతులు, దుస్థితులు ఎప్పుడైనా ధ్యానానికి వస్తాయా?

— మరికొన్ని

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామపంచాయతీ
టెండరు నోటీసు

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామపంచాయితీవారు ఈ క్రింద సుదహరింపబడిన అయిటములకు రిజిష్టరు కాంట్రాక్టుదారుల వద్దనుండి తే 22-10-74 ది మధ్యాహ్నము 3 గంటలలోగా సీలుటెండర్లు తీసుకొనబడును. ఇతర వివరములు ఆఫీసు పనిచేయువేళలయందు అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

వ. నం	వివరము	ఎస్టిమేటు మొత్తము	చెల్లించవలసిన ధరావత్తు
1)	6 వ వార్డు విద్యాసదనంరోడ్డునకు గ్రావెలు పరచుట-	రు 1000-00	రు 50-00
2)	గాంధీనగరములోని వీధులకు గ్రావెలువేయుట	రు 4200-00	రు 210-00
3)	కాశిపాళెంలో పులిదేవి ప్లడ్ బ్యాంకి రోడ్డు మరియు కాశిపాళెంలోని మెయిన్ రోడ్డుకు మెటలు వేయుట-	రు 2900-00	రు 145-00
4)	4 వ వార్డు మంగలపాళెం వీధి రిపేరు చేయుట-	రు 3700-00	రు 185-00
5)	5 వ వార్డు కంసాలివీధికి మెటలురోడ్డు వేయుట-	రు 3600-00	రు 180-00
6)	6 వ వార్డు అమలవారివీధి 2 వ వార్డులోని గొల్లపాళెం వీధులకు మెటలురోడ్డు వేయుట-	రు 1600-10	రు 80-00
7)	6 వ వార్డు సబ్‌రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు వద్ద నుంచి శివాలయంవరకు మెటలురోడ్డు వేయుట-	రు 4500-00	రు 225-00
8)	అరుంధతివాడలో నిరుపయోగముగా వున్న బావిలోని బోరింగు పైపులు వేలం వేయుట-	—	రు 50-00

పి. రాధాకృష్ణమూర్తి
ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు,
బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామపంచాయతీ.

విడవలూరు గ్రామపంచాయతి కోవూరుతా॥ నెల్లూరుజిల్లా
టెండరు నోటీసు

R. O. C. No. 157/74 Dated : 5-10-74

విడవలూరు గ్రామపంచాయతీకి ఈ దిగువ ఉదహరించిన, 74-75 సంవత్సరమునకు కావలసిన లైటింగు వస్తువులు సప్లయి చేయుటకు సీలువేసిన టెండరులు తే 19—10—74 ది సాయంకాలం 4 గంటల లోపల కార్యనిర్వాహక అధికారిచేతకాని లేక వారిచే అనుమతిపొందిన వారిచేతగాని గ్రామపంచాయతీ కార్యాలయములో తీసుకొనబడి హాజరైన టెండరుదారుల సమక్షములో అదేరోజు సా. 4-30 గంటలకు పరిశీలించబడును. ప్రతి టెండరుదారు నిర్ణయించిన డిపాజిట్టు చెల్లించి రశీదును టెండరుతోటి జతపరచి పంపుకొనవలెను.

నెం.	కావలసిన వస్తువుల వివరములు	కావలసిన సంఖ్య	డిపాజిట్టు
1)	4 F. ట్యూబులైట్లు	100	
2)	40 W. రాడులు	50	రూ 250-00
3)	స్టార్టర్లు	75	
4)	60 W. బల్బులు (ఫిలిప్స్)	10	

వై. నాపూరయ్య.
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్,
విడవలూరు గ్రామపంచాయతీ,
కోవూరుతాలూకా. నెల్లూరుజిల్లా.

UNIDECOR Products

66, Peters Road, Thousand Lights, MADRAS-6

Rama Rao Street, VIJAYAWADA.3.

TRUNK ROAD, (Besides Simla Hotel) NELLORE-3.

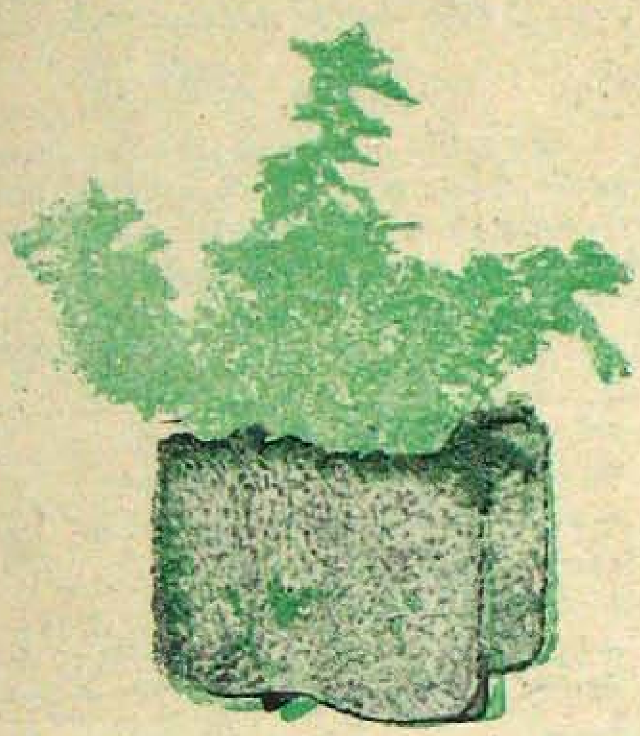

Beautify your Homes With

UNIDECOR Flower Pots

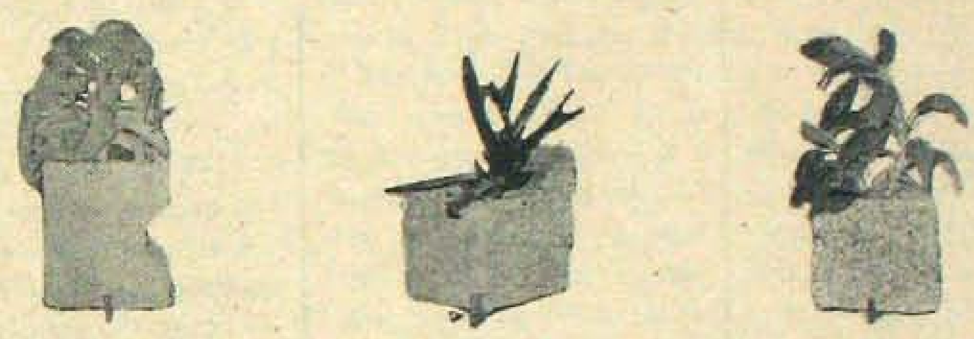

Economise Your Wall construction

with UNIDECOR Hollow Blocks

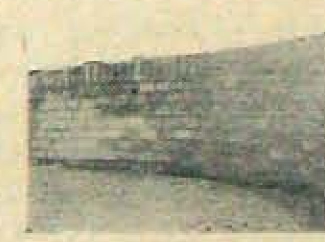

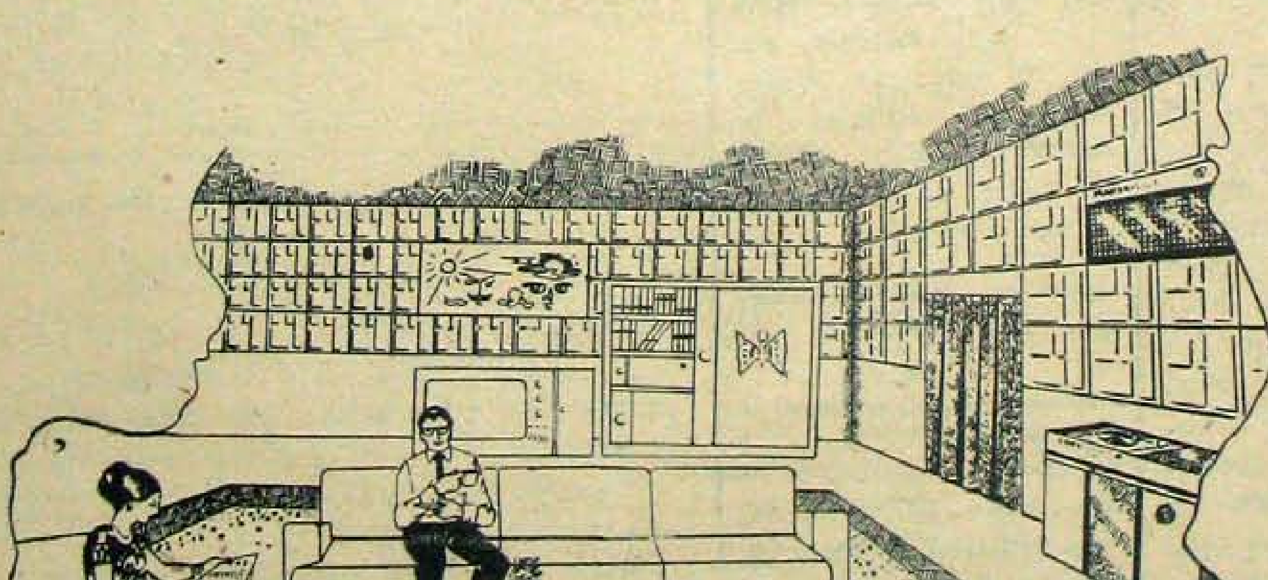

Make your Homes
&
Cinema Halls

Interior and Exterior
Sound Proof, Heat Proof
and Decorative
WITH

UNIDECOR

Vermiculite
acoustic
Wall Tile
&
UNIDECOR
Decorative wall plaster

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Press 170 Thipparajuvari Street, Nellore A. P.